

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda • Estonian Chamber of Commerce and Industry • Эстонская Торгово-Промышленная Палата

Aastaraamat | Yearbook | Ежегодник

2006

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda • Estonian Chamber of Commerce and Industry • Эстонская Торгово-Промышленная Палата

Aastaraamat | Yearbook | Ежегодник

2006

Kaubanduskoja esindused üle Eesti

Valmis esindama ja kaitsma Koja liikmete huve

► Toomas Lumani juhtkiri ◀

Eelmisel aastal möödus 15 aastat Eesti taasiseseisvumisest ning vaieldamatult oli tegemist aastaga, mil oli selle ajajärgu kõige kiirem majanduskasv. Võib julgelt öelda, et Eesti majandusel läheb praegu palju paremini kui 15 aastat tagasi. Kui 1991. aastal oli Eestis 300 ühisettevõtet ja 3 ettevõtet, mis olid 100% väliskapitali omanduses, siis täna on neid tuhandeid ja otse-investeeringuid on Eestisse tehtud üle 160 miljardi krooni.

Viimase 15 aasta jooksul oleme õppinud hindama majanduskeskkonna ja eriti just õiguskeskkonna ning maksusüsteemi stabiilsust. 2006. aasta oli valimiseelne periood ning seetõttu oli Kaubanduskojal töid ja tegemisi tavalisest enam. Ka tänase olukorra säilitamine nõuab üksjagu pingutust ja selgitustööd. Mitte kõik ei taha aru saada meie maksusüsteemi unikaalsusest ja selle säilitamise eelistest.

Oma pea 3500 liikme, toimiva ja professionaalse töötajaskonna ning esindusega Brüsselis oleme paremini kui eales varem valmis esindama ja kaitsma Koja liikmete huve seadusekujundajate ees. Olgu see siis ettevõtete tulumaksusüsteemi säilitamine, tõuketute planeerimine või euro kasutuselevõtt – Kaubanduskoja esitatud ettevõtjate koondatud arvamust on riigil raske eirata ja seda usaldatakse.

Paljud Eesti ettevõtjad on ka oma välispartneritele silma jäänud kui usaldusväärsed, täpsed ja ausad partnerid. Oleme jõudsalt edasi liikunud lihtsa allhankija staatusest ning osaleme täna rahvusvahelises tööjaotuses ja –turul naabritega võrdväärsena.

Muidugi pole kõik osapooled turgude ning tulude ümberjagamise ja konkurentsi teravnemisega rahul. Meie tööjõuturg ja palgad on enneolematul kiirusel ühtlustumas meist paremal järjel olevate naabritega ning eestlastest on saanud aktiivsed investorid. Globaalses konkurentsis pealejäämiseks peame igal juhul arendama nii riigisisest kui ka rahvusvahelist koostööd. Meil on loodud kõik eeldused ja võimalused edasiseks arenguks ning majanduskeskkonna stabiilsus on praegu parim kasvustrateegia.

Pidevalt muutuv maailmas on stabiilsuse märgiks oma põhimõtetest kinnipidamine. Need peavad olema iseenda jaoks paigas ja partneritele arusaadavad ning üldise käitumismallina heaks kiidetud.

Vastutustundlik käitumine on enamikule ettevõtjatest omane mitte ainult seetõttu, et nii meeldib klientidele, partneritele või töötajatele, vaid ka põhjusel, et see tagab edu. Rahvusvahelised uuringud ja kodused näited tõestavad, et äris läheb edukalt neil, kes oma tegevust teadlikult juhivad ja pikaajalistest põhimõtetest lähtuvad – tunnevad vastutust organisatsiooni, töötajate, nende palkade ja hea käekäigu eest. Iga ettevõtja peab silmas pidama, et eeskujuga juhib ja sellest õpib rohkem inimesi, kui arvata oskame. Sama kehtib poliitikute, ametnike ja meedia kohta.

Soovin, et häid eeskujusid oleks ka 2007. aastal.

16 ARV
Toimetaja ERKKI BAHU

ARVAMINE
TOOMAS LUMANI
ettevõtja

Toon
et k

aktsuokspertide jaoks ülla-
ku tõlgenduse kinnipeeta-
e tulumaksule. Ainus, mida
utma peame, on ema ja tü-
ettevõtete vaheliste dividen-
maksete maksustamine.

Mulle jääb arusaamatuks
poliitiliste jõudude soov igaks
üks Euroopa riikidele meela-
a ja astuda neile sobivatesse
gadesse olukorras, kus tege-
lt käib karm konkurents.

Kaubanduskoja ettepanek
säilitada olemasolev süs-
n. Ema-tütariühingu direk-
iga arvestamine tähendab,
ariühingute puhul, milles
m kui 10% kuulub Euroo-
suvale emaeettevõttele, ei
lulumaksu kasumi jaotami-
(emaeettevõttele) kinni pida-
Võrdsed kohtlemise tõttu tu-
sama kohaldada Eesti-sises-
ma-tütariühingute vahelis-
dividendide jaotusel. Mak-
tatakse füüsilisele isikule ja
10% osalusega juriidilisele
ule makstud dividendid.

Keegi ei saa Eesti ettevõ-
e tulu maksustamist nime-
a illusoorseks. Illusoorst
raske ette heita riigile, kel-
ettevõtete tulumaks prot-
dina sisemajanduse kogu-
dangust on enam kui kolm-
d kõrgem.

Tegevus '06

Kaubanduskoda [2006]

Mulle jääb arusaamatuks poliitiliste jõudude soov igaks juhaks Euroopa riikidele meeldida ja astuda neile sobivatesse kingadesse olukorras, kus käib karm konkurents.

himõtete muutmine toob kaa-
sa finantsarvestuse muutused,
mis tähendab miljoneid kroo-
ne kulu maksuametnike ja raa-
matupidajate koolitusele ning
tarkvara ümberhäälestusele.
Riigiga suhtlemine rõõvib res-
surssi – aega ja raha, mida et-
tevõtja saaks kasutada üldise
heaolu kasvatamiseks.

Poliitikud ja ametnikud on
nimetanud ohu, et meie
välispartnerid – riigid, kelle-
ga Eestil on topeltmaksusta-
mise vältimiseks
võivad tõlgend-
mi kui madala
või null-määras

Väärrib rõh-
maste Euroopa
tuste põhjal on
reldamas, et p-
male maksus-
ET :

did naaberriikidest. Ja veel, ka
praegu ei ole Eestil maksule-
pingud jõustunud kõigi ELi ri-
kidega. Kordagi ei ole seetõ-
tu kurdetud, et Luksemburgi-
ga (Küprose, Kreeka, Slovee-
nia või Slovakkia) ettevõtetele
mingisuguseid topeltmaksusta-
mise probleeme oleks.

Olulisima faktorina tuleb
rõhutada meie ettevõtete tulu-
maksusüsteemi rahvusvaheli-
selt unikaalset, märgilist ole-
must. See on nii uuenduslik ja
hea süsteem, et oleks imeks-

AMUS

Arvamusi, tel 666 2256, arvamus@postimees.ee

Postimees

«Elu peremehed» ei moo

Raha usaldatakse neile, kes sellega vastutustur

Kuigi ajakirjanduse põhjal võib
tunduda, et ärieliidi moodustavad elus
kiiresti edasi jõudnud «elu pereme-
hed», siis igapäevane kogemus räägib
midagi muud. Erakordsed üksikjuhtu-
mid ei peegelda standardkäitumist,
kuid kahjuks aus ja korrektne, koos-
tööle ning vastastikusele respektile ra-
jatud ärisuhe on ajakirjanduses harva
käsitatav teema.

Seda, et ettevõtjate hulgas on oh-
vitsere, kes mitte ainult ei tunne mu-
ret, vaid osalevad aktiivselt riigikaitse
korraldamisel ja toetamisel, teavad tih-
ti ainult asjaosalised ise, sest see on
rohkem südame ja veendumuse kui
edevuse asi.

Väikeettevõtjad varjus

Et erinevad ettevõtluskonkursid,
majandusaruannete ning börsiettevõ-
tete võrdlused toovad esile maailma-
tasemel kompetentseid juhte ja orga-
nisaatioone, leiab spetsialistide hulgas
pigem lihtsalt äramainimist kui laie-
mat tunnustust. Et Eesti kiire majan-
duskasvu põhjuseks pole ainult hoog-
ne kinnisvaraarendus, vaid ka suur
väikeettevõtteid, kes edukalt eks-
pordivad rahvusvahel-

kunst ning arhitektuur on hinnas just
seetõttu, et on olemas kodumaine
kunstitoetaja ja -tarbija.

Meedial on selle kajastamisel om-
vastutus – pidev tähelepanu kütab ni-
mõnegi inimese uutele tegudele ning
annab näilise autoriteedi kõige tihed-
mini kaadris olevatele isikutele.
Möödukus teemade ja «eliidi» kajas-
misel ei peaks lähtuma ainult selle-
kas lugeja on väsinud, vaid ikka to-
tuse vastutustundlikust valikust.

Vastutustundlik käitumine
enamikule ettevõtjatele on
mitte ainult seetõttu, et
meeldib klientidele, part-
tele või töötajatele, vaid ikka
seetõttu, et see tagab edu.

Arusaadav, et ka meedia on äri-
ning kõik, mis paberile pandud, on eet-
rises lastud, tuleb koos reklaami-
malikult paljudele maha müüa. Kuid
kas seegi on eetilise, kui aim-
rum on suur publiku huvi skandaali-
järele ja teema/persooni müüdavus?
Kas kasumi teenimise eesmärgil on
teemad liierdada kellegi

Rahvusvaheline koostöö

Meie tööjõuturg ja palgad on en-
neolematul kiirusel ühtlustumas meist
paremal järjel olevate naaberriikide
ga. Investeeringute arendama
misesks peame investitsioonis pealejää-
vusest vaid ka rahvus-
vahelist koostööd.
Meil on loodud kõik seadused ja
võimalused edasiseks arenguks ning
majanduskeskkonna stabiilsus on pa-
strategia.

Toomas Luman
Eesti Kaubandus-Tööstuskoja juhatuse esimees

mas Luman kirjutab,
kuigi paar praalivat äri-
võivad jätta mulje,

Siim Raie

**Raie: palgatõus
tooks eestlased
välismaalt tagasi**

■ Kaubandus-Tööstuskoja juht

2006. aasta arvudes

► Kaubanduskoja peadirektor Siim Raie ◀

Pikka aega on püsinud meie statistilises ajaloos edukaima aastana 1997, kui majanduskasv küündis üle 10% ning Kaubanduskoja liikmeskond kasvas lausa mühinal – 12 kuu jooksul saime üle 700 uue liikme.

Praegu võime aga nentida, et 2006. aasta jääb meelde sama, kui mitte kiirema kasvu poolest. Kaubanduskoja tulemused käivad meie liikmetega ühte sammu ning meie tegevusaruanne peegeldab hästi riigi olukorda.

Eriti ilmekas signaal majanduse hea seisu kohta on liikmete juurdekasv. 2006. aastal liitus Kojaga kokku 393 Eestis registreeritud ettevõtet ning liikmeskonnast lahkus erinevatel põhjustel 301 firmat. Just viimane number näitab eelmiste aastatega võrreldes kõnekalt, et Kaubanduskoja liikmetel läheb hästi, sest finantsilistel põhjustel väljaarvatute hulk oli senisest väiksem. Netokasvuks kujunes niisiis +92, mis aasta lõpuks andis liikmete koguarvuks 3439.

Lisaks liikmete arvule kasvas ka osutatud teenuste hulk ning kosus eelarve. Järgnevalt mõned numbrid:

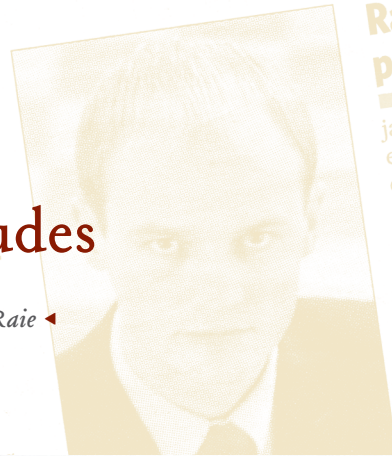
- Kinnitasime 15 068 päritolusertifikaati, neist 5608 regionaalsetes esindustes. Kasv +2381 võrreldes eelmise aastaga näitab väliskaubanduse aktiivsuse selget tõusu (päritolusertifikaatide kogus näitab seda eelkõige maade kohta, mis ei ole Euroopa Liidu liikmed). Väljastasime ka 13 ATA märkmikku.
- Korraldasime 13 sihtturuseminari, millel oli enam kui 500 osalejat. Neist populaarseimad tutvustasid Soomet, Hispaaniat, Venemaad ning Ukrainat.
- Viisime välja 10 äridelegatsiooni – neist neli kõrgetasemelist saatsid Eesti Vabariigi presidenti või peaministrit. Populaarsed olid külastused nii Euroopasse kui ka SRÜ-sse. Võtsime vastu 10 Eestit väisanud äridelegatsiooni.
- Ühisstendid neljal rahvusvahelisel messil aitasid Eesti masina-

tööstusel leida allhankeid ning tutvuda Hiina turu võimalustega.

- Koostööpakkumiste andmebaasi lisandus 488 pakkumist.
- Hankeseireteenuse kaudu sai 13 liiget infot kokku 149 pakkumise kohta. Meile teadaolevalt on selle info põhjal võidetud ehitushankeid Lätis ja sõlmitud ka eelleping NATO-ga.
- Kokku andsime 130 tundi konsultatsiooni, millest suurem osa oli juriidiline konsultatsioon.
- Korraldasime traditsioonilisi üritusi – ärihommikusöögi peaminister Andrus Ansipiga, kevadballi Estonia kontserdisaalis, üldkoosoleku Rahvusraamatukogu konverentsisaalis, tennisturniiri Pärnu kesklinna tenniseväljakutel, liikmepäeva Tartus, ärihooaja avamise Viinistu kunstimuseumis, Kaubanduskoja 81. aastapäeva piduliku vastuvõtu Eesti Teaduste Akadeemia saalis ning hulga vastuvõtuüritusi Kaubanduskoja uutele liikmetele.
- Jätkasime infokandjate ja trükiste väljaandmist. Korrapäraselt ilmus 22 numbrit Teatajat ja 12 Vestnikku. Trükivalgust nägi aasta- raamat ja traditsiooniline Estonian Export Directory – praktiline väljaanne Eesti eksportöördest.
- Koostöös Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) ja Eesti Tööandjate Keskkliiduga korraldasime ettevõtluskonkursid „Eesti ettevõtete konkurentsivõime edetabel” ja „Ettevõtluse Auhind”. Mõlema konkursi tulemused jõudsid trükisesse „Eesti parimad ettevõtted 2006”, mis ilmus nii eesti kui ka inglise keeles.
- Tallinnas ja meie esindustes Jõhvis, Tartus ja Pärnus leidis aset hulganisti koolitusi. Neist populaarseimad olid ekspordi, tolliseadustiku, riigihangete ja palgasüsteemide teemadel. Kokku osales kõikidel koolitustel üle 1100 inimese.
- Osutasime 16 934 teenust, neist 92% Kaubanduskoja liikmetele.
- Arbitraažikohtule esitati 23 hagiavaldust, kinnitatud vahekohtu koosseisule anti üle vaidluse lõplikuks lahendamiseks 14 hagiastja materjalid ning otsus tehti 16 hagiastjas (sh need, mille menetlust alustati 2005. aastal).

2006. aasta arvudes

► Kaubanduskoja peadirektor Siim Raie ◀

Raie: hariduses puudub ühtne al

■ Eesti Kaubandus-Tööstus- ja peadirektor Siim Raie on ette ühtse poliitika puudumise erinevate haridustasemetes neerimises ja rahastamises. "Põhiharidus, keskharidus ja kõrgharidus on erinevate põhimõtete ja tekitades üksteisel rantsi," ütles Raie, kes just seetõttu püüab igal aastal pöörata endale kindla õpilasi ja sellega ka hariduse hindab peadirektori ettepanekust. "Kuidas on haridusliigide vahel ühtsust teha?" Raie küsis. "Kuidas on haridusliigide vahel ühtsust teha?" Raie küsis. "Kuidas on haridusliigide vahel ühtsust teha?" Raie küsis.

Ka majanduspoliitika kujundamisel osalesime 2006. aastal sama jõuliselt kui varasematel aastatel. Nagu aasta alguses ennustatud, oli põhiorhkk EL töuketoetuste eelarveperioodi planeerimisel aastateks 2007–2013. Võib öelda, et enamik meie ettepanekuid on planeerimisdokumentides arvesse võetud. Oleme mõnevõrra rahulolematud meie ettepanekute rahastamiskavade

Jätkusid ka teised suured teemad nagu uus riigihangete seadus, mis nüüdseks on jõudnud Riigikogu kolmanda lugemiseni, ehk lõpusirgele. Vaikselt oleme edasi liikunud, et otsida lahendusi ettevõtete tulumaksusüsteemi säilitamiseks aastast 2009, mil lõpeb üleminekuperiood ema-tütariühingu direktiivi kohaldamiseks.

Palju oli eelmisel aastal ka keskkonnateemalisi küsimusi ja probleeme. Neist teravaimad puudutasid nn probleemtoodete määrust ja jäätmeseadust, mille puhul Kaubanduskoda leidis elektroonika ettevõtete ning nende tegevuse jätkumiseks kiiresti hea lahenduse.

Ka mitme hariduspoliitika valdkonna arengukava koostamine jõudis lõpule. Jätkuvalt osaleme nende elluviimises ja ka noorte ettevõtlushariduse edendamises.

Kokku esitasime üle 100 korra ettevõtjate positsioone ligi 30 seaduse, määruse ja poliitika dokumendi kohta. Nende väljatöötamiseks korraldasime 33 arvamusuuringut Kaubanduskoja veebilehel ning üle 20 küsitluse e-posti teel. Koostöö ministriumite, valitsuse ja parlamendi komisjonidega sujus suuremate tõrgeteta.

Vähetähtsaks ei saa pidada ka ümberkorraldusi Koja sees – teenuseid pakkuvate osakondade liitmine on andnud juba positiivseid tulemusi ning kaheksa uue inimese lisandumine meie väikesesse kollektiivi on toonud värsked mõtteid ja teotahet.

Siim Raie

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor

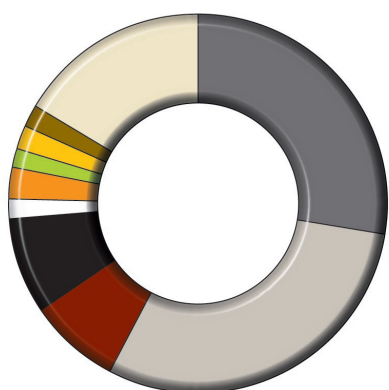
keskhariduse omandanutele

- otstarbekas struktuur õppesuunad/kavad arvestavad Eesti vajadust selge tööjaotus õppeasutuste vahel akadeemiline ja rakenduskõrgharidus vajadustele
- sotsiaalne dimensioon kõrgharidusele

Kaubanduskoja liikmeskond

► Liikmesettevõtete jagunemine ◄

► Liikmesettevõtete jagunemine tegevusalade kaupa ◄

- KAUBANDUS 27,6%
- SH JAEKAUBANDUS 15,7%
- HULGIKAUBANDUS 72,9%
- MOOTORSÕIDUKID JA -KÜTUS 11,4%
- TÖÖSTUS 30,1%
- TRANSPORT JA SIDE 7,8%
- EHITUS 8,2%
- ▷ PANGANDUS, KINDLUSTUS 1,7%
- KINNISVARA 2,7%
- PÕLLUMAJANDUS JA KALAPÜÜK 1,6%
- HOTELLID, RESTORANID, TURISM 2,0%
- IT 1,9%
- MUU 16,4%

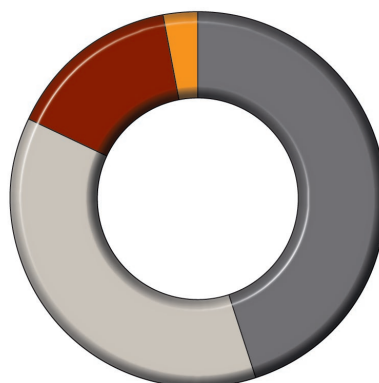
2006. aastal jätkus Kaubanduskoja liikmete arvu kasv: aasta alguses oli neid 3347 ja lõpus 3439. Kaubandus-Tööstuskoja liikmeks astus 393 ettevõtet ning liikmeskonnast arvati välja 304 ettevõtet, neist 117 likvideerimise või reorganiseerimise ning 187 liikmekoostuste täitmata jätmise tõttu. Netokasvuks kujunes +92 liiget.

► Liikmesettevõtete jagunemine piirkonniti ◄

- TALLINN 60%
- JÕGEVA-, PÕLVA-, TARTU-, VÕRU- JA VALGAMAA 13%
- HARJU-, RAPLA- JA JÄRVAMAA 12%
- PÄRNU- JA VILJANDIMAA 6%
- IDA- JA LÄÄNE-VIRUMAA 6%
- LÄÄNE-, SAARE- JA HIUMAA 3%

► Liikmesettevõtete jagunemine suuruse järgi ◄

- 1–9 TÖÖTAJAT 45%
- 10–49 TÖÖTAJAT 37%
- 50–249 TÖÖTAJAT 15%
- 250 JA ENAM TÖÖTAJAT 3%

Muutes 1999. a Eesti ettevõtete tulumaksusüsteemi, ei osanud me aimata, et loomisel on unikaalne ja uenduslik maksusüsteem, mille mõju majanduse arengule on nii ulatuslik. Usun, et see mõju on võrreldav Euroopa Liiduga liitumisega. Need kaks suurt saavutust on korduvalt teineteisega ristunud ja positiivset tulemust andnud. Nüüd ühärki on võimalik võtta kasu ka tulevase lenevait Euroopa nõudmistest tuleb meil ettevõtete tulumaksusüsteemi muuta. Öhus on ideid tulumaksu taastamisest küll 10, küll 15% tasemele.

Me ei saa sellega nõustuda juba seepärast, et keegi ei nõua meilt ettevõtete tulumaksusüsteemi muutmist.

2006. oli Eesti majandusele hea aasta, kasvukujunes 12%. See avaldus pea kõiges: suurenesid ettevõtete käibed, import, eksport, palgad, hinnad (eriti ehitusmaterjalide ja kinnisvara puhul). Selgelt ilmnis EL liikmelisuse ning eurotoetuste sissevoolu positiivne mõju. Ettevõtjate jaoks oli aasta raskeim probleem tööjõu äravool.

► Poliitikakujundamise- ja õigusosakond ◀

Poliitikakujundamise- ja õigusosakond jätkas ettevõtjate huvides aktiivset tööd. Tänu osakonna pikaajalisele tegevusele on riik hakanud ettevõtlusorganisatsioone süsteemsemalt õigusloomesse kaasama. Riigi aktsepteeritud partnerina osaleti endiselt õiguskeskkonna kujundamisel. Arvamusi, ettepanekuid, positsioone ja seisukohti esitati umbes 60 õigusakti ja poliitika-dokumendi eelnõu kohta. Tähtsaimatena võib esile tuua uue riigihangete seaduse eelnõu, jäätmeseaduse ja pakendiseaduse muudatusi, karistusseadustiku muutmist, äriseadustiku muudatusi ning Vabariigi Valitsuse määrust „Probleemtoodetes keelatud ohtlike ainete täpsustav loetelu ning probleemtoodetele kehtestatud keelud ja piirangud”. Viimase puhul nõudis Kaubanduskoda põhjendamatu piirangute kaotamist ning hea meel on tõdeda, et see ettepanek võeti arvesse. Vastasel juhul oleks elektroonikaettevõtete tegevus seiskunud. Peale õigusaktide eelnõude keskenduti senisest enam strateegia- ja poliitikadokumentide, näiteks kõrgharidusstrateegia, ettevõtluspoliitika, ettevõtlusalase õiguskeskkonna rahvusvahelise konkurentsivõime parandamise tegevuskava (Ettevõtja Õigus), keskkonnastrateegia jpt analüüsile. Võtme-tähtsusega valdkondade hulka kuulusid ka EL järgmise finantsperioodi, aastate 2007–2013 tõuketoetuste kasutamise strateegia ja rakenduskavad. Eriti oluline oli majanduskeskkonna arendamise rakenduskava, mille kohta esitati hulgaliselt ettepanekuid. Tänu Kaubanduskoja ja teiste ettevõtlusorganisatsioonide initsiatiivile on ettevõtetel tulevikus võimalik saada investeeringutoetusi tehnoloogia, infrastruktuuri jms uuendamiseks. Tegeleti ka Eesti tulumaksusüsteemi tulevikuga ja nn 2009. aasta probleemi lahendamise-ga. Kaubanduskoja eesmärk oli praegu kehtivat süsteemi võimalikult suures ulatuses (*de facto*) säilitada. Aasta lõpuks olid variandid läbi töötatud ning lahendus olemas.

Uue algatusena keskenduti ärietika problemaatikale. Kaubanduskoda alustas ettevõtete vastutustundliku tegevuse kohta näidete kogumist ning laiemale avalikkusele tutvustamist eesmärgiga

vaikest (0,75 miljardit krooni 2004. a numbrite põhjal) vähenemist riigieelarves, kuid üldine majanduslik efekt korvab selle majandusliku vähenemise. Nii juhtus ka pärast 2000. aastat. Kui maksulaekumisele lisada veel efekt, mida see muudatus tõi kaasa ettevõtete majandustulemustes ning nende läbipaistvuses, siis on mul veel raskem mõista neid, kes tahavad kergelt alla anda ja süsteemist loobuda.

Muutmiskavades on täiesti kõrvale jäetud seaduse muutmise hind nii riigile kui ka ettevõtjatele. Maksustamis põ-

Toomas Luman
Eesti Kaubandus-Tööstuskoja juhatuse esimees, ASI EE-Grupp juhatuse esimees

Ma ei suuda ette kujutada ühtegi naaberriikide poliitikut, kes ütleb, et eestlased on olnud meist nutikamad ja neid peaks rahvusvaheliselt ründama. Sama raske on ette kujutada naaberriigi poliitikut, kes jätab oma riigi investorid olukorda, kus kahe riigi vahel puudub topeltmaksustamise vältimise leping. Rootsi puhul tähendaks see, et kaitseta jääks siia investeeritud 91 miljardit ja Soome puhul 32 miljardit krooni.

Topeltmaksustamise vältimise lepingute löögi alla sattumise tõenäosust on hinnatud nullilähedaseks ka eksper-

teinvesteeringusriikidega võrreldes. Riikide vahelise võrdluse pealinn. Soome pakub paremaid võimalusi ettevõtluse edendamiseks, võtab nappi tarbijaturg ja selle pakkumise tantsiaal on kordades suurem. Dublinis raagivad kõik ingliskeelne ning Balkanimaades on ilm lihtsalt ilusam.

Hoida stabiilsena ja arendada unikaalset majanduskeskkonda, selle kaudu kasutada maksubaasi ja üldist turuolu peaks olema iga Eesti arengust hooliva isiku, sh ka poliitiku eesmärk!

aidata kaasa eetilise ja vastutustundliku käitumise levikule. Vastutustundlikuna käsitleme ettevõtteid, kes lisaks oma põhitegevusele võtavad eesmärgiks olla head äripartnerid, panustavad oma töötajate rahulolusse, edendavad kohalikku või Eesti elu lahendavad keskkonnaprobleeme või arendavad mõnda eluvaldkonda (kultuur, sport vm). Aasta jooksul ühines algatusega 68 liikmesettevõtet. Kõigi nende tegutsemispõhimõtted ja eeskujulikud algatused on kogutud Koja koduleheküljele www.koda.ee/Ärietiika. Näidete kogumine ja levitamine jätkub ka 2007 aastal. Nii Kaubanduskoja kui ka kõigi algatuse osalevate ettevõtete ühiseks sooviks on eetilise ja vastutustundliku käitumise kujunemine normiks.

Septembrist alustas tööd Kaubanduskoja Brüsseli esindaja. Jätkus koostöö meediaga. Eriti tihedaks kujunes see Eesti Päevalehe Äri-lehega, mille igas numbris ilmusid veergudes Bürokratia ja Juristi küsimus-vastus, osakonna töötajate artiklid. Endiselt jätkati juriidilist nõustamist. Aasta jooksul osutati 218 registreeritud teenust.

Ettevõtluskeskkonna kujundamisega seotud projektid

2006. aastal said alguse mitmed projektid, mis jätkuvad 2007. aastal ning on suunatud ettevõtluskeskkonna arendamisele läbi konkreetsete tegevuste ja koostöö.

► Ettevõtluskonkurss 2007 „Meil on hea idee!“ ◀

Traditsiooniliselt korraldab Kaubanduskoda võistlusi kutseõppuritele. Seekordse konkursi eesmärk on ärgitada kutseõppureid olema loovad ja ettevõtlikud ning uurima õpitava eriala ettevõtluskeskkonda. Konkursil osalejate head ideed aitavad kaasa erinevate erialade maine tõusule. Hinnatakse lihtsustatud äriplaani vormis esitatud võistlustööde innovaatilisust, originaalsust, keskkonnasäästlikku lähenemist ja majanduslikku otstarbekust ning

idee seotust õpitava erialaga. Ettevõtluskonkurss korraldatakse koostöös Elukestva Õppe Arendamise Sihtasutusega Innove.

► Projekt „Töö täna!“ ◀

„Töö täna!“ projekti üldeesmärk on edendada ettevõtete ja üldhariduskoolide vahelist koostööd karjääriõppe süsteemi täiustamiseks ja kvaliteedi tõstmiseks ning suurendada noorte teadmisi ettevõtlusest kui karjääri võimalusest, väärtustada ettevõtlikkust ja tõsta teadlikkust karjääri valikute tegemisel. Projekt on suunatud üldhariduskoolide karjääriõppe sidustamisele reaalse töökeskkonnaga ning ettevõtete ja koolide vahelise koostöö edendamisele ja tulemused ühildatakse üldisesse karjääriõppesüsteemi, mille tõhususes muutuvad kõikide õpilaste karjääri valikud teadlikumaks. Projekti rahastab Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium.

► Projekt „Märka võimalusi!“ ◀

Kommunikatiivsete uuenduste ja konkurentsivõime kasvu ning koostöö seosed on senini paljude ettevõtete jaoks kasutamata ressursid. Imago, brand, sümbol, rahulolu, kogukonna lugupidamine, hoiakud ja väärtussüsteemid on tihti nagu majandustegevuse kõrval seisvad nähtused, millega tuleb küll tegelda, aga just niipalju, et see muud ei segaks. Kommunikatiivne innovatsioon (KInno) käsitleb nimetatud nähtusi kui olulisi tegevussuundi konkurentsivõime säilitamisel ja tõstmisel ning näitab ära otsesed seosed pehmete väärtuste ja majandusedu vahel.

„Märka võimalusi!“ projekti eesmärk on suurendada KInno-alast teadlikkust ettevõtete juhtide, omanike ja teiste arvamusi liidrite hulgas ning seeläbi suurendada Eesti ettevõtete ja kogu ühiskonna konkurentsivõimet. Vastavalt sellele on ka üles ehitatud üle-eestiline koolitusprogramm, kus läbi teoreetiliste õppuste, hoiaku diagnostika testide ja nende analüüsi kaudu jõutakse koolitatavate jaoks praktiliselt kasutatavate juhisteneni.

Kaubanduskoda hariduspoliitika kujundajana

Traditsiooniliselt oli Kaubanduskoda 2006. aastal tegus kutseõpet ja töötajate kvalifikatsiooni mõjutavates haridusvaldkondades. Reaalselt rakendusid mõned paindlikud kutseõppevormid. Näiteks õpipoisikoolituse puhul toimub 2/3 õppest ettevõttes. Ettevõtjad on sellist õppevormi toetanud ning aktiivselt kaasa löönud.

„Kutseharidus areneb mühinal” – just selliste sõnadega võib telefoniküsitluse põhjal kokku võtta nende Koja liikmete arvamuse, kes ise kutseõppeasutustega koostööd teevad. 12. oktoobril toimus Tallinna Tööstushariduskeskuses kutseharidusfoorum, kus võrreldi seni tehtut „Kutseharidussüsteemi arengukavas aastateks 2005–2008” seatud eesmärkidega. Suurimate kordaminekutena nimetavad ettevõtteid ja haruliidud, kes kutseõppeasutustega tihedat koostööd teevad, järgmist:

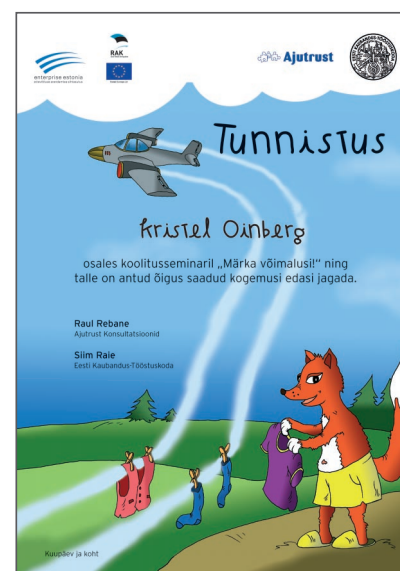
1) paindlikud õppevormid ja täiustunud rahastamispoliitika. Tänu nendele asjaoludele kasvas just kulumahukate (tehnik-, tehnoloogia- ja põllumajanduslike) erialade rahastamine ning õpilaskoha keskmine baasmaksumus suurenes 2006. aastal 15 489 kroonini. Eelarve eelnõu kohaselt tõuseb see 2007. aastal 18 000 kroonini (2005. aastal 14 577 krooni);

2) infovahetus on suurendanud nii võimalustest kui ka vajadustest arusaamist, ettevõtete ja koolide koostöö on muutunud tavaks.

Seni lahendamata probleemina näeme hariduse tervikliku planeerimise teemat: „Meie koostöö kutsehariduse kordategemisel on olnud hea, oleme hästi edenenud, kuid rahuloluks pole veel põhjust,” sõnas juhatuse esimees Toomas Luman haridusteemalisel ümarlual. „Kuni riigil puudub haridussüsteemi kui terviku tuleviku kohta selge visioon, kestab koolitüüpiline n-ö teki enda peale tirimine”.

Töötajate kvalifikatsioonisüsteemi muutis sisukamaks 2006. aastal

Euroopa struktuurivahendite projekti raames tehtud tõhus arendustöö. Kaubanduskoda osales kutsestandardite varasemast tööpõhisema lähenemise ja uue vormi kujundamisel. Koja haridusnõunik Tiia Randma oli praegust tööelu ja elukutseid tutvustavas KUKU raadio saatesarjas „Meistrid, sellid, õpipoisid” saatejuht. Kaubanduskoda lõi 2006. aastal kaasa nii Kutsekoja nõukogu kui ka valdkondlike kutseõukogude töös. 16 kutseõukogul on kokku 298 liiget ning 2006. aasta 31. detsembri seisuga oli välja antud 19 218 kutsetunnistust.

Koolitusel „Märka võimalusi!” osalejate tunnistus lubab saadud kogemusi edasi jagada.

Ettevõtjatele osutatud teenused

Eesti äridelegatsioon Iirimaal Belfasti raekojas linnaeepa pidulikult vastuvõetud.

Eesti äridelegatsiooni visiitidel Valgevenes tutvuti kobaliku toodanguga.

2006. aasta oli Kaubanduskojale teenuste poolest muutusterohke. Selleks et suurema lisandväärtusega teenuseid osutada, liideti eelnevatel aastatel lahus tegutsenud väliskaubanduse osakond, rahvusvaheliste suhete osakond ja euroinfokeskus üheks teenuste osakonnaks.

► Seminarid ja koolitused ◀

2006. aastat võib pidada edukaks koolitusaastaks. Eriti populaarsed olid Kaubanduskoja korraldatud sihtturumaade seminarid, mida toimus 2005. aastaga võrreldes kaks korda rohkem. 12 seminaril tutvustati ettevõtlusvõimalusi Šotimaal, Hispaanias, Saksamaal, Rumeenias, Valgevenes, Venemaal, Ukrainas, Hollandis, Iisraelis ja Hiinas. Sihtturumaade seminaridel osales kokku peaaegu 500 ettevõtjat.

2006. aastal korraldati ka temaatilisi koolitusi. 14 koolitusel jagati teadmisi välismessidel osalemisest, ekspordiprobleemidest, väliskaubandusest, riigihangetest, kvaliteedijuhtimisega seotud teemadest jm.

► Visiidid, välisfirmade kontaktpäevad ja messid ◀

Eesti ettevõtjate välisviite oli 2006. aastal kokku kuus, külastati Ukrainat, Venemaad (Moskvat), Prantsusmaad, Valgevenet, Hollandit ja Iirimaad. Eesti presidenti või peaministrit saatsid kõrgetasemelistel visiitidel äridelegatsioonid neljal korral: presidenti Horvaatias, Moldovas ja Gruusias ning peaministrit Bulgaarias.

Välisfirmade kontaktpäevi oli võrreldes eelmiste aastatega mõnevõrra vähem. Kokku võeti vastu kümme delegatsiooni: Valgevenest, Poolast, Ukrainast, Venemaalt, Saksamaalt, Hollandist (2), Hispaaniast, Ahvenamaalt ja Tšehhist.

Kaubanduskoja eestvedamisel osalesid Eesti ettevõtted ühisstendil Elmia allhankemessil Rootsis ja rahvusvahelisel kontaktmessil EU–China Partenariat 2006, kus Eesti oli väljas oma standiga. Külalastati ka Xylexpo puidutöötlemiseadmete messi Itaalias ning Futurallia messi Poolas. Peale eelmainitu on Kaubanduskoda Stockholmi messikeskuse ja Kölni messide esindaja Eestis. 2006. aastal olid Eesti ettevõtjate jaoks populaarseimad Kölni messid EISENW (Internationale Eisenwarenmesse), IMM, IMB, ENTSORGA ja Spoga+Gafa. Kölni messidel osales neljal messil standistidena kokku 11 Eesti ettevõtjat.

► Partneriotsing ja hanke monitooring ◄

Partneriotsingu valdkonnas vastas Kaubanduskoda 2006. aastal kokku ligikaudu 1000 päringule. Koostööpakkumiste andmebaasi lisati 26 ettevõtte andmed ja vahendati ligikaudu 100 kontakti. Vastati ettevõtjate päringutele EL õigusaktide rakendamise kohta Eestis, samuti selgitati tolliteemalisi ning maksude ja väliskaubandusega seotud küsimusi. Enim huvi pakkusid endiselt EL toetused ja programmid, riigihanked, väliskaubandust puudutavad probleemid ja EL õigusaktide rakendamine Eestis.

Ettevõtjatele pakuti jätkuvalt võimalust soetada EUR-OPI ning ICC trükiseid, mille müügiesindaja Kaubanduskoda Eestis on. Populaarsust kogus ka 2005. aastal käivitunud hanke monitooringu teenus, mis võimaldab Eesti ettevõtjal aega kokku hoides saada teavet just teda huvitavate hankepakkumiste kohta. 2006. aastal kasutasid seda teenust 13 ettevõtet, millest üks osutus rahvusvahelisel hankepakkumisel ka võitjaks.

Eesti äridelegatsioon Hollandis.

Eesti presidenti saatvale äridelegatsioonile korraldatud ärifoorum Moldovas.

► Väliskaubandusdokumendid ◄

2006. aastal väljastati kokku 13 ATA-märkmikku, ATA nõudeid lahendati kokku 15. Nõuetest 13 olid esitatud Eesti tolli poolt välisriikides väljastatud ATA-de suhtes ja kaks neist välisriikidest Eesti firmadele väljastatud ATA-de suhtes.

Väljastatud väliskaubandusdokumentide arv kasvas 2005. aastaga võrreldes ligikaudu 20%. Varasematel aastatel on kasv olnud umbes 1500 dokumenti aastas, 2006. aastal oli see 2379. Kaubanduskoda väljastas koos regionaalsete esindustega möödunud aastal kokku 15 068 väliskaubandusdokumenti.

Kaubanduskoda regionaalarengu taga

► Tartu esindus ◀

Kaubanduskoja teenused on tänu kohalikule esindusele liikmete jaoks kergemini kättesaadavad. 2006. aastal kasutati Tartu esinduse kaudu igapäevaseid teenuseid (infopäringutele vastamine, päritolusertifikaatide väljastamine, konsultatsioonid) palju. Liikmete kevadine rahulolu-uuring näitas, et lõviosa küsitletud Lõuna-Eesti firmadest jäid pakutavate teenustega rahule.

Esindus võttis osa ka mitmesuguste ettevõtlust edendavate töögruppide ja komisjonide tööst, näiteks aidati välja töötada Tartu ettevõtluse arengukava aastateks 2007–2013 ja osaleti ettevõtluskonkursi „Tartu edukaim ettevõtja 2005” žüriis.

Esindus korraldas aasta jooksul liikmesfirmadele huvi pakkunud teemadel üheksa koolituspäeva. Vaatluse all olid töölepingud, puhkuse- ja palgaseaduse rakendamine, toiduohutuse juhtimise süsteemi nõuded, võlaõigusseadusega seonduv ning maksuprobleemide kohtupraktika. 2006. aasta kõige populaarsemal koolitusel käsitleti ehitamise õiguslikke aspekte. Ehitus- ja kinnisvarasektori kiireid arenguid arvestades pole see ilmselt üllatav.

Tartus on heaks tavaks kujunenud ettevõtlusnädala korraldamine. Ürituse eestvedaja on Tartu linnavalitsus ja sellele osalevad aktiivselt väga paljud kohalikud ettevõtlusorganisatsioonid. Kaubanduskoja Tartu esindus pakkus ettevõtlusnädalal koostöös Patendibürooga Käosaar & Co OÜ, kes on Kaubanduskoja liige, tasuta tööstusomandikoolitust (kaubamärk, patent, tootedisain). 2006. aastal tihenes piiriülene koostöö Läti Kaubandus-Tööstuskoja Valmiera esindusega. Tartu ettevõtjad külastasid Valmieras messi ja sealsed firmad käisid tutvumas Tartu kinnisvaraettevõtete kogemustega. Aktiivselt on vahetatud koostööpakkumisi ja abistatud ärikontaktide sõlmimisel.

Oluline sündmus oli ka Kaubanduskoja Tartumaa esinduskogu liikmete kohtumine Vene Föderatsiooni uue suursaadiku Nikolai Uspenskiga, kellega arutati Eesti-Vene ärisuhete probleeme ja arenguvõimalusi.

Tartumaa ettevõtjatest Koja liikmete kohtumine teoloogiaprofessor Toomas Pauliga.

Vene Föderatsiooni suursaadik Nikolai Uspenski (vasakul) ja nõunik Aleksander Mamajev kohtumas Kaubanduskoja Tartumaa esinduskogu liikmetega.

Kaubanduskoda regionaalarengu taga

► Pärnu esindus ◀

E sinduse eesmärk on Pärnu piirkonnas ettevõtluskeskkonda arendada, ettevõtjate ühishuve esindada ja kaitsta, teavet vahetada, era- ja avaliku sektori koostööd edendada ning kutsehariduse kvaliteeti parandada.

2006. aasta oli Pärnu esinduse jaoks paljuski tänu piirkonna aktiivsetele liikmetele ja headele koostööpartneritele erakordselt sisukas ning töörohke. Pakuti enam teenuseid ja korraldati rohkem üritusi. Põhiliselt püüti ettevõtjate vajadustest tulenevat nõudlust rahuldada.

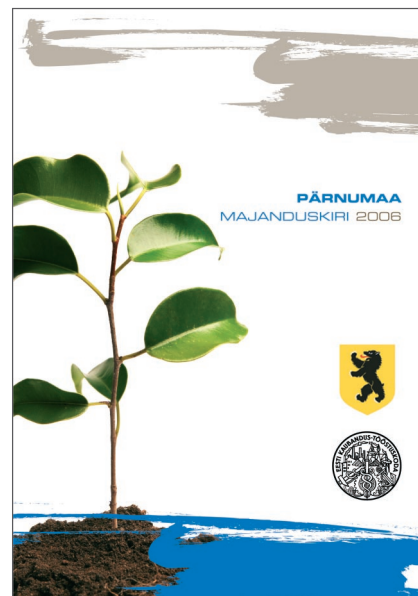
Koolitustel vaadeldi eelkõige seadusemuudatusi. Pärnu esinduse üheksast koolitusest võttis osa üle 400 inimese, kõige rohkem tundi huvi töölepingute, maksuprobleemide ja aastaaruande koostamisega seonduva vastu.

Osalejate arvu ja avalikkuse huvi poolest tähtsaim üritus oli 12. aprillil toimunud majandusteemaline pärestlõuna koostöös Hansapanga Lääne-Eesti regiooniga. Hotelli Strand kogunes ligi 150 ettevõtjat. Hansapanga peaanalüütik Maris Lauri rääkis tööjõuprobleemidest Eesti majanduses, Kaubanduskoja majanduspoliitikaosakonna juhataja Reet Teder euro kasutuselevõtu praktilistest aspektidest, Eesti Entsüklopeediakirjastuse juht Hardo Aasmäe üleilmastumise mõjudest Eesti majandusele ja päeva lõpetas Tiit Pekk, kes tõi kuulajateni eredamad muljed Torino olümpiamängudel.

Esimest korda koostati ja anti välja trükkis „Pärnumaa majanduskiri 2006“. See oli mahukas projekt, mis pälvis suurt tähelepanu ning positiivset tagasisidet. 1500 eksemplari valmis koostöös Pärnu maavalitsuse, Pärnu linnavalituse ja Hansapangaga ning väljaanne tutvustab seda, mis Pärnumaa ettevõtluses ja majanduses on viimasel paaril aastal toimunud. Trükise abil tahetakse väärtustada ettevõtlust ning rõhutada selle olulisust maakonna sotsiaalmajandusliku arengu tagajana. Väljaandes kajastatakse olulisemaid majandussündmusi, analüüsitakse pangandus- ja kin-

Kaubanduskoja poliitikadirektor Reet Teder kõnelemas euro kasutuselevõtu praktilistest aspektidest.

Esimest korda koostati ja anti välja trükkis „Pärnumaa majanduskiri 2006“.

► Pärnu esindus ◄

nisvarasektoris toimuvat ning antakse ülevaade majandusstatistikast.

2006. aasta lõpus kohtus Kaubanduskoja Pärnu esinduse korraldatud ärihommikusöögil Pärnumaa ettevõtjate ja avaliku sektori juhtidega SEB Eesti Ühispanga majandusanalüütik Hardo Pajula. Jututeemaks oli Eesti majanduse praegune seis ja tulevikuväljavaated. Ettearvatult oli huvi ürituse vastu suur, osalejaid oli üle 60. Esineja põhisõnum oli, et Eesti majandus sõltub maailmajandusest ja Rootsi pankade otsustest rohkem, kui arvatakse.

2006. aastal lõppes edukalt kaks aastat kestnud projekt „Baltic Design & Interior Network”, mis edendas koostööd Soome ettevõtetega. Projekt oli suunatud Pärnumaa puidu- ja mööblitööstuse tootearendusele ja väliskontaktide loomisele. 2006. aastal koostati Pärnumaa puiduettevõtjate register, et Pärnumaa ettevõtteid ja nende tegevusalasid tutvustada. Puidusektori uuringus analüüsiti ettevõtete majandustulemusi, intervjueriti firmajuhte, selgitati välja puiduettevõtete olukord ning määratleti nende arengueesmärgid ja -vajadused. Aasta lõpus alustas Pärnu esindus Soomega koostööd uue samalaadse projekti „Estonian and Finnish Design Challenge” raames.

Kaubanduskoja Pärnu esindus kaitseb jätkuvalt Pärnumaa ettevõtjate huve Pärnumaa Kutsehariduskeskuse nõukogus ning Pärnumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskuse nõukogus. Osaletakse ka Pärnumaa Arendajate Ajutrusti ja Pärnu linnaapea juures tegutseva Pärnu ettevõtjate ümarlaua tegevuses.

Märkimist väärib kindlasti Kaubanduskoja Pärnumaa esinduskogu, mille liikmed leiavad kiire töö kõrvalt aega ja tahtmist koolinoortele ettevõtjate tööst ja rollist ühiskonnas rääkida. Aktsiooni „Ettevõtjad koolides” käigus esineti Pärnu ja Sindi gümnaasiumite lõpuklassidele kokku 15 korral, mis pälvis majandusministri tänukirja konkursil „Tunnusta ettevõtluse edendajat 2006”.

Liikmepäev teemal „Millal kutseharidus korda saab?”

Pärnu esindus aitas korraldada ka ettevõtlusnädalat: valmistati ette nädala programm, korraldati seminare, hinnati ja uuendati Pärnu ettevõtluse arengukava ning analüüsiti Pärnumaa innovatsioonivõimekust.

Tavapärastelt toimus Pärnu- ja Viljandimaa liikmete suvine *bowling*'u-turniir. 12 kolmeliikmelise võistkonna hulgast väljus sel korral võitjana meeskond AS-ist Ü & A koosseisus Riina Lõhmus, Veiko Orav ja Aare Lõhmus.

Kaubanduskoda regionaalarengu taga

► Jõhvi esindus ◀

Alates 2006. aasta algusest asub Kaubanduskoja Jõhvi esindus samas hoones Ida-Viru Ettevõtluskeskuse (IVEK) ja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusega (EAS). Tänu uutele naabritele on osutunud võimalikuks nii mõnigi koostööprojekt ja Kaubanduskoja kliendid on saanud senisest paremaid teenuseid.

Koostöös IVEK-i ja EAS-iga korraldas Jõhvi esindus äridelegatsioonide visiite Ida-Virumaale: aprillis käisid Eestis Soome puidufirmad ja juunis Lohja regiooni metallifirmad. Kaubanduskoja Jõhvi esinduse töö tulemusena on sündinud Jõhvi puitmajade tootja OÜ Sileem ja Soome ettevõtte Masterhouse Oy viljakas koostöö.

Aprillis osales Jõhvi esindus Junior Achievement Eesti korraldatud parima õpilasfirma võistluse žüriis. Esikoha saanud õpilasfirma Volli osutus nii edukaks, et saavutas 3.-6. augustini Šveitsis toimunud õpilasfirmade võistlusel teise koha.

Enim avalikkuse tähelepanu pälvis 9. juunil Jõhvi kontserdimajas koostöös SEB Ühisliislinguga korraldatud ärihommikusöök, millel Hardo Pajula ja Marko Mihkelson rääkisid rohkem kui 60 osalejale Eesti-Vene majandussuhete olukorrast ja arenguvõimalustest.

Jõhvi esindus jätkas ettevõtjatele koolituste pakkumist: toimusid seminarid äriseadustiku muudatustest ja ettevõtte ohutusest, detsembris korraldati kahepäevane praktiline koolitus alustavatele eksportööridele.

Endiselt tehti koostööd Eesti Masinatööstuse Liiduga projekti Innomet ja Riihimäki-Hyvinkää Kaubanduskojaga projekti Itämerisilta raames.

Hardo Pajula ja Marko Mihkelson rääkisid rohkem kui 60 osalejale Eesti-Vene majandussuhete olukorrast ja arenguvõimalustest.

Hetk Kaubanduskojaga koostööd tegeva Ida-Viru Ettevõtluskeskuse nõukogu koosolekust.

Kaubanduskoda kui ettevõtjate suhtluskanal

► Kaubanduskoja Kevadball ◀

Kaubanduskoja turundus- ja liikmesuhete osakond korraldas 2006. aastal palju üritusi, et hoida olemasolevaid liikmeid ja leida ka uusi. 8. aprillil toimus Estonia kontserdisaalis iga-aastane Kevadball, kus anti pidulikult üle Kaubanduskoja teenetemärgid. Eesti ettevõtluse olulise edendamise eest pälvisid I klassi aumärgi Vahur Kraft (Nordea Bank Finland Plc Eesti Filiaal OÜ), Lembit Kirsme (Harju KEK AS), Sulev Reelo (Toila Sanatoorium AS) ja Leho Siimsen (Fakto AS). II klassi aumärgi said Tarmo Noop (A. Le Coq Tartu Õlletehas AS) ja Valdo Kalm (EMT AS). III klassi aumärk anti Andrei Birovile (EV Presidendi Kantselei) ning silmapaistvate teenete eest Kaubanduskoja arendamisel Kaubanduskoja kauaaegsetele töötajatele Ene Rammole ja Sirje Puust-Mummele. Ligikaudu 450 osaleja

meeleolu hoidis ballil üleval Estonian Dream Big Band koos Mart Mardisalu, Helin-Mari Arderi ja Hendrik Sal-Salleriga.

20. aprillil peeti Rahvusraamatukogu konverentsisaalis Kaubanduskoja üldkoosolek, kus kinnitati 2005. majandusaasta aruanne.

Kaubanduskoda korraldas Tartus 16. märtsil ja Pärnus 18. mail liikmepäevad teemal „Millal kutseharidus korda saab?“. Peale Kaubanduskoja juhatuse esimehe võtsid liikmepäeval sõna Kaubanduskoja haridusnõunik Tiia Randma, Haridus- ja Teadusministeeriumi kutse- ja täiskasvanuhariduse osakonna juhataja Andres Pung, Tartu Kutsehariduskeskuse juhataja Andrus Kompus ja Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli direktor Arnold Pastak.

► Kaubanduskoja Kevadball Estonia kontserdisaalis ◄

Kaubanduskoda tänab Kevadballi koostööpartnereid: SEB Eesti Ühispank, Silberauto, Silmet Grupp, Prike, Overall Eesti, Estonian Air, Iloprint, Disainikorip

► Kaubanduskoja 81. sünnipäev Eesti Teaduste Akadeemia saalis ◄

► Kaubanduskoja Ärihooja avamine Viinistu Kunstimuseumis ◄

Kaubanduskoda tänab Ärihooja avamise koostööpartnereid: SEB Eesti Ühispank, Silberauto, Estravel, Estonian Air, A Le Coq, Reval Hotelligrupp, EMT, Balbiino, Illoprint, Disainikorp

► Ärihommikusöök ja Tenniseturniir ◄

25. jaanuaril Radisson SAS hotellis toimunud ärihommikusöögil esines peaminister Andrus Ansip, kes rääkis Eesti ja Euroopa Liidu eelarvest ning valitsuse prioriteetidest. Üritusest võeti aktiivselt osa, 55 Kaubanduskoja liiget sai hea võimaluse peaministriga kohtuda. 9. juunil korraldati koostöös SEB Ühisliislinguga ärihommikusöök, millel SEB Eesti Ühispanga analüütik Hardo Pajula ja Riigikogu väliskomisjoni aseesimees Marko Mihkelson tutvustasid rohkem kui 60 osalejale Eesti-Vene majandussuhete olukorda ja arenguvõimalusi.

Juba kümnes Kaubanduskoja tenniseturniir peeti 3. juunil Pärnu kesklinnas asuval tenniseväljakutel. Üritusel olid esindatud 36 sportlikku liikmesettevõtet. Juubeliturniiri rändkarika võitsid Indrek Lüüs (I&T Metall OÜ) ja Toomas Kuuda (Kaubanduskoja Pärnu esinduse juhataja).

Toimus viis vastuvõtuüritust, kus uutele liikmetele anti pidulikult üle liikmetunnistused (2006. aastal sai Kaubanduskoda juurde 393

uut liiget). Tutvumisõhtul Kaubanduskoja töötajate ja teiste kohale tulnud ettevõtjatega leidsid paljud esimesi koostööpartnereid.

Ärihooaeg avati traditsiooniliselt suve lõpu ja sügise alguse piirimaal, 26. augustil Viinistu Kunstimuseumis. Osalejaid tuli kohale üle tuhande. Päikeselisele päevale lisas meeleolu Uno Loop ja liikumislusti pakkus tantsukool WAF Dance. Kaasa sai lüüa Tauno Kangro skulptuuriringis ning Mare Vindi ja Andres Toltsi joonistus- ja maaliringis. Huvitavaid teemasid sai kuulata Haus Galerii ja loodusfotograaf Arne Aderi jututubades. Tervisetelgis kontrolliti vererõhku, keha rasvasisalduse protsenti ja kehamassiindeksit.

Kaubanduskoja 81. aastapäeva pidulik vastuvõtt koostööpartnereile toimus 9. novembril Eesti Teaduste Akadeemia saalis, kus ametist lahkunud presidendile Arnold Rüütlile anti üle Kaubanduskoja esimese klassi aumärk eriti silmapaistvate teenete eest Eesti majanduse arendamisel.

Kaubanduskoda tänab Tenniseturniiri koostööpartnereid: SEB Eesti Ühispank, Silberauto, Estonian Air, Reval Hotelligrupp, Stockmann, Nike, Aura, Saku Õlletehas

Kaubanduskoda tänab Tenniseturniiri koostööpartnereid: SEB Eesti Ühispank, Silberauto, Estonian Air, Reval Hotelligrupp, Stockmann, Nike, Aura, Saku Õlletehas

Kaubanduskoda arbitraažiklausli tutvustajana

Vaadates 2006. aasta kokkuvõtet võib väita, et teadlikkus arbitraažikohtu tegevuse kohta on suurenenud. Järjest enam lisavad äriühingud lepingulistesse suhetesse astumisel sõlmitavatesse lepingutesse arbitraažiklausli. Kui paaril viimasel aastal on arbitraažikohtu tegevuse vastu huvi tundnud just välisriikide äriühingud ning nende esindused Eestis, siis 2006. aastal olid aktiivsemad taas Eesti äriühingud.

Arbitraažikohtu eelised on järgmised:

- arbitraažimenetlus on konfidentsiaalne, mis tähendab, et vahekohtus ei väljasta vaidlevate poolte ja menetluses oleva asja kohta kolmandatele isikutele mitte mingisuguseid andmeid. Informatsiooni väljastatakse üksnes juhul, kui arbitraažikohtul on selleks poolte kirjalik nõusolek;
- mida suurem on nõue, seda väiksem on arbitraažimaks. Maksu määramisel võetakse alati arvesse vaidluse eeldatavat keerukust ja vahekohtu moodustamise viisi (kas pooled soovivad ühe- või näiteks viieliikmelist kohtu);
- arbitraažimenetlus on kiirem kui tavakohtumenetlus;
- pooled võivad vaidlust lahendada vahekohtu moodustamises osaleda.

2006. aasta 1. jaanuaril jõustus tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) uus redaktsioon, millega muutus kehtetuks EV seadus Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Arbitraažikohtu kohta. Kohtu tegevus põhineb nüüd TsMS XIV osal. Meie igapäevatoös sellest midagi ei muutunud, vaidluste lahendamist ehk arbitraažikohtumenetlust reguleerib endiselt arbitraažikohtu reglement.

2006. aastal menetles arbitraažikohtu nõukogu 23 hagi. Vahekohtu kinnitatud koosseisule anti vaidluse lõplikuks lahendamiseks 14 hagi materjalid. Kohus tegi otsuse 16 korral (arvesse on võetud ka hagi, mille menetlemist alustati aastal 2005). Üle-eelmisel aastal paluti rohkem kui pooltes hagiavaldustes hagi tagamise abinõu rakendada, suurema osa taotlustest kohus ka rahuldada. 2006. aastal esitati arbitraažikohtule vaid üks hagi tagamise taotlus. Arvu

vähendamise põhjustas TsMS uue redaktsiooni jõustumine 2006. aasta 1. jaanuaril. Alates sellest kuupäevast tuleb hagi tagamisel tasuda kohtu poolt määratud kautsjon. Kui pädev kohtuinstants hagi tagab, tagastatakse kautsjon taotlejale, kui hagi ei tagata, läheb see riigi tuludesse.

Natuke rohkem kui pooled (13 23-st) vaidlustest olid riigisisised ja 10 rahvusvahelised. Rahvusvahelistes vaidlustes olid poolteks äriühingud Venemaalt, Rootsist, Itaaliast, Saksamaalt, Küprosel, Lätist, Leedust ja Soomest. Valdavalt vaidlesid kaks äriühingut, siiski esines ka vaidlusi, kus oli kolm ja isegi neli poolt. Erimeelsusi põhjustasid üldjuhul lepingud: ostu-müügilepingutest tulenes ligemale 1/3 ning laenulepingutest samuti peaaegu 1/3 vaidlustest, ülejäänud olid seotud rendi-, erastamis- jm lepingutega. Arbitraažikohtul paluti tunnustada lepingust taganemist ning lepingu ülesütlemise õigusvastasust.

Kohus tagastas hageja taotlusel kuus hagiavaldust enne vahekohtu koosseisu valimist ja kinnitamist, sest pooled olid saavutanud kohtuvälise kokkuleppe. Ühel korral lõppes menetlus sellega, et vahekohtu valitud koosseis kinnitas poolte vahel sõlmitud kokkuleppe. Pooled soovivad tavaliselt vaidluse võimalikult kiiresti lahendada. Hagiavaldus tagastati ainult ühel korral seetõttu, et arbitraažimaks oli tähtjaks tasumata.

Vaidlust lahendada vahekohtu koosseis võib olla mitmesugune (arbitere võib olla 1, 3 või 5 jne) ning pooled saavad vahekohtu moodustamise viisis kokku leppida. Vahekohtus oli 2006. aastal poolte soovi kohaselt nii ühe kui ka kolme liikmega. Üheliikmelise vahekohtu moodustas enamasti arbitraažikohtu nõukogu. Arbitreri nimekiri ei ole suletud ning pooltel on õigus arbiteri ise valida. Põhiliselt tegutsevad arbitridena Eesti kohtute advokaadid ja kohtunikud. Kohtuniku määrab arbitriks arbitraažikohtu nõukogu, sest kohtute seaduse § 49 lg 5 järgi ei või vaidlevad pooled ise kohtunikuks vahekohtunikuks valida.

Kaubanduskoja trükised

Korrapäraselt ilmusid kõik liikmetele ning välispartnereile suunatud väljaanded. Anti välja 22 numbrit Kaubanduskoja häälekandjat Teataja ja 10 numbrit venekeelset Vestnikku. Avaldati ka Kaubanduskoja tegevusaruannet kajastav aastaraamat.

2006. aastal korraldas Kaubanduskoda koostöös Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) ja Eesti Tööandjate Keskkliiduga ettevõtluskonkursid „Eesti ettevõtete konkurentsivõime edetabel” ja „Ettevõtluse auhind”. Võitjate edulood ning üldtabelid ja tegevusalade edetabelid jõudsid trükisesse „Eesti parimad ettevõtted 2006”, mis ilmus nii eesti kui ka inglise keeles.

Kaubanduskoda andis juba üheteistkümnendat korda välja Eesti eksportööride praktilise ärikataloogi Estonian Export Directory 2007. Lisaks tähestikujärjestuses registrile ja tegevusalade registrile sisaldab väljaanne ka üldinfot Eesti majanduse kohta ning statistikat ja kasulikke aadresse inglise, saksa ja prantsuse keeles. Kataloogiga tahetakse aidata Eesti ettevõtetel luua väliskaubandussidemeid Euroopas ja üle kogu maailma. Estonian Export Directory’l on levikanalid 80 riigis: kaubanduskojad, ekspordimpordianturid, Eesti välisametkonnad, EAS-i välisesindused

ning muud organisatsioonid. Väljaande tiraaž on 4000 CD-d ja 2800 paberkataloogi. Katalooge koos CD-dega jagab Kaubanduskoda soovijaile tasuta. See on saadaval ka Internetis aadressil www.estonianexport.ee. Estonian Export Directory koostööpartner on InfoAtlas AS ja kaaskirjastaja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus.

Eesti ettevõtete konkurentsivõime edetabel

► Osalejatest ja võitjatest ◄

► Osalejatest ◄

2006. aasta konkurentsivõime edetabelisse pürgis kokku 561 ettevõtet, kellest lõpptabelisse jõudis 513. Kvalifitseerumistingimustele ei vastatud peamiselt need firmad, kes jäid 2005. aastal kahjumisse.

Ettevõtetele oli võimalik ennast konkurentidega võrrelda 12 tegevusvaldkonnas. Ligi neljandik edetabeliettevõtetest tegutses tööstuse ja energeetika alal (135). Kõige vähem konkureeris sideteenu-

seid pakkuvaid firmasid (9), seetõttu paigutati nad kokku transpordi- ja logistikaetevõtetega.

► Võitjatest ◄

Üle poole 2005. aasta võitjatest suutsid oma koha ja hea konkurentsivõime säilitada ka 2006. aastal. Juba kolmandat aastat järjest juhivad oma valdkonna edetabelit kolm ettevõtet: Hansapank, Merko Ehitus ja BLRT Grupp. Hansapank kannab kolmandat aas-

► Osalejatest ja võitjatest ◀

tat järjest ka Eesti kõige konkurentsivõimelisema ettevõtte tiitlit.

Konkurentsivõime edetabeli võitnud ettevõtete keskmine vanus on 12 aastat kui mitte arvestada A. Le Coq Tartu Õlletehast, mis on asutatud 1826. aastal. Noorim on kolm aastat tagasi asutatud Mazeikiu Nafta Trading House OÜ, kes osutus konkurentsivõimelisimaks hulgikaubandusettevõtteks. Kui vaadata edetabeli parimate ettevõtete omakapitali jaotust, siis peaaegu poole sellest moodustab Eesti erakapital ning poole väliskapital.

Hea meel on tõdeda, et kõik edetabelite esikohaomanikud on Kaubanduskoja liikmed.

Edetabelid, nende koostamise meetodika ja muu teave on aasta ringi kättesaadav ka interneti-aadressil www.koda.ee/edetabel.

Juhatus

► Board of the Estonian Chamber of Commerce and Industry • Правление Эстонской Торгово-Промышленной Палаты ◀

Toomas Luman

Juhatusesimees | President | Президент
Nordecon AS | Juhatusesimees

Väino Kaldoja

Silberauto AS
Juhatusesimees

Andres Koern

TK-Team AS
Nõukogu liige

Meelis Milder

Juhatusesimees | Vice President
Вице-президент
Baltika AS | Juhatusesimees

Gunnar Kraft

Sangar AS
Juhatusesimees

Jaan Pillesaar

Helmes AS
Juhatusesimees

Jüri Kõo

Juhatusesimees | Vice President
Вице-президент
NG Investeeringud OÜ | Juhatusesimees

Juhatus

► Board of the Estonian Chamber of Commerce and Industry • Правление Эстонской Торгово-Промышленной Палаты ◀

Cardo Remmel

Saku Õlletehase AS
Nõukogu liige

Jaan Toots

Rotermann Grupp OÜ
Juhatusesimees

Tiina Mõis

Genteel AS
Juhatuseliige

Juhan Kolk

Alexela Oil AS
Nõukogu liige

Koit Uus

Uuemõisa Invest AS
Juhataja

Enn Veskimägi

Standard AS
Juhatusesimees

Vello Väinsalu

ELKE Grupp AS
Juhatusesimees

Kaubanduskoja töötajad

► Staff of the Estonian Chamber of Commerce and Industry
Сотрудники Эстонской Торгово-Промышленной Палаты ◀

Finants- ja haldusosakond ▼

Accounting and Administration Department

Финансовый и административный отдел

Siim Raie

Peadirektor • Director General
Генеральный директор

Ene Rammo

Finantsdirektor • Financial Director
Финансовый директор

Ene Kaur

Vanemraamatupidaja • Accountant
Старший бухгалтер

Kristina Bondarenko

Vanemsekretär • Senior Secretary
Старший секретарь

Ene Klement

Sekretär • Secretary
Секретарь

Sergei Petrov

Komandant • Administrative Officer
Командант

Turundus- ja liikmesuhete osakond ▶

Marketing and Member Relations Department

Отдел маркетинга и отношений членов палаты

Piret Salmistu

Turundusdirektor
Marketing Director
Директор по маркетингу

Kerli Tennesaar

Toimetaja • Editor
Редактор

Kadri Liimal

Toimetaja • Editor
Редактор

Teenuste osakond ▼

Department of Services

Отдел Услуг

**Merike Kompus -
van der Hoeven**

Teenuste direktor, EIK juhataja
Director of Services, Manager of EIC
Директор по услугам

Lidia Friedenthal

Vanemnõunik • Senior Counsellor
Старший советник

Kadi Õbenik

Projektijuht • Project Manager
Руководитель проекта

Virve Pronin

Kliendisuhete spetsialist
Customer Care Specialist
Специалист по связям с клиентами

Marju Raavel

Kliendisuhete spetsialist
Customer Care Specialist
Специалист по связям с клиентами

Haili Kapsi

Nõunik • Counsellor
Советник

Anneli Valge

Vanemprojektijuht • Senior Counsellor
Старший руководитель проекта

Taavi Soorm

Nõunik • Counsellor
Советник

Lea Aasamaa

Nõunik • Counsellor
Советник

Viive Raid

Projektijuht • Project Manager
Руководитель проекта

Teenuste osakond ▶

Department of Services

Отдел услуг

Eva Maran

Projektijuht • Project Manager
Руководитель проекта

Liis Liivoja

Projektijuht • Project Manager
Руководитель проекта

Julia Malev

Assistent • Assistant
Ассистент

**Poliitikakujundamise-
ja õigusosakond ▶**

Policy Formation and Legal Department

Отдел экономической политики и права

Reet Teder

Poliitikadirektor • Policy Director
Директор отдела экономической
политики и права

Kristina Tshistova

Kaubanduskoja esindaja Brüsselis
Brussels' Representative
Представитель в Брюсселе

Alar Sünt

Nõunik • Counsellor
Советник

Mait Palts

Jurist • Lawyer
Юрист

Merle Eller

Projektijuht • Project Manager
Руководитель проекта

Debbie-Triin Napits

Arbitraažikohtu sekretär
Secretary of the Court of Arbitration
Секретарь арбитражного суда

Tiia Randma

Haridusnõunik
Educational Counsellor
Советник в сфере образования

Esindused ▶

Regional Offices

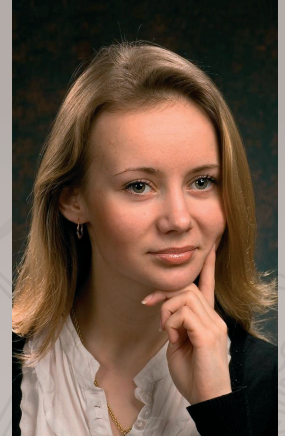
Представительства

Tartu

Toomas Hansson

Tartu esinduse juhataja
The Head of Tartu office
Заведующий

Eda Päck

Nõunik • Counsellor • Советник

Jõhvi

Margus Ilmjärv

Jõhvi esinduse juhataja
The Head of Jõhvi office
Заведующий

Pärnu

Toomas Kuuda

Pärnu esinduse juhataja
The Head of Pärnu office
Заведующий

Kati Krass

Projektijuht • Project Manager
Руководитель проекта

Kuressaare

Tullio Liblik

Kuressaare esinduse juhataja
The Head of Saaremaa office
Заведующий

Sirje Aeg

Sekretär • Secretary
Секретарь

Bilanss • Aktiva

► 01.01.2006–31.12.2006 ◄

eesti kroonides

	31.12.2006	01.01.2006
Käibevara		
Raha ja pangakontod	5 448 445	6 171 422
Aktsiad ja muud väärtpaberid	4 707 200	2 118 600
Nõuded ostjate vastu	795 711	851 756
Mitmesugused nõuded	89 331	29 141
Maksude ettemaksed	20 303	
Muud ettemakstud tulevaste perioodide kulud	332 502	146 846
Käibevara kokku	11 393 492	9 317 765
Põhivara		
Pikaajalised finantsinvesteeringud		
Sidusettevõtete aktsiad	242 361	234 206
Pikaajalised finantsinvesteeringud kokku	242 361	234 206
Materiaalne põhivara		
Maa ja ehitised	33 401 046	35 101 053
Masinad ja seadmed	638 661	719 618
Muu inventar	157 248	231 512
Materiaalne põhivara kokku	34 196 955	36 052 183
Põhivara kokku	34 439 316	36 286 389
Aktiva kokku	45 832 808	45 604 154

Bilanss · Passiva

▶ 01.01.2006–31.12.2006 ◀

eesti kroonides

	31.12.2006	01.01.2006
Lühiajalised kohustused		
Ostjate ettemaksud	378 154	393 972
Võlad tarnijatele	421 852	622 047
Mitmesugused võlad	3 270 466	2 783 612
Maksuvõlad	963 171	900 244
Võlad töötajatele	454 028	403 157
Muud viitvõlad	655 512	559 123
Lühiajalised kohustused kokku	6 143 183	5 662 155
Netovara		
Reservfond	1 488 846	1 488 846
Reservid	5 000 000	5 000 000
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem	33 453 153	32 987 393
Aruandeaasta tulem	-252 374	465 760
Netovara kokku	39 689 625	39 941 999
Passiva kokku	45 832 808	45 604 154

Tulude-kulude aruanne

► 01.01.2006–31.12.2006 ◀

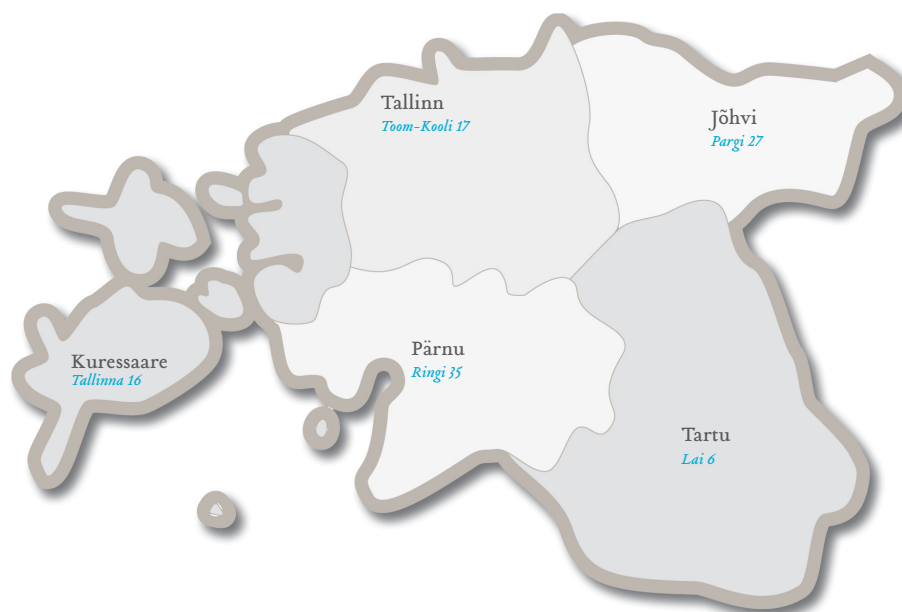
eesti kroonides

	2006	2005
Tulud		
Müügitulu	5 796 808	5 202 625
Liikme- ja sisseastumismaksud	13 568 600	13 025 450
Muud tegevustulud	2 748 391	2 583 781
Tulud kokku	22 113 799	20 811 856
Kulud		
Mitmesugused tegevuskulud	10 346 372	9 208 614
Töäjõu kulu	10 125 552	9 327 699
a) palgakulud	7 596 063	6 987 040
b) sotsiaalmaksud	2 529 489	2 340 659
Kulum	2 173 549	2 000 847
Muud tegevuskulud	52 491	4 344
Kulud kokku	22 697 964	20 541 504
Põhitegevuse tulem	-584 165	270 352
Finantstulud ja -kulud		
Finantstulu sidusettevõtte aktsiatelt	43 449	38 834
Intressitulud	288 342	156 574
Kokku finantstulud ja -kulud	331 791	195 408
Aruandeaasta tulem	-252 374	465 760

Estonian Chamber of Commerce and Industry

Yearbook 2006

Offices of the Chamber of Commerce all over Estonia

Ready to represent and protect the interests

► *Toomas Luman's editorial* ◀

In 2006 15 years passed from the regaining of independence and this was unquestionably the year of the fastest economic growth of this period. We can easily say that Estonian economy is doing better than 15 years ago. When in 1991 there were 300 joint ventures and 3 companies that were 100% owned by foreign capital, then today we have thousands of them and direct investments have been made to Estonia in the amount of more than 160 billion EEK.

During the past 15 years we have learned to value the stability of the economic environment and especially of the legal environment and the tax system. The year 2006 was the pre-elections period and therefore the Chamber of Commerce had more work and activities than usual. Maintaining the current situation requires quite a lot of effort and explanations. Not everyone wants to understand the uniqueness of our tax system and the benefits we obtain by maintaining it.

With our 3500 members, functioning and professional staff as well as representation in Brussels we are more prepared than ever to represent and protect the interests of the members of the Chamber at the lawmakers. No matter if it's the maintaining of the income tax system, planning the EU structural funds or introducing euro – the state cannot ignore the joint opinion of the entrepreneurs presented by the Chamber of Commerce and this opinion it trusted.

Many Estonian entrepreneurs are remembered by the foreign partners as trustworthy, punctual and honest partners. We have moved on strongly from the status of a simple sub-contractor and today we participate in the international work allocation and labour mar-

ket as equals of our neighbours. Of course, not all the parties are satisfied with the re-distribution of markets and incomes and tightening of the competition. Our labour market and wages are levelling off at an unprecedented speed with those of our neighbours who have been doing better and Estonians have become active investors. In order to win in the global competition, we have to in any case develop the domestic as well as international cooperation. We have all the preconditions and possibilities for further development and the stability of the economic environment is at the moment the best growth strategy.

In the constantly changing world, keeping to the principles is a sign of stability. The principles need to be set for oneself and understandable for the partners as well as approved as a general behaviour model.

Responsible behaviour is characteristic to most entrepreneurs not only because this is what the clients, partners or employees like, but also because it ensures success. International studies and examples at home prove that those who manage their activities consciously and rely on long-term principles – feel responsible for the organisation, employees, their salaries and well being, succeed in business. Each entrepreneur has to keep in mind that being a role model leads and teaches more people than we realize. The same applies for the politicians, officials and media.

I wish that there would be many good role models also in 2007.

ARVAMUS
Toimetaja ERKKI BAHOVSKI, tel 60

ARVAMUS
TOOMAS LUMAN
ettevõtja

Toomas Luman
et kuigi paar
meest võivad

te ema-tütärühingute vaheliste dividendide jaotusel. Maksustatakse füüsilisele isikule ja alla 10% osalusega juriidilisele isikule makstud dividendid.

Keegi ei saa Eesti ettevõtete tulu maksustamist nimetada illusoorseks. Illusoorisust on raske ette heita riigile, kelle ettevõtete tulumaks protsendina sisemajanduse kogutoodangust on enam kui kaks kord kõrgem Saksamaa vastavast näitajast.

Selline otsus tähendab küll väikest (0,75 miljardit krooni 2004. a numbrite põhjal) vähenemist riigieelarves, kuid üldine majanduslik efekt korvab mitmekordselt selle võimaliku vähenemise. Nii juhtus ka pärast 2000. aastat. Kui maksulaekumisele lisada veel efekt, mida see muudatus tõi kaasa ettevõtete majandustulemustes ning nende läbipaistvuses, siis on mul veel raskem mõista neid, kes tahavad kergelt anda ja süsteemist loobuda.

Muutmiskavades on täiesti kõrvale jäetud seaduse muutmise hind nii riigile kui ka ettevõtjatele. Maksustamis põ-

ingadesse olukorras, kus käib karm konkurents.

Toomas Luman
Eesti Kaubandus-Tööstuskoja juhatuse esimees, ASI EE-Grupp juhatuse esimees

teemad rühmitatakse. Et nad võivad tõlgendada Eesti süsteemi kui madala maksumääraga või null-määraga riiki.

Väärib rõhutamist, et viimaste Euroopa Kohtu eelotsustuste põhjal on liikmesriigid järeldamas, et püüdlust soodsaimale maksustamisele ei saa ELi sees keelata. Konstateeritakse, et neid püüdlusi tuleb aktsepteerida, kui teises liikmesriigis asuva ettevõtte tegevus on reaalne. Meil Eestis süsteemi säilitamise korral ettevõtted realselt tegutsevad.

Ma ei suuda ette kujutada ühtegi naaberriikide poliitikut, kes ütleb, et eestlased on olnud meist nutikamad ja neid peaks rahvusvaheliselt ründama. Sama raske on ette kujutada naa-

berriigi oma riiki.

Täna võime kindlad olla, et nii kodumaine kui ka välismaine investor, kuuldes, et Eestis on tuluma [Chamber of Commerce [2006] maksustatu tulu selle genereerimise hetkel, tunneb otsekohe sügavamat huvi Eesti majanduskeskkonna vastu.

Võime kindlad olla, et kui meie ettevõtte tulumaks selle genereerimise hetkel on 10, 15 või mõni muu protsendipügal, siis oleme kohe võrdluses Läti, Venemaa, Iirimaa, Sloveenia või ükskõik millise atraktiivse investeerimispiirkonnaga ja kaotame selles võrdluses. Riia on Baltimaade pealinn, Soome pakub paremaid võimalusi ja toetusi teadusmahuka ettevõtluse edendamiseks, Ve-

US

6 2256, arvamus@postimees.ee

Postimees

«Elu peremehed» ei moodusta

Raha usaldatakse neile, kes sellega vastutustundlikult

Kuigi ajakirjanduse põhjal võib tunduda, et ärieliidi moodustavad elus kiiresti edasi jõudnud «elu peremehed», siis igapäevane kogemus räägib midagi muud. Erakordsed üksikjuhtumid ei peegelda standardkäitumist, kuid kahjuks aus ja korrektne, koostööle ning vastastikusele respektile rajatud ärisuhe on ajakirjanduses harva käsitletav teema.

Seda, et ettevõtjate hulgas on ohvitseri, kes mitte ainult ei tunne muu, vaid osalevad aktiivselt riigikaitse korraldamisel ja toetamisel, teavad tihti ainult asjaosalised ise, sest see on rohkem südametunnuse kui edevuse asi.

Väikeettevõtjad varjus

Et erinevad ettevõtluskonkursid, majandusaruannete ning börsiettevõtete võrdlused toovad esile maailmatasemel kompetentseid juhte ja organisatsioonide, leiab spetsialistide hulgas pigem lihtsalt äramainimist kui laepigemat tunnustust. Et Eesti kiire majanduskasvu põhjuseks pole ainult hoogumise ja kinnisvaraarendus, vaid ka suur hulk väikeettevõtteid, kes edukalt eksperimentaalselt ja peavad vastu rahvusvahelise konkurentsi ja avalikkuse

kunst ning arhitektuur on hinnas jätetud, et on olemas kodumaine kunstitoetaja ja -tarbija.

Meediale on selle kajastamisel oma vastutus – pidev tähelepanu kütab nii mõnegi inimese uutele tegudele ning annab näilise autoriteedi kõige tihedamini kaadris olevatele persoonidele. Mõõdukus teemade ja «eliidi» kajastamisel ei peaks lähtuma ainult sellest, kas lugeja on väsinud, vaid ikka toimevaste vastutustundlikust valikust.

Vastutustundlik käitumine on enamikule ettevõtjatele omane mitte ainult seetõttu, et nii meeldib klientidele, partneritele või töötajatele, vaid ikka seetõttu, et see tagab edu.

Arusaadav, et ka meedia on äri ning kõik, mis paberile pandud ja eetrisse lastud, tuleb koos reklaamiga võrdlemiseks seegi on eetilise, kui ainus kriitikum on suur publiku huvi skandaalidele ja teema/persooni müüdavus? Kas kasumi teenimise eesmärgil on eetilise lõpmatu leierdada kellegi käitumisest ja kas see

Need
sust ette
arvestat
toimud
gi meis
kus ko
gust n
sest u
eetilise
valij
na. l
oma
dus
me
har
na
po
de
l

Rahvusvahelise
Meie tööjõuturg ja palgad on t...
neolematul kiirusel ühtlustumas meist
paremal järjel olevate naabritega ning
eestlastest on saanud aktiivsed inves-
toreid. Üleilmse konkurentsis pealejää-
miseks on vaja suurt tulu arendama
mitte ainult riigis, vaid ka väljas-
pool riiki. Meil on võimalus ja
võimalused edasiseks arenguks ja
majanduskeskkonna stabiilsus on pa-
rim kasvustrateegia.

Toomas Luman

President of the Chamber of Commerce

Siim Raie

**Raie: palgatõus
tooks eestlased
välismaalt tagasi**

■ Kaubandus-Tööstuskoja juht

The year 2006 in numbers

► Director General Siim Raie ◀

For a long time the year 1997 was the most successful year in our statistical history when the economic growth reached more than 10% and the number of members of the Chamber of Commerce increased rapidly – during the 12 months more than 700 new members joined us.

Now we can say that the year 2006 will be remembered due to the same, if not faster growth. The results of the Chamber of Commerce go hand-in-hand with our members, and our management report reflects situation of the state very well.

An especially good signal of the good status of the economy is the increase in the number of members. In 2006 in total 393 companies registered in Estonia joined the Chamber and 301 companies left due to various reasons. The last number shows well that in comparison to the past years, the members of the Chamber of Commerce are doing well because the number of the companies who were excluded from the Chamber due to financial reasons was smaller than usual. The net growth was therefore +92, which by the end of the year formed the total number of members 3439.

In addition to the number of the employees, the amount of provided services and the budget increased as well. Here are some numbers:

- We confirmed 15,068 certificates of origin, 5,608 of them at our regional offices. The growth of +2381 as compared to the previous year shows the clear increase in the activeness of foreign trade (the number of the certificates of origin indicates it first and foremost in terms of the countries that are not members of the European Union). We also issued 13 ATA carnets.
- We organised 13 target market seminars, which had more than 500 participants. The most popular ones introduced Finland, Spain, Russia and Ukraine.
- We organised 10 business delegations – of them four high-level ones accompanied the President of the Republic or the prime minister. The most popular visits included trips to Europe as well as CIS. We received ten business delegations that visited Estonia.
- The joint displays in four international exhibitions helped the Es-

tonian engineering industry to find sub-contracts and become acquainted with the possibilities of the Chinese market.

- 488 offers were added to the cooperation offers database.
- Thirteen members received information through the procurement monitoring service regarding in total 149 tenders. As far as we know, construction procurements have been won in Latvia and also a preliminary contract has been concluded with NATO.
- In total we gave 130 hours of consultations the majority of which involved legal consultations.
- We organised traditional events – business breakfast with prime minister Andrus Ansip, spring ball at the Estonia Concert Hall, general meeting in the conference hall of the National Library, tennis tournament in the tennis courts of the centre of Pärnu, membership day in Tartu, opening of the business season in Viinistu Art Museum, the gala reception of the 81st anniversary of the Chamber of Commerce at the hall of the Estonian Academy of Sciences and a number of receptions for the new members of the Chamber of Commerce.
- We continued issuing information media and printed materials. Twenty-two numbers of the Teataja and twelve numbers of the Vestnik were published regularly. The yearbook was published and in these days we are about to publish the Estonian Export Directory – practical publication regarding Estonian exporters.
- In cooperation with Enterprise Estonia and the Estonian Employers' Confederation we organised business competitions: Ranking of Competitiveness of Estonian Companies and Entrepreneurship Award 2006. The results of both of the competitions were collected into a booklet "Best Estonian Companies 2006", which was published in Estonian as well as English.
- A number of trainings took place in Tallinn and our offices in Jõhvi, Tartu and Pärnu. The most popular ones of them concerned the topics of export, customs code, public procurements and salary systems. In total more than 1,100 persons participated in all the trainings.
- We provided 16,934 services, 92% of them to the members of the Chamber of Commerce.
- In total 23 statements of claims were submitted to the Court of Arbitration, the materials of 14 cases were given to the members of

Ettevõtjate hariduskava kaugeks

Chamber of Commerce [2006]

Ettevõtjad kritiseerivad eile valitsuses heaks kiidetud Eesti kõrgharidusstrateegiat aastateks 2006–2015, sest see keskendub akadeemilisele haridusele ja jätab töajuturu vajadused tagaplaanile.

Raie: hariduses puudub ühtne al

Eesti Kaubandus-Tööstus- ja Põllumajanduskoostöö ja Peadirektor Siim Raie on ette ühtse poliitika puudumise erinevate haridustasemete neerimises ja rahastamises. "Põhiharidus, kutse- ja kõrgharidus on erinevate põhimõtete ti tekitades üksteisel rensi," ütles Raie, kes just seetõttu püüab igapäevast haridust poliitistada endale kindla õpilasi ja sellega ka Raie hindab puudumise ühtsest mida hariduses ühtselt töökohas hvas. "Kuidas oleo, vaid -sammult p... a. Adekvaa liõpilasteni amine on e... ettevõtjad ootavad. haridusmi... si sõnul on a ühistel al... kutsenõust... i sõnul sõlt... vatsiooni... l kõrghari... rvust. Nii... e üks alus... õrreldes su... kõrgharidu

Harry Tuul

the Court of Arbitration for the final settling of disputes and decision was made in 16 cases (including the ones the proceeding of which began in 2005).

We participated in the design of the economic policy as strongly as during the previous years. As predicted at the beginning of the year, the main emphasis was on the planning of the EU structural funds budget period for the years 2007–2013. It can be said that most of our proposals have been taken into account in the planning documents. We are somewhat displeased with the financing plans of our proposals.

Other big issues such as the Public Procurement Act were continued. We have quietly moved on in order to find solutions for maintaining the corporate income tax system from the year 2009, when the transition period for the implementation of the parent subsidiary Directive ends.

There were many environmental questions and problems. The sharpest ones of them concerned the regulation of the so-called products of concern and Waste Act in the case of which the Chamber of Commerce found a quick solution for the continuation of electronics companies and their activities.

Also, the compilation of development plans of several areas of education policy was completed. We continue participating in their realisation as well as promoting entrepreneurial education of young people.

In total we presented the positions of the entrepreneurs in more than 100 cases concerning 30 acts, regulations and policy documents. In order to develop them we organised 33 opinion surveys at the web site of the Chamber of Commerce and more than 20 questionnaires by e-mail. Cooperation with the ministries, Government and the commissions of the Parliament ran without major obstacles.

The changes inside the Chamber are also important – merging the

departments, which offer services, has already given positive results and adding eight new employees to our small staff has brought fresh ideas and energy.

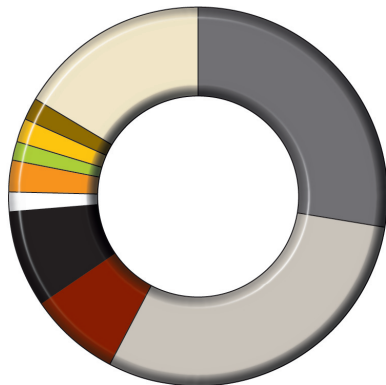
Siim Raie
Director General of the Chamber of Commerce

- kõrgkooliõppe maht vastab 2006–2008 riiklikud koostatustellimuse kohaselt omandanutele ja 10% kutseõppe- ja...
- otstarbekas...
- õppesuunad/kavad arvestavad Eesti vajadusi ja...
- eestikeelse haridus- ja kultuuriruumi arendamiseks vajalikud eestikeelne kõrgharidus ja...
- sotsiaalne dimensioon...

Membership

► *Distribution of members by fields of activity* ◀

- ▶ COMMERCE 27,6%
- INCL RETAIL TRADE 15,7%
- WHOLESALE TRADE 72,9%
- MOTOR VEHICLES AND AUTOMOTIVE FUEL 11,4%
- ▶ INDUSTRY 30,1%
- ▶ TRANSPORTATION AND COMMUNICATIONS 7,8%
- ▶ CONSTRUCTION 8,2%
- ▷ BANKING, INSURANCE 1,7%
- ▶ REAL ESTATE 2,7%
- ▶ AGRICULTURE AND FISHING 1,6%
- ▶ HOTELS, RESTAURANTS, TOURISM 2,0%
- ▶ INFOTECHNOLOGY 1,9%
- ▶ OTHER 16,4%

► *Distribution of members by regions* ◀

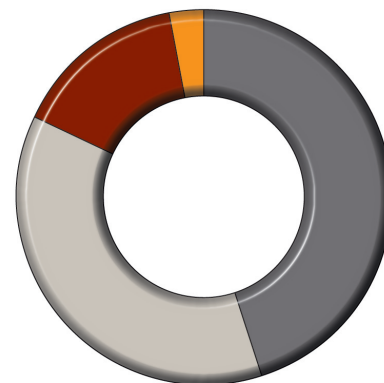

- ▶ TALLINN 60%
- JÕGEVA, PÕLVA, TARTU, VÕRU AND VALGA COUNTIES 13%
- ▶ HARJU, RAPLA AND JÄRVA COUNTIES 6%
- ▶ PÄRNU AND VIILJANDI COUNTIES 6%
- ▶ IDA-VIRU AND LÄÄNE-VIRU COUNTIES 6%
- ▶ LÄÄNE, SAARE AND HIIG COUNTIES 3%

The membership of the Chamber of Commerce continued to grow in 2006. At the beginning of the year there were 3347 members and by the end of the year the number increased to 3439. 393 new members joined the Chamber of Commerce and 304 companies were excluded from the membership, 117 of these due to liquidation, reorganization, etc., and 187 due to their failure to fulfil their obligations as members. Thus the net growth was +92 members.

► *Distribution of members by size (number of employees)* ◀

- ▶ 1-9 EMPLOYEES 45%
- ▶ 10-49 EMPLOYEES 37%
- ▶ 50-249 EMPLOYEES 15%
- ▶ 250 AND MORE EMPLOYEES 3%

Chamber of Commerce's influence on the business climate

► *Economic Policy and Legal Department* ◀

Economic policy and Legal Department continued their active work in the interests of entrepreneurs. As a result of the long-term work of the previous years involving entrepreneurship organisations by the state has become more systematic and the continuous work as a state-accepted partner in the development of the legal environment continued. Opinions, proposals, positions and standpoints were submitted with regard of ca 60 draft legal acts and policy documents. As the most important documents the Draft Public Procurement Act, Waste Act and Packaging Act amendments, amendment of the Penal Code and Commercial Code and Regulation of the Government of the Republic "Specified list of hazardous substances not allowed in products of concern and prohibitions and restrictions established for products of concern" could be mentioned. In the case of the latter the Chamber of Commerce requested the abolition of some unjustified restrictions. We are glad to admit that the proposals of the Chamber of Commerce were taken into account. The opposite situation would have meant stopping of the activities of electronics companies. In addition to the draft legal acts, more focus was placed on the analysis of strategy and policy documents such as higher education strategy, business policy, action plan for the improvement of international competitiveness of the business environment (Entrepreneur's Right) and environmental strategy etc. The areas of key importance included also the strategy and implementation plans for the use of structural funds of the next EU financing period for 2007–2013. This concerns especially the implementation plan for the development of the economic environment, for which a number of proposals were submitted. Thanks to

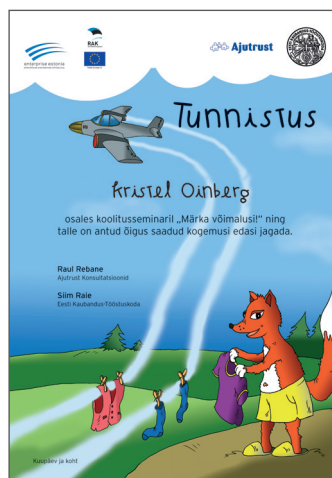
the initiative of the Chamber of Commerce and other entrepreneurship organisations, the companies will have the possibility to obtain investment support for improving their technology and infrastructure etc. In addition to the above, active work was done with the future of the Estonian Income Tax and solving of the so called 2009 problem. The aim of the Chamber of Commerce was to keep the system to the maximum (de facto) extent. By the end of the year the versions were elaborated on and the solution was found.

As a new initiation problems related to business ethics were focused on. The Chamber of Commerce started collecting examples of responsible activities from the companies and introducing them to the wider public with the aim of facilitating the spreading of ethical and responsible behaviour. We consider responsible companies to be the companies who in addition to their main activities aim at being good business partners, investing in the well-being of their employees, developing local or Estonian life, solving environmental problems or developing some area of life (culture, sports etc). During the year 68 member companies joined this initiative. In September, the representative of the Chamber of Commerce in Brussels started her activities. Cooperation with the media continued. Especially intense cooperation took place with the Eesti Päevaleht Business paper, in each number of which the articles of the employees of the department were published in the Columns Bureaucracy and Lawyer's question-answer. Legal counselling was continued. During the year 218 registered services were provided.

Developing the enterprise climate

► Project “Notice opportunities!” ◀

Estonia has passed the first cycle where the creation of material benefits and investment in them takes place and is about to reach the second stage. In this stage the choices are no longer influenced by only physiological needs and material gain but something more is needed for satisfaction. First and foremost the functioning social relationships are missed, satisfaction and positive emotions are gained from activities with non-material orientation.

Failure to notice the surrounding environment and atmosphere and failure to take them into consideration in the business activities of companies and organisations is a strategic management mistake that hinders development. The relations between communicative innovations and increase of competitiveness and their mutual influence is still an unused resource for many companies. Image, brand, symbol, satisfaction, respect of the community, attitudes and value systems are often phenomena that stand beside economic activities. Something that needs to be dealt with, however, only to the extent that they would not disturb other activities. Communicative innovation deals with these phenomena as important courses of

action in maintaining and increasing competitiveness and shows direct relations between soft values and economic success.

The aim of the project is to increase awareness of the communicative innovation among company executives, owners and other opinion leaders and thereby increase competitiveness of Estonian companies and the entire society. This is also a basis for developing the countrywide training program where through theoretical teaching, attitude diagnostics tests and their analysis the guidelines that the participants can use in practice, are reached.

► Project “Responsible companies” ◀

In 2006 we started to collect and disseminate information about the socially responsible activities of Estonian companies. We think that there are many such companies among Estonian companies who with their voluntary activities facilitate solving social problems and doings so are often more effective than the state institutions are able to be. Such activities are and should be voluntary, however, in the Chamber of Commerce we have taken the goal to recognize and introduce such companies to the wider public. By the end of 2006, 68 Estonian companies had joined our initiative. The activity principles and excelling initiatives of these companies are presented at our homepage at www.koda.ee/Ärireetika. Collection and dissemination of examples is continuing also in the future. The common desire of the Chamber of Commerce as well as all the companies participating in our initiative is that the ethical and responsible behaviour would be a standard in the future.

Designer of education policy

► Policy Formation and Legal Department ◄

Traditionally active participation in educational policy activities influencing vocational education and qualification of employees was continued. Several flexible forms of vocational education were introduced as a result of the new Vocational Educational Institutions Act in 2006. Among them for example the apprentice training where 2/3 of the studies take place in the company, has found active support and supporting participation by the entrepreneurs.

“The type of education that is speedily developing is the vocational education,” exactly these words can be used to summarise the general attitude of the members of the Chamber cooperating with the vocational educational institutions, on the basis of the telephone questionnaire. Vocational Education Forum took place on 12 October at the Tallinn Industrial Education Centre where the activities carried out until now were compared with the aims set forth in the “Vocational education development plan for the years 2005–2008”. The companies and branch associations having an intensive cooperation with the vocational educational institutions value the following as the greatest achievements:

1) entering into force of flexible forms of study and improved financing policy as a result of which financing of high-cost (engineering, technological and agricultural) subjects was increased and the basic cost of a student place increased to 15,489 EEK in 2006 and according to the draft budget, will increase to 18,000 EEK in 2007 (in 2005 – 14,577 EEK).

2) increase of information exchange has increased the understanding of opportunities as well as needs, cooperation between companies and schools has become a normative.

President Toomas Luman sees the topic of integral planning of the education as a problem that still needs to be solved: “Our cooperation in repairing the vocational education has been good, we have

improved well, however, there is yet no reason to be satisfied,” said Luman. “Until the country does not have a clear vision of the future of the educational system as a whole, the school-type based “pull the blanket on” approach will continue”.

Improvement of the contents of the employee qualification system was supported by the development work carried out within the framework of the European Structural funds project in 2006. The Chamber of Commerce participated in designing a more work-based and new format of the professional standards. The education counsellor Tiia Randma participated as the host in the KUKU radio series of broadcasts introducing the working life and professions “Masters and apprentices”. In addition to the above, in 2006 the Chamber of Commerce participated in the work of the Estonian Qualification Authority council as well as the specialised professional councils. There are in total 16 professional councils that have 298 members. As on 31 December 2006 19,218 certificates of competency have been issued.

► Entrepreneurship competition 2007 “We have a good idea!” ◄

Traditionally the Chamber of Commerce organises competitions for the vocational students. This time the aim of the competition is to motivate the pupils of vocational schools to be creative and enterprising and research the entrepreneurial environment of the studied subject. The good ideas of the participants of the competition will facilitate improvement of the reputation of various fields of study. The competent jury assesses the innovativeness, originality, environmentally friendly approach and economic expediency as well as relation of the idea with the studied area of the competition entries submitted in the form of simplified business plan. This time the entrepreneurship competition is organised in cooperation with the Foundation of the Development of Life-Long Learning Innove.

► Project “Work today!” ◀

As a new initiative the project “Work today!” was started at the Chamber of Commerce in 2006. The general aim on the project is to improve the cooperation between the companies and general education schools in order to improve the career studies system and increase the quality, improve the knowledge of young people in

terms of entrepreneurship as a career opportunity, value entrepreneurship and increase awareness in making career choices. The project is aimed at connecting the career studies of general education schools with the real working environment and improving co-operation between the companies and schools, and the results will be integrated into the general career studies system, which will help making the career choices of all the students more informed.

Services provided to the entrepreneurs

The year 2006 was full of changes for the units of the Chamber of Commerce responsible for providing services. In order to provide services with more value added, the Foreign Trade Department, International Relations Department and Euroinfo Centre that operated separately during the previous years, were joined into one Department of Services.

► *Seminars and trainings* ◀

The year 2006 can be called a successful training year. The trainings that turned out to be especially successful were the target market

seminars organised by the Chamber of Commerce, the number of which as compared to the previous year was twofold. In twelve seminars business opportunities in Scotland, Spain, Germany, Romania, Belarus, Russia, Ukraine, the Netherlands, Israel and China were introduced. In total almost 500 entrepreneurs participated in the target market seminars.

In addition to the target market seminar, various thematic trainings took place in 2006. During the course of 14 trainings information about participating in foreign fairs, issues related to export, foreign trade, topics related to quality management etc. were discussed.

► *Visits, contact days of foreign companies and fairs* ◄

In total six foreign visits were organised in 2006 – Estonian entrepreneurs visited Ukraine, Moscow, France, Belarus, the Netherlands and Ireland. There were also four high-level business delegations accompanying the President or Prime Minister of Estonia in 2006. The President was accompanied to Croatia, Moldova and Georgia and the Prime Minister to Bulgaria.

As compared to the previous years there were a little less contact days of foreign companies this year. In total ten delegations were hosted from Belarus, Poland, Donetsk, Russia, Germany, the Netherlands (2), Spain, Aland and Czech Republic.

With the help of the arrangements of the Chamber of Commerce, Estonian companies participated with a joint display at the Elmia sub-contracting fair in Sweden and the European Union – China Partenariat 2006, where Estonia had its own display. In addition to that fair visits to the exhibition of the wood processing equipment Xylexpo in Italy and Futurallia fair in Poland took place. In addition to the above, the Chamber of Commerce is the Estonian representative of the Stockholm International Fairs and Cologne fairs. In 2006 the most popular Cologne fairs among Estonian entrepreneurs proved to be the EISENW (Internationale Eisenwarenmesse), IMM, IMB, ENTSORGA and Spoga+Gafa. In total 11 entrepreneurs participated in four Cologne fairs with their displays.

► *Partner search and procurement monitoring* ◄

In the field of partner search the Chamber of Commerce replied in total approximately 1000 requests in 2006. The profiles of 26 companies were added to the database of cooperation offers and approximately 100 contacts were mediated. In addition, inquiries of

entrepreneurs with regard of the implementation of the EU legislation in Estonia, inquiries related to customs, taxes and foreign trade were answered. The topics of most interest remained to be the European Union supports and programs, public procurements, issues related to foreign trade and implementation of the European Union legislation in Estonia.

The entrepreneurs are continuously offered the possibility to obtain the EUR-OP and ICC publications the Estonian sales representative of which the Chamber of Commerce is. More and more popularity is gained the service if procurement monitoring started in 2005 that allows the Estonian entrepreneurs to save time and obtain information regarding procurement offers that are of interest to them. In total 13 companies were the clients of procurement monitoring in 2006. One of these companies won an international tender.

► *Foreign trade documents* ◄

In 2006 in total 13 ATA carnets were issued (15 ATA claims were solved). Out the 15 submitted claims, 13 were claims filed for the ATAs issued by the Estonian customs in foreign countries and two were claims from foreign countries with regard of ATAs issued to Estonian companies.

The volume of the foreign trade documents issued by the Chamber of Commerce increased approximately by 20% as compared to the year 2005. As compared to the previous years, the increase of the number of documents has been somewhat faster (during the previous years the increase has been ca 1,500 documents per year, in 2006 the growth showed 2,379 documents). Together with the regional offices, the Chamber of Commerce issued in total 15,068 foreign trade documents in 2006.

The Chamber supporting regional development

► Tartu office ◀

One of the objectives of local Offices is making the services more accessible for the members. Daily services of the Chamber of Commerce (answers to information queries, issue of certificates of origin, consultations) were used very actively via the Tartu office in 2006. The member satisfaction survey carried out in spring showed that the majority of the interviewed South Estonian companies were satisfied with the services offered by the Tartu office.

The Office participated in the work of various working groups and committees established for the development of entrepreneurship, such as:

- Development of the Tartu entrepreneurship development plan for the years 2007-2013
- Panel of the entrepreneurship competition “Most successful entrepreneur of Tartu 2005”.

During the year the Tartu Office organised nine training days concerning issues of interest to the member companies. Among the discussed topics were problems related to contracts of employment, experiences in implementing Holiday and Wages Act, requirements of the food safety management system, current issues related to Law of Obligations Act and court practice of the tax problems. The most popular training of the year 2006 concerned legal aspects of building – considering the fast developments in the building and real estate sector it is probably not surprising.

Tartu has a good tradition of organising the entrepreneurship week. The initiator of the event is the Tartu City Government and almost all local entrepreneurship organisations take active part in it. Within the framework of the entrepreneurship week the Tartu office of the Chamber of Commerce offered in cooperation with the Patent Office Käosaar & Co OÜ (Member of the Chamber of Commerce) a free training in issues related to industrial property (trademark, patent, product design).

In 2006 the cross-border cooperation with the Valmiera office of the Latvian Chamber of Commerce and Industry increased significantly. The Tartu entrepreneurs visited a fair that took place in Valmiera and companies from Valmiera visited Tartu to see the experiences of the Tartu real estate companies. Also, cooperation offers have been exchanged actively and assistance has been provided in concluding business contacts.

As an important event the meeting of the Tartumaa representative body of the Chamber of Commerce with the new ambassador of the Russian Federation, Nikolai Uspenski can be should be mentioned. During this meeting the problems and possibilities of Estonian-Russian business relations were discussed.

The Chamber supporting regional development

► Pärnu office ◀

The aim of the office is to facilitate improvement of the local entrepreneurship environment in the Pärnu region, represent and protect the joint interests of the entrepreneurs, facilitate the exchange of information and cooperation between the private and public sector as well as improvement of the quality of vocational education.

The year 2006 was extraordinarily full and laborious for the Pärnu office. This is mostly due to the active members and good cooperation partners of the Pärnu County region. The volume of services offered and events organised by us increased significantly. The main emphasis was placed on satisfying the demand arising from the needs of the entrepreneurs of the Pärnu area.

We continued to organise trainings concerning several current issues, first and foremost those regarding amendments of the law. In total, more than 400 persons participated on the nine trainings organised by the Pärnu office, most popular ones of which turned out to be trainings on areas regarding contracts of employment, tax problems and compilation of annual report.

The largest event by the number of participants and interest of the public was the business afternoon with the Hansapank Western Estonia region that took place on 12 April. Approximately 150 entrepreneurs came together at hotel Strand. Chief analyst of Hansapank Maris Lauri spoke about issues concerning labour in Estonian economy, Head of the Economic Policy Department Reet Teder spoke about the practical aspects related to the introduction of euro, Head of the Eesti Entsüklopeediakirjastus Hardo Aasmäe spoke about the influences of globalisation to Estonian economy and the day was

completed by Tiit Pekk who spoke about the brightest moments of the Turin Olympic Games.

A big project that received a lot of attention and positive feedback was the compilation and publishing of the publication "Pärnu County business paper 2006". The publication of 1500 copies was prepared in cooperation with Pärnu County Government, Pärnu City Government and Hansapank and introduces the developments that have taken place in Pärnu County entrepreneurship and economy during the past couple of years. The aim of the publication is to value entrepreneurship and emphasise its important role in ensuring the socio-economic development of the County. The publication deals with the most important economic events, analyses developments in the banking and real estate sector and gives an overview of the statistics of economy.

At the end of the year 2006 the economic analyst of SEB Eesti Ühispank met with the entrepreneurs of Pärnu County and leaders of the public sector at the Business Breakfast organised by the Pärnu office of the Chamber of Commerce. The topic discussed was the current status and outlook of Estonian economy. Interest in the event was as big as expected, there were more than 60 participants at the Business Breakfast. The main message of the speaker was the recommendation to acknowledge the bigger than expected dependency of Estonian economy of the world economy and decisions of Swedish banks.

The cooperation project "Baltic Design & Interior Network" carried out with the Finnish companies and aimed at product development of the Pärnu County furniture and wood industry and

establishing foreign contacts was successfully completed in 2006. Within the framework of the project we facilitated the development of the wood and furniture industry in Pärnu County during two years. In 2006 we established a register of Pärnu County wood companies that is aimed at introducing companies of Pärnu County and their areas of activity. We carried out a study in the wood sector of the Pärnu County during which we analysed the economic results of the companies, interviewed heads of the companies, charted the current situation of the wood companies and defined their development aims and needs. At the end of the year we started cooperation within the framework of a new similar project “Estonian and Finnish Design Challenge”.

The interests of the Pärnu county entrepreneurs continue to be represented at the boards of the Pärnu County Vocational Education and Pärnu County Entrepreneurship and Development Centre. The representation is participating in the activities of the Pärnu County Developers Brain Trust and Pärnu Entrepreneurship Round Table operating at the mayor of Pärnu.

The tradition of the Representative Body of the Chamber of Commerce in Pärnu County where its members find time and will among their busy schedules to tell young people at schools about the entrepreneur’s work and role in the society. Within the framework of the “Entrepreneurs in schools” action the Secondary Schools of Pärnu and Sindi were visited with in total 15 presentations. The activities were recognized at the competition of the Minister of Economic Affairs and Communications “Recognition for the developer of entrepreneurship 2006”.

Among other things we contributed to the carrying out of the Pärnu entrepreneurship week, both in terms of preparation of the programme and organising seminars, assessment and updating of the Pärnu entrepreneurship development plan and analysis of the innovation potential of the Pärnu County.

As a tradition the summer bowling tournament between the Pärnu County and Viljandi County members took place, where the victory among 12 three-member teams was taken by the team of AS Ü & A: Riina Lõhmus, Veiko Orav and Aare Lõhmus.

The Chamber supporting regional development

► Jõhvi office ◀

Since the beginning of the year 2006 the Jõhvi office of the Chamber of Commerce is situated in a new location – in the same building with the Ida-Viru Entrepreneurship Centre (IVEK) and Enterprise Estonia (EAS). Thanks to the new neighbours it has become possible to start some cooperation projects and the clients of the Chamber of Commerce have been provided with much better service.

Jõhvi office organised in cooperation with IVEK and EAS the visits of several business delegations to Ida-Viru County. The most successful achievement can be considered to be the visit of the Finnish timber companies in April and the visit of the metal companies of the Lohja region in June. As a result of the work of the Jõhvi office of the Chamber of Commerce a fruitful cooperation between OÜ Sileem that produces wooden houses in Jõhvi and Finnish company Masterhouse Oy has been created.

In April, the Jõhvi office participated in the work of the panel of the best student company competition organised by Junior Achieve-

ment Estonia. The student company Volli who won the first prize turned out to be so successful that achieved II place at the competition of student companies that took place in Switzerland on 3-6 August.

The most publicity was received by the Business Breakfast organised in cooperation with SEB Ühispank at Jõhvi Concert House on 9 June during which Hardo Pajula and Marko Mihkelson spoke to more than 60 participants about the current status and development perspectives of the Estonian-Russian economic relations.

According to the traditions, the Jõhvi Office continued offering trainings to the companies – seminars regarding amendments of the Commercial Code and company safety took place, in December a two-day practical training for starting exporters was carried out.

The cooperation with the Federation of Estonian Engineering Industry for project Innomet and the Chamber of Commerce of Riihimäki-Hyvinkää for project Itämerisilta continued.

Chamber of Commerce – a communication channel for entrepreneurs

The Marketing and Member Relations Department was active as usual in organising events in order to find new and keep the existing members. The traditional Spring Ball, where the honorary decorations of the Chamber of Commerce were awarded, took place in the Estonia Concert Hall on 8 April. For playing an important role in improving Estonian entrepreneurship the decoration of I class was awarded to **Vahur Kraft** (Nordea Bank Finland Plc Eesti Filiaal OÜ), **Lembit Kirsme** (Harju KEK AS), **Sulev Reelo** (Toila Sanatoorium AS) and **Leho Siimsen** (Fakto AS). The badge of honour of the II class was awarded to **Tarmo Noop** (A. Le Coq Tartu Õlletehas AS) and **Valdo Kalm** (EMT AS). The badge of honour of III class was awarded to **Andrei Birov** (Office of the President of the Republic) and employees of the Chamber of Commerce **Ene Rammo** and **Sirje Puust-Mumme** for outstanding contribution in developing the Chamber of Commerce during the long service. The mood of approximately 450 participants was held high at the dance hall by the Estonian Dream Big Band with Mart Mardisalu, Helin-Mari Arder and Hendrik Sal-Saller.

The General Meeting of the Chamber of Commerce took place in the National Library on 20 April. At that meeting the annual report 2005 was approved.

The Chamber of Commerce organised member days titled "When will the vocational education be fixed?" in Tartu on 16 March and in Pärnu 18 May. In addition to the President of the Chamber of Commerce, the member day was addressed by the educational counsellor of the Chamber of Commerce **Tiia Randma**, Head of the Vocational and Adult Education Department of the Ministry of Education and Research **Andres Pung**, Director of Tartu Vocational Education Centre **Andrus Kompus** and Director of Olustvere Service and Rural Economy School **Arnold Pastak**.

On 25 January the Chamber of Commerce organised a Business Breakfast at the Radisson SAS Hotel. The Prime Minister **Andrus Ansip** spoke about the Estonian and European Union budget and priorities of the government. The Business Breakfast found active participation and 55 members of the Chamber of Commerce had an excellent opportunity to meet the Prime Minister. A Business Breakfast in cooperation with SEB Ühisliising took place on 9 June and at this event the analyst of the SEB Eesti Ühispank **Hardo Pajula** and deputy head of the Foreign Committee of the Riigikogu **Marko Mihkelson** spoke to more than 60 participants about the current status of the Estonian-Russian relations and development perspectives.

The traditional and already tenth tennis tournament of the Chamber of Commerce took place with the participation of 26 athletic representatives of the member companies at the Pärnu City Centre tennis courts on 3 June. The Cup of the jubilee tournament was won by **Indrek Lüüs** (I&T Metall OÜ) and **Toomas Kuuda** (Head of the Pärnu office of the Chamber of Commerce).

Similarly to the previous years, five receptions took place for new members where they were ceremonially awarded membership certificates (in 2006 the Chamber of Commerce obtained 393 new members). The meeting evening with the employees of the Chamber of Commerce and other participating companies turned out to be the first possibility to find cooperation partners for many of the participants.

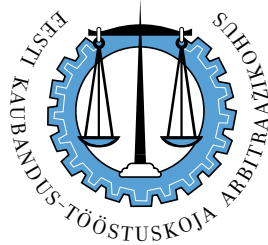
The opening of the business season that is traditionally held between the end of summer and beginning of autumn took place on 26 August at the Viinistu Art Museum. There were more than a thousand participants. The mood of the sunny day was even more elevated by **Uno Loop** and joy of movement was provided by the

The gala reception of the 81st anniversary of the Chamber of Commerce at the ball of the Estonian Academy of Sciences.

WAF Dance dance school. It was possible to participate in art classes – Tauno Kangro’s sculpture class, Mare Vint’s and Andres Tolts’ drawing and painting class. Interesting topics were presented at the chat rooms of the Haus Galerii and nature photographer Arne Ader. The possibility to check blood pressure, body fat content, body mass index etc was given at the health tent.

The gala reception of the 81st anniversary of the Chamber of Commerce for the cooperation partners took place on 9 November at the hall of the Estonian Academy of Sciences where the former president Arnold Rüütel was awarded with the decoration of I class of the Chamber of Commerce for especially outstanding services in developing Estonian economy.

Chamber promoting the arbitration clause

Looking at the summary of the year 2006 it is safe to say that awareness of the activities of the Arbitration Court is increasing and more and more companies are adding arbitration clauses to the contracts concluded to enter into contractual relations. While during the past couple of years mainly foreign companies and their representations in Estonia have been interested in the activities of the Arbitration Court, in 2006 the main interested parties were again Estonian companies. The main reason for adding the arbitration clause into the contract is continuously the speed and confidentiality of the arbitration proceedings.

The Arbitration Court is often contacted and requested information before the conclusion of the contract. Adding the arbitration clause to the contracts is becoming a custom also among the Estonian companies. The Arbitration Court has certain advantages:

- The arbitration proceeding is confidential, which means that the Arbitration Court does not issue any kind of information regarding the disputing parties and the case in proceeding to third person.

Information is issued to third persons only in case if the Arbitration Court has a previous written consent of the parties to issue information;

- The arbitration fee is the cheaper the bigger the amount of claim. The expected complexity and mode of forming the Arbitration Court (if the parties want an Arbitration Court of one or for example five members) is always taken into account upon determining the Arbitration fee;
- The arbitration process is faster;
- The parties have the possibility to participate in the formation of the Arbitration Court that will settle the dispute.

The new wording of the Code of Civil Procedure entered into force on 1 January 2006, which revoked the Estonian Chamber of Commerce and Industry Arbitration Court Act of the Republic of Estonia. The Arbitration Court is now based on Chapter XIV of the Code of Civil Procedure. However, there have been no changes in our everyday life – the settlement of disputes or the Arbitration Court

proceedings are still regulated by the Rules of the Arbitration Court.

In 2006 the Council of the Arbitration Court conducted proceedings on in total 23 actions. Materials of fourteen cases were given for final settlement to the confirmed members of the Arbitration Court. The Arbitration Court made a decision in total sixteen cases (including cases the proceeding of which started in 2005). In 2005, the application of the measure of securing the claim was requested in more than half of the statements of claim filed to the Arbitration Court. The majority of the applications for securing the claim forwarded to the competent court authority were also satisfied by the court. However, in 2006, only one application for securing the claim was submitted to the Arbitration Court. The decrease in the number of applications for securing the claim was caused by the entry into force of the new wording of the Code of Civil Procedure on 1 January 2006. From this date on it is necessary to pay for securing the claim a security that in the case if the claim is secured by a competent court authority in reality, will be returned to the plaintiff, if the claim is not secured, this security will be transferred to the state revenues.

A little more than a half (13 of 23) of the disputes were national and ten international. The parties to the international disputes were companies from Russia, Sweden, Italy, Germany, Cyprus, Latvia, Lithuania and Finland. Although the disputes were mainly between two parties, there were also disputes involving three or even four parties. The topics of the disputes were generally contracts. Nearly one third of the disputes were due to contracts of purchase and sale, the same amount involved contracts of loan, the rest of the disputes

dealt with rental, privatisation and other contracts. The Arbitration Court was requested to recognize withdrawal from the contract and confirmation of unlawfulness of the termination of the contract.

The Arbitration Court returned six statements of claim before the election and confirmation of the members of the Arbitration Court by the application from the plaintiff due to the fact that the parties reached an extra judicial agreement. On one occasion the Arbitration Court proceeding ended with the confirmation of the agreement between the parties by the elected members of the Arbitration Court. The wish of the parties settle the dispute as fast and operatively as possible is also shown by the fact that the statement of claim was returned only on one occasion due to the failure to pay the arbitration fee in due time.

There are several ways to form the Arbitration court settling the disputes (there can be 1, 3 or 5 etc arbiters) and the parties can agree on the way of forming it. The Arbitration Court was formed according to the wish of the parties as one- as well as three-member Court. The one-member Arbitration Courts were mostly formed by the Council of the Arbitration Court. The Arbitration Court does not have a closed list of arbiters, the parties have the right to choose the arbiter on their own, the arbiters are mostly lawyers and judges from Estonian courts. The judges work as arbiters when they are appointed by the Council of the Arbitration Court because pursuant to § 49 (5) of the Courts Act the judge cannot be an arbitrator elected by the disputing parties.

Publications

All publications aimed at informing the members as well as those directed to foreign partners were published also in 2006. The regular 22 issues of the newspaper of the Chamber of Commerce Teataja and 10 issues of Vestnik were published. The Yearbook reflecting the activity report of the Chamber of Commerce was issued.

In cooperation with Enterprise Estonia and the Estonian Employers' Confederation the Chamber of Commerce organised business competitions: Estonian Companies' Competitiveness Ranking and Entrepreneurship Award 2006. The success stories of the winners of the competitions and the general as well as area of activity rankings were compiled together in the publication Top Estonian Enterprises 2006, which was published in Estonian as well as English.

The Chamber of Commerce issued already for the eleventh time the Estonian Export Directory – a practical business catalogue on Estonian exporters. In addition to alphabetical and areas of activity register, this publication traditionally includes also general information about Estonian economy, statistics and useful addresses in English, German and French. The aim of the catalogue is to facilitate establishing foreign trade relations for Estonian companies in Europe as well as all over the world. The strongest feature of the

Estonian Export Directory is its channels of distribution – chambers of commerce, export-import agencies, Estonian foreign embassies, foreign offices of Enterprise Estonia and other relevant organisations in total in 80 countries. The print run of Export Directory 2006 is 4000 CD-s and 2800 paper catalogues. The catalogue with CD is free of charge. The catalogue is also available in Internet: <http://www.estonianexport.ee/>

The cooperation partner for the catalogue is InfoAtlas AS and co-publisher Enterprise Estonia.

Estonian Companies' Competitiveness Ranking 2006

► *About the participants* ◀

In total 561 Estonian companies participated in compilation of the Competitiveness Ranking 2006, of which 513 qualified for the final table according to the methodology. The main reason for not qualifying was ending the financial year 20054 with a negative result.

The participants had the possibility to choose between 12 areas of activity in order to compare themselves with their competitors. Almost one fourth (135) of the participants were among industrial and energy companies. The least competition in the ranking came from companies offering communications services (9) and they have been placed in the same area of activity with transport and logistics companies.

► *About the winners* ◀

More than half of the winners of the last year managed to maintain their position and high competitiveness also this year. Three com-

panies have maintained their position already the third year in a row: Hansapank, Merko Ehitus and BLRT Grupp. For the third consecutive year Hansapank took, in addition to the title of its area, the title of the most competitive company in Estonia.

Average age of the companies who won the competitiveness ranking is ca 12 years, if not to consider A. Le Coq Tartu Õlletehas, that was founded in 1826. The youngest winner was Mazeikiu Nafta Trading House OÜ (established three years ago) that won the title of the most competitive wholesale company. If we look at the distribution of the equity capital of the best companies of the competitiveness ranking, then almost half of the winning companies belong to Estonian private capital and the second half to the foreign capital.

We are glad to see that all the winners are members of the Chamber of Commerce.

Rankings, methodology and everything related to the competition is available all year round in internet: www.koda.ee/edetabel

Balance • Assets

► 01.01.2006 – 31.12.2006 ◀

Estonian kroons

	31.12.2006	01.01.2006
Current assets		
Cash at bank and in hand	5,448,445	6,171,422
Shares and other securities	4,707,200	2,118,600
Trade receivables	795,711	851,756
Non-trade receivables	89,331	29,141
Prepaid taxes	20,303	
Other prepaid expenses	332,502	146,846
Total current assets	11,393,492	9,317,765
Fixed assets		
Long-term financial investments		
Shares in associated companies	242,361	234,206
Total Long-term financial investments	242,361	234,206
Tangible assets		
Land and buildings	33,401,046	35,101,053
Machinery and equipment	638,661	719,618
Other fittings	157,248	231,512
Total tangible assets	34,196,955	36,052,183
Total fixed assets	34,439,316	36,286,389
Total assets	45,832,808	45,604,154

Balance • Liabilities

► 01.01.2006 – 31.12.2006 ◀

Estonian kroons

	31.12.2006	01.01.2006
Current liabilities		
Prepayments received	378,154	393,972
Trade creditors	421,852	622,047
Other payables	3,270,466	2,783,612
Taxes payable	963,171	900,244
Employee-related liabilities	454,028	403,157
Other accrued expenses	655,512	559,123
Total current liabilities	6,143,183	5,662,155
Net assets		
Reserve fund	1,488,846	1,488,846
Other restricted equity	5,000,000	5,000,000
Previous accumulated return	33,453,153	32,987,393
Accounting year return	-252,374	465,760
Total net assets	39,689,625	39,941,999
Total liabilities	45,832,808	45,604,154

Incomes–expenses report

► 01.01.2006 – 31.12.2006 ◀

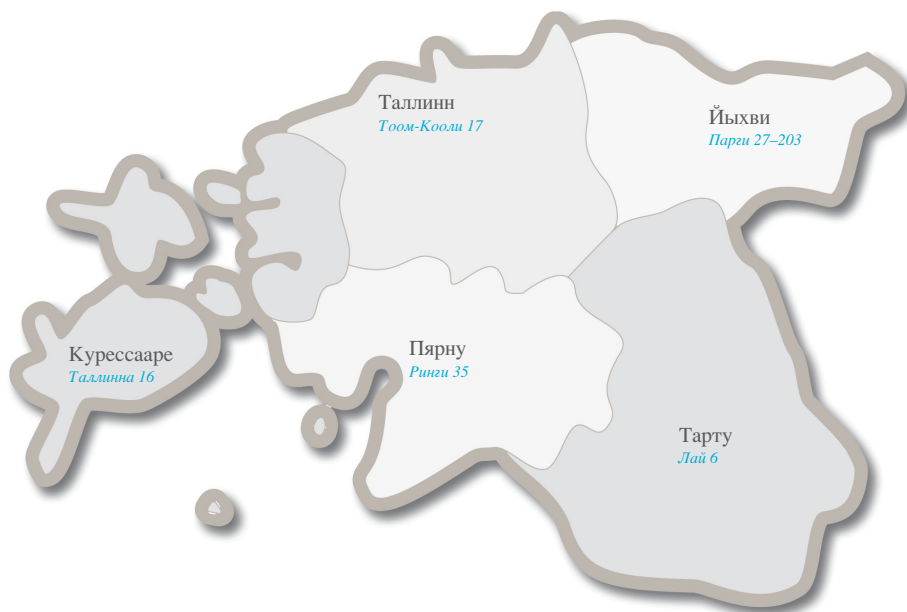
Estonian kroons

	2006	2005
Income		
Sales revenue	5,796,808	5,202,625
Membership fees and joining fees	13,568,600	13,025,450
Other operating income	2,748,391	2,583,781
Total income	22,113,799	20,811,856
Expenses		
Miscellaneous operating expenses	10,346,372	9,208,614
Staff costs	10,125,552	9,327,699
a) wages and salaries	7,596,063	6,987,040
b) social tax	2,529,489	2,340,659
Depreciation	2,173,549	2,000,847
Other operating expenses	5,491	4,344
Total expenses	22,697,964	20,541,504
Main occupation income	-584,165	270,352
Financial income		
Financial income from shares in associated companies	43,449	38,834
Interest income	288,342	156,574
Total financial income	331,791	195,408
Accounting year return	-252,374	465,760

Эстонская Торгово-промышленная палата

Ежегодник 2006

Представительства Торгово-промышленной палаты по Эстонии

Палата готова представлять и защищать интересы наших членов

► Передовица Тоомаса Лумана ◀

В 2006 году исполнилось 15 лет восстановления независимости Эстонии. Бесспорно, это был год самого быстрого экономического роста за прошедший период, поэтому можно смело утверждать, что дела у эстонской экономики идут сейчас значительно лучше, чем 15 лет назад. Если в 1991 году в Эстонии было 300 совместных предприятий и 3 предприятия, на 100% принадлежавших иностранному капиталу, то сегодня их уже тысячи, а прямые инвестиции в Эстонию насчитывают более 160 миллиардов крон.

В течение последних 15 лет мы научились ценить стабильность экономической среды и, особенно, правовой среды и налоговой системы. 2006 год пришелся на предвыборный период, поэтому у Торгово-промышленной палаты работ и забот было больше обычного. Кроме того, сохранение нынешней ситуации требует достаточного напряжения и разъяснительной работы, т.к. далеко не все стремятся понять уникальность нашей налоговой системы и преимущества ее сохранения.

Торгово-промышленная палата, членский состав которой насчитывает 3500 членов, располагающая действенной и профессиональной командой и представительством в Брюсселе, более чем когда-либо ранее готова представлять и защищать интересы наших членов перед законотворцами. Будь то сохранение системы подоходного налога, планирование стартовых дотаций или введение в оборот евро – подобное совокупное мнение предпринимателей, представленное Торгово-промышленной палатой, государству трудно проигнорировать, и это мнение достойно доверия.

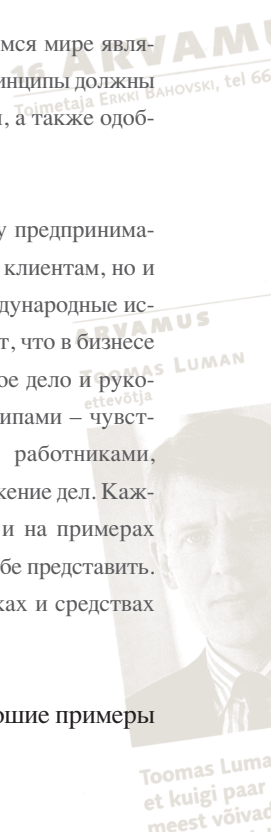
Многие иностранные партнеры ценят эстонских предпринимателей именно за их благонадежность, точность и честность. От статуса обычного субпоставщика мы заметно продвинулись впе-

ред и на сегодняшний день участвуем в международном распределении труда также и на интернациональном трудовом рынке, наравне с соседями. Конечно, не все участники довольны перераспределением рынков и доходов и обострением конкуренции. Наш рынок рабочей силы и зарплаты с небывалой скоростью приближаются к уровню наших соседей, стоящих на лучших позициях, а эстонцы стали активными инвесторами. Дабы удержаться на плаву в глобальной конкуренции мы в любом случае должны развивать как внутрисударственное, так и международное сотрудничество. У нас созданы все предпосылки и возможности для дальнейшего развития, а стабильность экономической среды ныне – наилучшая стратегия роста.

Признаком стабильности в постоянно меняющемся мире является следование собственным принципам. Эти принципы должны быть ясны для себя самого и понятны партнерам, а также одобрены как общий стандарт поведения.

Ответственное поведение присуще большинству предпринимателей вовсе не только потому, что это нравится клиентам, но и по той причине, что это – гарантия успеха. Международные исследования и наши местные примеры доказывают, что в бизнесе удача приходит к тем, кто осмысленно ведет свое дело и руководствуется годами выработавшимися принципами – чувствует ответственность перед организацией, работниками, ответственность за их зарплаты и хорошее положение дел. Каждый предприниматель должен учитывать, что и на примерах учится значительно больше людей, чем можно себе представить. Это же можно сказать и о политиках, чиновниках и средствах масс-медиа.

Желаю, чтобы и в 2007 году у нас были хорошие примеры для подражания.

te ema-tütärühingute vaheliste dividendide jaotusel. Maksustatakse füüsilisele isikule ja alla 10% osalusega juriidilisele isikule makstud dividendid.

Keegi ei saa Eesti ettevõtete tulu maksustamist nimetada illusoorseks. Illusoorisust on raske ette heita riigile, kelle ettevõtete tulumaks protsendina sisemajanduse kogutoodangust on enam kui kaks kord kõrgem Saksamaa vastavast näitajast.

Selline otsus tähendab küll väikest (0,75 miljardit krooni 2004. a numbrite põhjal) vähenemist riigieelarves, kuid üldine majanduslik efekt korvab mitmekordselt selle võimaliku vähenemise. Nii juhtus ka pärast 2000. aastat. Kui maksulaekumisele lisada veel efekt, mida see muudatus tõi kaasa ettevõtete majandustulemustes ning nende läbipaistvuses, siis on mul veel raskem mõista neid, kes tahavad kergelt alla anda ja süsteemist loobuda.

Muutmiskavades on täiesti kõrvale jäetud seaduse muutmise hind nii riigile kui ka ettevõtjatele. Maksustamis-

ingadesse olukorras, kus käib karm konkurents.

Toomas Luman
Eesti Kaubandus-Tööstuskoja juhatuse esimees, ASI EE-Grupp juhatuse esimees

vaadatud rahutuks. Et nad võivad tõlgendada Eesti süsteemi kui madala maksumääraga või null-määraga riiki.

Väärib rõhutamist, *Эстонской Торгово-промышленной палаты* [2006] maste Euroopa Kohtu eelotsustuste põhjal on liikmesriigid järeldamas, et püüdlust soodsamale maksustamisele ei saa ELi sees keelata. Konstateeritakse, et neid püüdlusi tuleb aktsepteerida, kui teises liikmesriigis asuva ettevõtte tegevus on reaalne. Meil Eestis süsteemi säilitamise korral ettevõtted realselt tegutsevad.

Ma ei suuda ette kujutada ühtegi naaberriikide poliitikut, kes ütleb, et eestlased on olnud meist nutikamad ja neid peaks rahvusvaheliselt ründama. Sa-

pinnuks silmas ei oleks.

Täna võime kindlad olla, et nii kodumaine kui ka välismaine investor, kuuldes, et Eestis maksusta tulu selle genereerimise hetkel, tunneb otsekohe sügavamat huvi Eesti majanduskeskkonna vastu.

Võime kindlad olla, et kui meie ettevõtte tulumaks selle genereerimise hetkel on 10, 15 või mõni muu protsendipügal, siis oleme kohe võrdluses Läti, Venemaa, Iirimaa, Sloveenia või ükskõik millise atraktiivse investeerimispiirkonnaga ja kaotame selles võrdluses. Riia on Baltimaade pealinn, Soome pakub paremaid võimalusi ja toetusi teadusmahuka et-

US

6 2256, arvamus@postimees.ee

Postimees

«Elu peremehed» ei moodusta Raha usaldatakse neile, kes sellega vastutustundlikult

Kuigi ajakirjanduse põhjal võib tunduda, et ärieliidi moodustavad elus kiiresti edasi jõudnud «elu peremehed», siis igapäevane kogemus räägib midagi muud. Erakordsed üksikjuhtumid ei peegelda standardkäitumist, kuid kahjuks aus ja korrektne, koostööle ning vastastikusele respektile rajatud ärisuhe on ajakirjanduses harva käsitletav teema.

Seda, et ettevõtjate hulgas on ohvitseri, kes mitte ainult ei tunne muu, vaid osalevad aktiivselt riigikaitse korraldamisel ja toetamisel, teavad tihti ainult asjaosalised ise, sest see on rohkem südametunnisest ja veendumusest kui edevuse asi.

Väikeettevõtjad varjus

Et erinevad ettevõtluskonkursid, majandusaruannete ning börsiettevõtete võrdlused toovad esile maailmatasemel kompetentseid juhte ja organisatsioone, leiab spetsialistide hulgas pigem lihtsalt äramainimist kui laipemat tunnustust. Et Eesti kiire majanduskasvu põhjuseks pole ainult hoogdusvaraarendus, vaid ka suur ne kinnisvaraarendus, kes edukalt eeskülv väikeettevõtteid, kes edukalt eeskülv väikeettevõtteid ja peavad vastu rahvusvahelise konkurentsivõime avalikkuse

kunst ning arhitektuur on hinnas jätetud seetõttu, et on olemas kodumaine kunstitoetaja ja -tarbija.

Meediale on selle kajastamisel oma vastutus – pidev tähelepanu kütab nii mõnegi inimese autoriteedi kõige tihedamini kaadris olevatele isikutele. Mõeldud teemade ja «eliidi» kajastamisel ei peaks lähtuma ainult sellest, kas lugeja on väsinud, vaid ikka toimevõtte vastutustundlikust valikust.

Vastutustundlik käitumine on enamikule ettevõtjatele omane mitte ainult seetõttu, et nii meeldib klientidele, partneritele või töötajatele, vaid ikka seetõttu, et see tagab edu.

Arusaadav, et ka meedia on äri ning kõik, mis paberile pandud ja eelkõige lastud, tuleb koos reklaamiga võrdluseks seegi on eetilne, kui ainus kriitika rütm on suur publiku huvi skandaalide järele ja teema/persooni müüdamiseks. Kas kasumi teenimise eesmärgil on eetilne lõpmatuseni leierdada kellegi ettevõtte käitumisest ja kas see

Need süst ette arvestan toimud gi me kus kus gust n sest u eetilisi valija na. oma dus me hää na po de ning t... kurensi teravnemisega.

Rahvusvaheline koostöö

Meie tööjõuturg ja palgad on enenevalt kiirusel ühtlustumas meist eemale järjel olevate naabritega ning investoreid on saanud aktiivsed investoreid. Üksikasjalikult on võimalik näha, kuidas me igal juhul ka rahvusvahelise koostööd. Meil on loodud kõik eeldused ja võimalused edasiseks arenguks ning majanduskeskkonna stabiilsus on parim kasvustrateegia.

Toomas Luman

Председатель правления Торгово-промышленной палаты

Siim Raie

**Raie: palgatõus
tooks eestlased
välismaalt tagasi**

■ Kaubandus-Tööstuskoja juht

Год 2006 в числах

► Сийм Райе Генеральный директор ◀

На протяжении долгого времени в истории нашей статистики наиболее успешным годом роста оставался 1997, когда экономический рост перевалил за 10%, и резко вырос членский состав Торгово-промышленной палаты – более 700 новых членов за 12 месяцев.

Сегодня же мы можем утверждать, что 2006 год запомнится таким же, если не большим ростом. Результаты Торгово-промышленной палаты идут в ногу с достижениями ее членов, а наш отчет о деятельности наглядно отражает общую ситуацию в стране.

Убедительным сигналом о состоянии экономики является прирост числа членов. В 2006 году в состав Торгово-промышленной палаты вступило 393 зарегистрированных в Эстонии предприятия, вышли же из членов палаты по разным причинам 301 фирмы. Именно последняя цифра красноречиво свидетельствует о том, что, в сравнении с предыдущими годами дела у членов Палаты идут хорошо, поскольку число выбывших по финансовым причинам был меньше, чем прежде. Таким образом, рост-нетто составил +92, и к концу года общее число наших членов достигло 3439.

Кроме членского состава, расширился перечень оказываемых нами услуг, вырос и бюджет. Приведу некоторые цифры:

- Мы утвердили 15 068 сертификатов происхождения, из них 5608 в региональных представительствах. Рост +2381 по сравнению с прошлым годом ясно указывает на активизацию во внешней торговле (количество сертификатов происхождения показывает рост, прежде всего, в странах, не являющихся членами ЕС). Мы выдали также 13 книжек АТА.
- Мы организовали 13 семинаров по целевым рынкам с более чем 500 участниками. Наиболее популярными были семинары, представлявшие рынки Финляндии, Испании, России и Украины.
- Мы вывезли 10 бизнес-делегаций, 4 из которых были делегациями на высшем уровне, сопровождавшими Президента или премьер-министра Эстонской Республики. Популярностью поль-

зовались как поездки в Европу, так и в страны СНГ. Мы оказали прием 10 бизнес-делегациям, посетившим Эстонию.

- Совместные стенды на четырех международных ярмарках способствовали успешным поискам субпоставок для машиностроения Эстонии и ознакомлению с возможностями китайского рынка.
- В базе данных по предложениям о сотрудничестве прибавилось 488 предложений.
- Посредством услуги мониторинга поставок 13 членов получили информацию всего о 149 предложениях. По нашим сведениям, на базе этой информации были выиграны конкурсы на строительные поставки в Латвии и заключен предварительный договор с НАТО.
- Мы провели консультации, в большинстве своем юридические, которые в итоге составили 130 часов.
- Как в Таллинне, так и в наших представительствах в Йыхви, Тарту и Пярну было проведено множество курсов обучения. Наиболее популярными стали темы экспорта, таможенного кодекса, госпоставок и систем заработной платы. Общее число участников во всех обучающих мероприятиях составило более 1100 человек.
- Всего мы оказали 16 934 услуги, 92% которых были оказаны членам Торгово-промышленной палаты.
- В арбитражный суд было представлено 23 исковых заявления, утвержденному составу третейского суда передано для окончательного решения спора материалы 14 исковых дел, решения вынесены по 16 исковым делам (в т.ч. те, производство по которым начато в 2005 году).

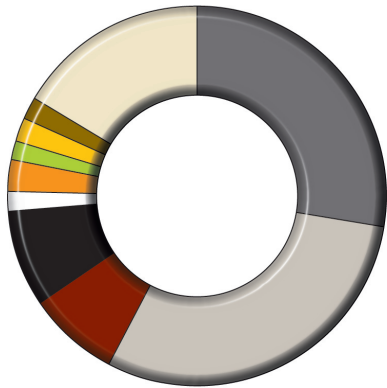
Столь же активно, как и в предыдущие годы, мы участвовали в формировании экономической политики. Как и предсказывалось в начале года, большое внимание уделялось планированию распределения средств структурных фондов ЕС на 2007–2013 годы. Можно сказать, что большинство наших предложений было учтено при составлении документов. По некоторым пунктам мы до сих пор не чувствуем удовлетворения программами финансирования наших предложений.

Членский состав

► *Распределение предприятий-членов по видам деятельности* ◀

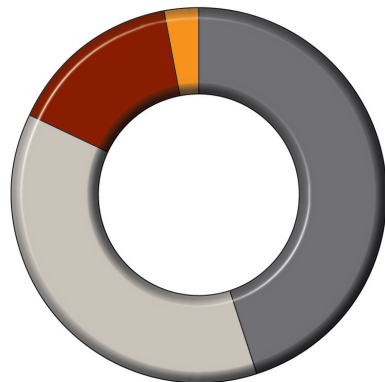
- ▶ Торговля 27,6%
  - Розничная торговля 15,7%
  - Оптовая торговля 72,9%
  - Автотранспорт и моторная топлива 11,4%
- ▶ Промышленность 30,1%
- ▶ Транспорт и связь 7,8%
- ▶ Строительство 8,2%
- ▷ Банковское дело, страхование 1,7%
- ▶ Недвижимость 2,7%
- ▶ Сельское хозяйство, рыболовство 1,6%
- ▶ Гостиницы, рестораны, туризм 2,0%
- ▶ Инфотехнология 1,9%
- ▶ Прочее 16,4%

► *Распределение предприятий-членов по регионам* ◀

- ▶ Таллинн 60%
- ▶ Йыгеваский, Пылваский, Тартуский, Вырусский и Валгаский уезды 13%
- ▶ Харьюский, Раплаский и Ярваский уезды 12%
- ▶ Пярнуский и Вильяндиский уезды 6%
- ▶ Ида-Вирусский и Ляэне-Вирусский уезды 6%
- ▶ Ляэнеский, Сааремааский и Хийумааский уезды 3%

► *Распределение предприятий-членов по величине (числу работников)* ◀

- ▶ 1–9 работников 45%
- ▶ 10–49 работников 37%
- ▶ 50–249 работников 15%
- ▶ 250 и более работников 3%

В 2006 году число членов Торгово-промышленной палаты продолжало расти. В начале года число членов Палаты составляло 3347, к концу года достигло 3439. В члены Торгово-промышленной палаты вступили 393 новых предприятия, из числа членского состава вышло 304 члена, из них 117 вследствие ликвидации, реорганизации и 187 по причине неисполнения членских обязанностей. Рост нетто составил +92 члена.

Деятельность торгово-промышленной палаты как организации, влияющей на предпринимательскую среду

► Отдел экономической политики и права ◀

2006 год был удачным годом для экономики Эстонии. Показатель экономического роста составил 12%. Рост выражался практически во всем: увеличились обороты предприятий, импорт, экспорт, зарплаты, цены (в особенности на стройматериалы и недвижимость), а также отток рабочей силы, ставший для предпринимателей крупнейшей проблемой года. В общем, в экономике ясно просматривается положительное влияние членства в ЕС и т.н. приток евросредств.

Отдел экономической политики и права продолжил активную работу в интересах предпринимателей. Результат длительной работы на протяжении предыдущих лет выражается в том, что привлечение государством предпринимательских организаций стало более систематическим, а в качестве акцептованного государством партнера мы продолжали участвовать в формировании правовой среды. Мнения, предложения, позиции и точки зрения были представлены приблизительно по 60 проектам правовых актов и политических документов. Важнейшими из них, по нашему мнению, являются проект закона о государственных поставках, изменения закона об отходах и закона об упаковке, изменения Коммерческого кодекса и постановление Правительства Республики «Уточняющий перечень запрещенных опасных веществ в проблемных изделиях и запреты и ограничения, установленные для проблемных изделий». В связи с последним Торгово-промышленная палата требовала отмены необоснованных ограничений. Приятно заметить, что с предложениями Торгово-промышленной палаты считались. Если бы предложения Палаты не были учтены, это означало бы остановку деятельности предприятий, работающих в сфере электроники. Кроме проектов правовых актов, наше внимание более прежнего было сосредоточено на анализе стратегических и политических документов, например, стратегия высшего образования, предпринимательская политика, программа действий для улучшения конкурентоспособности предпринимательской правовой среды на международном уровне (Право предпринимателя – *Ettevõtja õigus*), экологическая стратегия и т.п. В число сфер деятельно-

сти, имеющих ключевое значение, входили также стратегия использования структурных средств ЕС на 2007–2013 годы и соответствующие программы реализации, в особенности, программа реализации развития экономической среды, по которой было представлено особенно большое число предложений. Благодаря инициативе Торгово-промышленной палаты и других предпринимательских организаций, предприятия в будущем смогут получать инвестиционную поддержку обновления технологии, инфраструктуры и т. п. Кроме уже сказанного выше, отдел активно занимался будущим системы обложения подоходным налогом в Эстонии и решением т.н. проблемы 2009 года. Цель Торгово-промышленной палаты заключалась в максимальном сохранении системы (*de facto*). К концу года варианты были проработаны и решение найдено.

Концентрация на проблематике деловой этики стала новой инициативой этого года. Торгово-промышленная палата приступила к сбору примеров ответственного ведения дел предприятиями и представления их широкой общественности, дабы содействовать распространению этического и ответственного поведения. Ответственными мы считаем предприятия, которые, дополнительно к своей основной деятельности, задаются целью быть хорошими деловыми партнерами, вкладывают средства в удовлетворенность своих работников, содействуют развитию местной или эстонской жизни, занимаются решением экологических проблем или развивают некую сферу жизни (культура, спорт и т.п.). В течение года к нашему начинанию присоединились 68 предприятий-членов. С сентября в Брюсселе приступил к работе представитель Торгово-промышленной палаты. Продолжилось сотрудничество со средствами массовой информации. Особенно тесно Торгово-промышленная палата сотрудничала с «Ärileht», приложением к «Ээсти Пяэвалехт», в каждом номере которой в разделах «Бюрократия» и «Вопросы-ответы юриста» публиковались статьи работников отдела. По-прежнему продолжалось юридическое консультирование. В течение года было оказано 218 зарегистрированных услуг.

Формирование предпринимательской среды

► Проект «Заметь возможности!» ◀

Эстония прошла первый цикл, заключающийся в создании материальных благ и инвестировании в них, и подходит ко второму этапу. На этом этапе влиять будут уже не только физиологические потребности и материальная выгода, для того, чтобы быть довольным собой, потребуются нечто иное. Прежде всего, ощущается недостаток действенных социальных отношений, источником чувства удовлетворения и положительных эмоций является деятельность нематериальной ориентации.

Оставление без внимания изменений окружающей среды и атмосферы, игнорирование их в коммерческой деятельности предприятий и организаций – ошибка стратегии управления, тормозящая развитие. Связь коммуникативных обновлений и роста конкурентоспособности, их взаимовлияние до сих пор остается неиспользованным ресурсом для многих предприятий. Имидж, бренд, символ, удовлетворенность, уважение общества, отношения и системы ценностей зачастую есть явления, стоящие в стороне от хозяйственной деятельности, которыми, конечно, надо заниматься, но именно столько, чтобы это не мешало остальному. Коммуникативная инновация (КИппо) рассматривает названные явления как важные направления деятельности при сохранении и повышении уровня конкурентоспособности и указывает на прямую связь между мягкими ценностями и экономическим успехом.

Цель проекта – увеличить осведомленность в сфере коммуникативных инноваций среди руководителей, собственников предприятий и других лидеров мнений и, тем самым, повысить конкурентоспособность эстонских предприятий и общества в целом. Соответственно этому выстроена и всеэстонская программа обучения, по которой посредством теоретических занятий, тестов для диагностики позиций и их анализа будут получены инструкции, имеющие для обучающихся исключительно практический характер.

► Проект «Ответственные предприятия» ◀

В 2006 году мы в Торгово-промышленной палате начали накапливать и распространять информацию об ответственной по отношению к обществу деятельности предприятий Эстонии. Мы считаем, что среди эстонских предприятий очень много найдется таких, которые своей добровольной деятельностью содействуют решению общественных проблем и делают это зачастую более эффективно, чем был бы в силах государственный аппарат. Такая деятельность и должна оставаться добровольной, однако мы в Торгово-промышленной палате задались целью установить такие предприятия и представить их широкой общественности. К концу 2006 года к нашей инициативе подключились 68 предприятий Эстонии, принципы деятельности которых и могущие стать примером начиная мы покажем на нашем сайте в рубрике «Деловая этика»: www.koda.ee/Ärietteika. Сбор примеров и их распространение будут продолжены и в дальнейшем. Общее желание как Торгово-промышленной палаты, так и всех предприятий, участвовавших в нашей инициативе, – чтобы этический и ответственный стиль деятельности стал в будущем нормой.

Формируем образовательную политику

Активное участие в образовательно-политической деятельности, влияющей на профессиональное обучение и квалификацию работников, стало для нас традиционным. В 2006 году в результате принятия нового «Закона о профессионально-техническом учебном заведении» вступило силу множество гибких форм профобучения. В их числе, например, снижавшее среди предпринимателей поддержку ученическое обучение, при котором 2/3 обучения проходит на предприятии.

«Профессиональное образование – вид образования, которое бурно развивается», – именно такими словами можно обобщить основное отношение, выраженное в ходе телефонного опроса членами Палаты, сотрудничающими с учреждениями профобразования. 12 октября в Таллинском промышленно-образовательном центре состоялся «Форум по профессионально-техническому обучению», в ходе которого сравнивали уже достигнутое с целями, установленными в «Программе развития профобразования на 2005–2008 годы». Предприятия и отраслевые союзы, тесно сотрудничающие с профессионально-техническими учебными заведениями, посчитали крупнейшими из достижений:

- 1) вступление в силу гибких форм обучения и усовершенствованную политику финансирования, в результате которой увеличилось финансирование именно расходоёмких (технических, технологических и сельскохозяйственных) специальностей; средняя базовая стоимость учебного места в 2006 году повысилась до 15 489 крон, а в 2007 году, согласно проекту бюджета, дойдет до 18 000 крон (2005 г. – 14 577 крон);
- 2) рост информационного обмена увеличил понимание как возможностей, так и потребностей, сотрудничество между предприятиями и учебными заведениями стало нормой.

До сих пор нерешенной проблемой председатель правления Палаты Тоомас Луман считает тему целостного планирования образования: «Наше сотрудничество в упорядочении профессионального образования было хорошим, мы многое сделали, но для спокойствия причин пока нет. До тех пор, пока у государства нет четкого видения будущего образовательной системы в целом,

будет существовать «перетягивание одеяла на себя» между учебными заведениями разных типов».

Повышению содержательности квалификационной системы работников в 2006 году существенно содействовала работа по развитию, проведенная в рамках проекта структурных фондов ЕС. Торгово-промышленная палата приняла участие в формировании более приближенного к сути работы подхода к профессиональным стандартам и их новой формы. Советник в сфере образования Тийа Рандма представила современную трудовую жизнь и профессии в серии передач на радио «KUKU» «Мастера, подмастерья, ученики», выступая в роли ведущей. Кроме того, Торгово-промышленная палата в 2006 году участвовала в работе как совета Профессиональной палаты, так и профессиональных палат по сферам деятельности. Итого действует 16 профессиональных советов, в составе которых 298 членов. По состоянию на 31 декабря 2006 года выдано 19 218 профессиональных удостоверений.

► *Предпринимательский конкурс 2007* *«У нас хорошая идея!» ◀*

Традиционно Торгово-промышленная палата организует конкурсы для учеников профессиональной сферы. Цель нынешнего конкурса – побудить учащихся быть творческими и предприимчивыми, исследовать предпринимательскую среду изучаемой деятельности. Хорошие идеи участников конкурса помогут повышению престижа различных специальностей. Профессиональное жюри оценит представленные в форме упрощенного бизнес-плана конкурсные работы с точки зрения их инновативности, оригинальности, бережного подхода к окружающей среде и экономической целесообразности, а также обратит внимание на связь идеи с изучаемой профессией. Предпринимательский конкурс в этот раз будет проведен в сотрудничестве с Целевым учреждением по развитию пожизненного обучения «Innove».

► Проект «Работа сегодня!» ◀

В 2006 году в Торгово-промышленной палате был запущен совершенно новый проект «Работа сегодня!». Цель проекта – содействие сотрудничеству между предприятиями и общеобразовательными школами для совершенствования и повышения качества системы карьерного обучения, а также для роста объема знаний учеников о предпринимательстве как возмож-

ности сделать карьеру, для поддержания предприимчивости и повышения осведомленности при выборе направления карьерного развития. Проект направлен на увязывание карьерного обучения в общеобразовательных школах с реальной рабочей средой и на развитие сотрудничества предприятий и школ, результаты будут объединены в общую систему карьерного обучения, при повышении эффективности которой выбор учениками путей карьерного развития станет более осознанным.

Услуги, оказанные предпринимателям

2006 год был богат на изменения в плане оказываемых Торгово-промышленной палатой услуг. Для оказания услуг с наибольшей добавочной ценностью были объединены в единый отдел услуг действовавшие до сей поры отдельно отдел внешней торговли, отдел международных отношений и Евроинфоцентр.

► Семинары и обучение ◀

2006 год можно назвать успешным годом обучения. Особенно популярными оказались организованные Торгово-промышленной палатой семинары по странам целевых рынков, которых, по

сравнению с прошлым годом, состоялось в два раза больше. На 12 семинарах были представлены возможности предпринимательства в Шотландии, Испании, Германии, Румынии, Беларуси, России, Украине, Нидерландах, Израиле и Китае. Итого в семинарах по странам целевых рынков приняли участие почти 500 предпринимателей.

Кроме семинаров по странам целевых рынков, в 2006 году были проведены и различные тематические обучающие курсы. 14 обучающих курсов были посвящены участию в иностранных ярмарках, вопросам экспорта, внешней торговле, государственным поставкам, темам, связанным с управлением качеством, и другим темам.

► *Визиты, контактные дни иностранных фирм, ярмарки* ◀

В 2006 году было организовано шесть зарубежных визитов: эстонские предприниматели посетили Украину, Москву, Францию, Беларусь, Нидерланды и Ирландию. Бизнес-делегаций на высшем уровне, сопровождавших президента или премьер-министра Эстонии, в 2006 году было четыре. Президента сопровождали в Хорватии, Молдове и Грузии, премьера – в Болгарии. По сравнению с предыдущими годами, в этом году контактных дней иностранных фирм проводилось несколько меньше. Итого было принято 10 делегаций из Беларуси, Польши, Донецка, России, Германии, Нидерландов (2), Испании, Аландских островов и Чехии.

Торгово-промышленная палата организовала участие эстонских предпринимателей общим стендом на ярмарке субпоставок «Elmia» в Швеции и на «Partenriat» Европейского союза и Китая 2006, где Эстония была представлена единым стендом. Кроме того, состоялись посещения ярмарок «Хулехро» (ярмарка деревообрабатывающего оборудования в Италии) и «Futurallia» в Польше. Торгово-промышленная палата является представителем Стокгольмского ярмарочного центра и Кельнских ярмарок в Эстонии. Для эстонских предпринимателей в 2006 году наиболее популярными из Кельнских ярмарок оказались «EISENW» (Internationale Eisenwarenmesse), «IMM», «IMB», «ENTSORGA» и «Spoga+Gafa». На стендах четырех Кельнских ярмарках экспонировалось 11 предпринимателей из Эстонии.

► *Поиск партнеров и мониторинг поставок* ◀

В сфере поиска партнеров в 2006 году Торгово-промышленная палата ответила почти на 1000 запросов. В базу предложений о сотрудничестве добавлено 26 профилей предприятий и передано около 100 контактов. Кроме того, мы отвечали на запросы предпринимателей по применению законодательства ЕС в Эстонии, на запросы по таможенной тематике, а также связанные с налогами и внешней торговлей. Вызвавшими наибольший интерес те-

мами были по-прежнему дотации и программы Европейского союза, госпоставки, связанные с внешней торговлей вопросы и применение европейского законодательства в Эстонии.

Мы продолжаем предлагать предпринимателям возможность приобретения печатных изданий «EUR-OP» и «ICC», торговым представителем которых в Эстонии является Торгово-промышленная палата. Набирает популярность и существующая с 2005 года услуга мониторинга поставок, позволяющая эстонским предпринимателям, экономя время, получать информацию об интересующих именно его предложениях по поставкам. Клиентами услуги мониторинга поставок в 2006 году стали 13 предприятий, одно из которых оказалось победителем в одном из международных конкурсов поставок

► *Внешнеторговые документы* ◀

В 2006 году было выдано 13 книжек АТА (требований по АТА было рассмотрено итого 15). Из 15 представленных требований 13 были требованиями эстонской таможни к выданным в иностранных государствах книжкам АТА, и два требования – к выданным эстонским фирмам книжкам АТА.

Объем выдаваемых Торгово-промышленной палатой внешне-торговых документов вырос по сравнению с 2005 годом почти на 20%. По сравнению с предыдущими годами, рост числа документов шел несколько быстрее (в предыдущие годы рост составлял ок. 1500 документов в год, в 2006 году рост составил 2379 документов). Вкупе с региональными представительствами Палата в 2006 году выдала 15 068 документов.

Торгово-промышленная палата в сфере регионального развития

► Тартуское представительство ◄

Одной из целей местного представительства Торгово-промышленной палаты является повышение доступности услуг Палаты. Ежедневными услугами Торгово-промышленной палаты (ответ на информационные запросы, выдача сертификатов происхождения, консультации) через Тартуское представительство в 2006 году пользовались очень активно. Проведенное весной исследование удовлетворенности членов показало, что львиная доля опрошенных фирм из Южной Эстонии остались довольны предложенными в представительстве услугами.

Представительство также участвовало в работе рабочих групп и комиссий, созданных для содействия предпринимательству, например:

- разработка программы развития предпринимательства в Тарту на период 2007–2013 гг.;
- жюри предпринимательского конкурса «Самый успешный предприниматель Тарту 2005».

В течение года представительство в Тарту провело 9 учебных дней для фирм-членов на интересовавшие их темы. В центре внимания были связанные с трудовыми договорами проблемы, практика применения Закона об отпусках и Закона о заработной плате, требования системы управления пищевой безопасностью, актуальные вопросы, связанные с обязательственным правом и судебная практика по налоговым проблемам. Наибольшую популярность в 2006 году снискали обучающие курсы, касавшиеся связанных со строительством юридических аспектов, что, конечно, не удивительно, учитывая быстрое развитие сектора строительства и недвижимости.

Доброй традицией в Тарту стало проведение предпринимательской недели. Застрельщиком этого мероприятия стала Тартуская городская управа, а все местные предпринимательские организации принимают активное участие. В сотрудничестве с Патентным бюро Кяосаар и Ко (Käosaar & Co OÜ), являющимся членом Торгово-промышленной палаты, Тартуское представительство Торгово-промышленной палаты в рамках предпринимательской недели предложило бесплатное обучение по вопросам, промышленной собственности (товарный знак, патент, дизайн изделия).

В 2006 году сотрудничество с нашим зарубежным партнером – Валмиерским представительством Латвийской торгово-промышленной палаты – стало еще более тесным. Тартуские предприниматели посетили ярмарку в Валмиера, а фирмы из Валмиера, в свою очередь, приезжали ознакомиться с опытом ризлтерских фирм Тарту. Шел активный обмен предложениями о сотрудничестве, оказывалась помощь в поиске деловых контактов.

Следует упомянуть и об одном из важных событий года: состоялась встреча членов Тартумааского представительского совета Торгово-промышленной палаты с новым послом Российской Федерации в Эстонии Николаем Успенским, в ходе которой обсуждались проблемы и возможности российско-эстонских отношений.

Торгово-промышленная палата в сфере регионального развития

► Пярнуское представительство ◀

Цель работы представительства – содействовать улучшению предпринимательской среды в Пярнуском регионе, представлению и защите общих интересов предпринимателей, информационному обмену и сотрудничеству между частным и публичным секторами, а также улучшению качества профессионального образования.

2006 год для Пярнуского представительства был содержательным и трудовым. И это во многом благодаря активным членам из Пярнуского региона и хорошим партнерам по сотрудничеству. Объем предложенных нами услуг и проведенных мероприятий существенно вырос. Акцент был сделан на удовлетворении спроса, базирующегося на нуждах предпринимателей.

Мы продолжили проведение мероприятий по обучению по самым разным, прежде всего, следующим из изменений законодательства актуальным темам. В девяти организованных Пярнуским представительством обучающих мероприятиях приняло участие итого более 400 человек, наиболее популярными оказались семинары на темы, связанные со сферой трудовых договоров, налоговыми проблемами и составлением годового отчета.

Наиболее масштабным по числу участников и проявленному общественностью интересу мероприятием была состоявшаяся 12 апреля послеобеденная встреча на экономические темы, проведенная в сотрудничестве с Западно-эстонским региональным отделением Хансабанка. В отеле «Strand» собралось около 150 предпринимателей. Главный аналитик Хансабанка Марис Лаури говорил о связанных с рабочей силой вопросах в эстонской экономике, заведующая отделом экономической политики Торгово-промышленной палаты Реэт Тедер рассказала о практических аспектах перехода на евро, руководитель Эстонского энциклопедического издательства (Eesti Entsüklopeediakirjastus) Хардо Аасмяэ – о влиянии глобализации на экономику Эстонии, завершил день Тийт Пекк, рассказавший о наиболее ярких впечатлениях олимпийских игр в Турине.

Объемным проектом, удостоенным большого внимания и положительных отзывов от участников, стало составление и выпуск впервые изданного печатного издания «Пярнумааский экономический журнал 2006». Издание, выпущенное тиражом в 1500 экземпляров, подготовлено в сотрудничестве с Пярнуской уездной управой, Пярнуской горуправой и Хансабанком, и представляет события в предпринимательстве и экономике Пярнумаа последних нескольких лет. Цель издания – повысить ценность предпринимательства и подчеркнуть его важность как гаранта социально-экономического развития уезда. В издании приводится обзор важнейших событий в экономической жизни региона, анализируется, что происходит в банковском секторе и секторе недвижимости, и приводятся данные экономической статистики.

В конце 2006 года на организованном Пярнуским представительством Торгово-промышленной палаты бизнес-завтраке с предпринимателями Пярнумаа и руководителями публичного сектора встретился экономический аналитик SEB Eesti Ühispank Хардо Паула. Тема беседы – состояние экономики Эстонии и перспективы. Интерес к мероприятию был неожиданно большим, в бизнес-завтраке участвовало более 60 человек. Хардо Паула рекомендовал признать более серьезную, чем представляется, зависимость эстонской экономики от мировой экономики и решений шведских банков.

В 2006 году успешно завершён проект, направленный на развитие изделий Пярнумааской деревообрабатывающей и мебельной промышленности и создание иностранных контактов, проходивший в сотрудничестве с финскими предприятиями «Baltic Design & Interior Network». В рамках проекта мы в течение двух лет содействовали развитию деревообрабатывающего и мебельного сектора промышленности в Пярнумаа. В 2006 году был составлен регистр предпринимателей Пярнумаа в сфере деревообработки, цель создания этого регистра заключалась в представлении предприятий Пярнумаа и сфер их деятельности. Мы

провели изучение сектора деревообрабатывающей промышленности Пярнумаа, в рамках которого проанализировали хозяйственные результаты предприятий, интервьюировали руководителей предприятий, картографировали состояние предприятий сектора и определили цели и необходимость развития. В конце года мы начали сотрудничество в рамках нового подобного проекта «Estonian and Finnish Design Challenge».

Интересы предпринимателей Пярнумаа мы продолжали представлять в совете Пярнумааского центра профобразования и совете Пярнумааского центра предпринимательства и развития. Представительство участвует в деятельности Круглого стола пярнумских предпринимателей при «Мозговом тресте развития Пярнумаа» и мэре Пярну.

Стоит отметить и традицию Пярнумааского представительского совета Торгово-промышленной палаты: члены совета, несмотря на срочные дела в рамках своих трудовых обязанностей, всегда

находят время и желание рассказать школьникам о работе и роли предпринимателя в обществе. В рамках акции «Предприниматели в школах» прошло 15 встреч с учащимися выпускных классов гимназий Пярну и Синди. Эта деятельность была удостоена благодарности министра экономики в конкурсе «Признай движителя предпринимательства 2006».

Среди прочего, мы также участвовали в проведении недели предпринимательства Пярну, как при подготовке программы недели, так и в организации семинаров, принимали участие в оценке и обновлении программы развития предпринимательства Пярну и проведении анализа инновационного потенциала Пярнумаа.

Состоялся традиционный летний турнир членов Палаты из Пярнумаа и Вильяндимаа по боулингу, в котором участвовало 12 команд (по три игрока в каждой), победителем стала команда АО «Ü & A» в составе: Рийна Лыхмус, Вейко Орав и Ааре Лыхмус.

Торгово-промышленная палата в сфере регионального развития

► Йыхвиское представительство ◀

С начала 2006 года Йыхвиское представительство Торгово-промышленной палаты расположено по новому адресу – в одном здании с Ида-Вирусским предпринимательским центром (IVEK) и Целевым учреждением по развитию предпринимательства (EAS). Благодаря новому соседству стали возможны некоторые новые проекты по сотрудничеству, а клиенты Торгово-промышленной палаты получают услугу более высокого качества.

В сотрудничестве с IVEK и EAS Йыхвиское представительство организовало визиты нескольких бизнес-делегаций в Ида-Вирумаа. Наиболее удачными были визит деревообрабатывающих фирм из Финляндии в апреле и визит металлообрабатывающих фирм из Лохьяского региона в июне. В результате работы Йыхвиского представительства Торгово-промышленной палаты родилось плодотворное сотрудничество между производителем бревенчатых домов в Йыхви OÜ Sileem и финским предприятием Masterhouse Oy.

В апреле Йыхвиское представительство участвовало в работе жюри конкурса на лучшую ученическую фирму, организованного «Junior Achievement Eesti». Удостоенная первого места

ученическая фирма «Valli» оказалась настолько успешной, что заняла второе место на проходившем в Швейцарии 3–6 августа конкурсе ученических фирм.

Наибольшего внимания общественности снискал бизнес-завтрак, проведенный 9 июня в Йыхвиском концертном доме совместно с SEB Ühisliising, на котором Хардо Паюла и Марко Михкельсон рассказали более чем 60 участникам о состоянии эстонско-российских экономических отношений и перспективах их развития.

Согласно уже сформировавшейся традиции, Йыхвиское представительство продолжало предлагать предпринимателям программы обучения: состоялись семинары об изменениях Коммерческого кодекса и безопасности предприятия, в декабре был проведен двухдневный практический курс для начинающих экспортеров.

Продолжилось сотрудничество с Эстонским союзом машиностроительной промышленности в рамках проекта «Innomet» и Торгово-промышленной палатой Рийхимяки-Хювинкяэ в рамках проекта «Itämerisilta».

Торгово-промышленная палата – канал общения для предпринимателей

Отдел маркетинга и отношений с членским составом Торгово-промышленной палаты был, по своему обыкновению, активным организатором мероприятий, стремясь, тем самым, найти новых и удержать уже имеющихся членов Палаты. 8 апреля традиционно состоялся весенний бал в концертном зале «Эстония», на котором в торжественной обстановке были вручены почетные знаки Торгово-промышленной палаты. За выполнение важной роли в продвижении предпринимательства Эстонии ордена I класса были удостоены Вахур Крафт (Nordea Bank Finland Plc Eesti Filiaal OÜ), Лембит Кирсме (Harju KEK AS), Сулев Реэло (Toila Sanatoorium AS) и Лехо Сиймсен (Fakto AS). Орден II класса был вручен Тармо Ноопу (A. Le Coq Tartu Õlletehas AS) и Валдо Калму (EMT AS). Орденом III класса были награждены Андрей Биров (Канцелярия президента ЭР) и за выдающиеся заслуги в развитии Торгово-промышленной палаты в ходе продолжительного трудового стажа работники Торгово-промышленной палаты Эне Раммо и Сирье Пууст-Мумме. Настроение почти 450 участников в танцзале поддерживали «Estonian Dream Big Band» вместе с Мартом Мардисалу, Хелин-Мари Ардер и Хендриком Сал-Саллером.

20 апреля в конференц-зале Национальной библиотеки состоялось общее собрание Торгово-промышленной палаты, на котором был утвержден годовой хозяйственный отчет 2005 года.

Торгово-промышленная палата провела членские дни на тему «Когда будет приведено в порядок профессиональное обучение?» в Тарту 16 марта и в Пярну 18 мая. Кроме председателя правления Торгово-промышленной палаты, по этой теме высказались советник по вопросам образования Торгово-промышленной палаты Тийа Рандма, заведующий отделом профессионального обучения и образования взрослых Министерства образования и науки Андрес Пунг, заведующий Тартуским центром профобразования Андрус Компус и директор Олуствереской школы обслуживания и земельного хозяйства Арнольд Пастак.

25 января Торгово-промышленная палата провела бизнес-завтрак в отеле «Radisson SAS», на котором выступил премьер-министр Андрус Ансип, рассказавший о бюджете Эстонии и Европейского союза и о приоритетах правительства. Участие в бизнес-завтраке было весьма активным: 55 членов Палаты получили прекрасную возможность встретиться с премьер-министром. 9 июня в сотрудничестве с «SEB Ühisliising» состоялся бизнес-завтрак, на котором аналитик «SEB Eesti Ühispank» Хардо Паюла и заместитель председателя Комиссии по иностранным делам Рийгикогу Марко Михкельсон поведали более чем 60 участникам о состоянии эстонско-российских экономических отношений и перспективах их развития.

Традиционный, уже десятый Теннисный турнир Торгово-промышленной палаты состоялся на Кесклиннаских теннисных кортах Пярну 3 июня, в котором участвовали 36 представителей предприятий-членов, отличающихся спортивным настроением. Переходящий кубок юбилейного турнира завоевали Индрек Лююс (I&T Metall OÜ) и Тоомас Кууда (заведующий Пярнуским представительством Торгово-промышленной палаты).

Как и в предыдущие годы, было проведено пять мероприятий по приему новых членов, на которых им в торжественной обстановке были вручены членские удостоверения (в 2006 году в Торгово-промышленной палате появилось 393 новых члена). Вечер знакомства с работниками Торгово-промышленной палаты и другими предприятиями-участниками стал для многих возможностью найти первых партнеров по сотрудничеству.

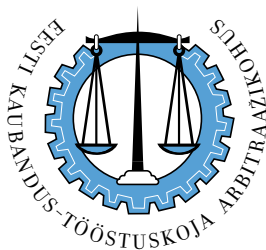
Открытие бизнес-сезона, проходящее традиционно на границе лета и осени, состоялось 26 августа в Художественном музее Вийнисту при участии свыше тысячи человек. Чудесному настрою в этот солнечный день содействовали Уно Лооп и школа танцев «WAF Dance», предложившая немного поразмяться. Можно было поучаствовать в работе художественных кружков: в кружке скульптуры Тауно Кангро, кружке рисования и живо-

Праздничный прием в честь 81 годовщины Торгово-промышленной палаты в зале Академии наук Эстонии.

писи Маре Винт и Андреса Толтса. Много интересного можно было услышать в «болталках» «Haus Galerii» и фотографа-натуралиста Арне Адера. В палатке здоровья можно было проверить кровяное давление, процент содержания жира в организме, индекс массы тела и т.п.

Праздничный прием в честь 81 годовщины Торгово-промышленной палаты для партнеров по сотрудничеству состоялся 9 ноября в зале Академии наук Эстонии, на котором покинувшему недавно пост президента Арнольду Рюйтелю был вручен орден Торгово-промышленной палаты первого класса за особо выдающиеся заслуги в развитии экономики Эстонии.

Торгово-промышленная палата представляет клаузулу об арбитраже

Обратившись к итогам 2006 года, можно утверждать, что осведомленность о деятельности арбитражного суда выросла. Все больше коммерческих объединений добавляют в свои договоры, заключаемые при вступлении в договорные отношения, клаузулу об арбитражном суде. Если в последние несколько лет деятельностью арбитражного суда интересовались именно зарубежные коммерческие объединения и их представительства в Эстонии, то в 2006 году наибольшую активность проявляли эстонские предприятия.

Преимущества арбитражного производства таковы:

- арбитражное производство конфиденциальное, что означает, что третейский суд не выдает никакой информации о спорящих сторонах и споре третьим лицам. Информация передается третьим лицам, лишь если арбитражный суд располагает для этого предварительным письменным согласием сторон;
- оплата арбитража тем дешевле, чем больше сумма требования. При определении платы за арбитраж всегда учитывается предполагаемая сложность спора и метод формирования третейского суда (желают ли стороны третейский суд из одного или, к примеру, пяти судей);
- арбитражное рассмотрение быстрее, чем обычное судопроизводство;
- стороны могут участвовать в формировании третейского суда, занимающегося решением спора.

1 января 2006 года вступила в силу новая редакция Гражданско-процессуального кодекса (ГПК), признавшая недействительным Закон ЭР об арбитражном суде Эстонской торгово-промышленной палаты. Деятельность суда базируется теперь на положениях части XIV ГПК. В нашей будничной работе ничего не изменилось, решение споров, то есть арбитражное судопроизводство по-прежнему регулируется регламентом арбитражного суда.

В 2006 году в производстве у совета арбитражного суда находилось 23 иска. Утвержденному составу третейского суда было передано для принятия окончательного решения по спору материалы 14 исков. Суд вынес 16 решений (учтены также иски, процесс по которым был начат в 2005 году). В позапрошлом году более половины исковых заявлений содержали просьбу применить меру по обеспечению иска, большую часть ходатайств суд удовлетворил. В 2006 году в арбитражный суд было представлено всего одно ходатайство об обеспечении иска. Уменьшение числа таких ходатайств вызвано вступлением в силу новой редакции ГПК с 1 января 2006 года. Начиная с этой даты при обеспечении иска следует внести назначенный судом денежный залог. Если компетентная судебная инстанция обеспечит иск, издержки будут возвращены ходатайствующему, если же нет – поступят в доходы государства.

Чуть более половины из числа споров (13 из 23) были внутригосударственными, 10 носили международный характер. В международных спорах сторонами были коммерческие объединения из России, Швеции, Италии, Германии, Кипра, Латвии, Литвы и Финляндии. В основном в спорах участвовали две сто-

роны, но были и такие, где участников было три и даже четыре. Обычными причинами разногласий становились договоры: почти 1/3 споров была вызвана договорами купли-продажи, кредитными договорами тоже около трети, остальные были связаны с договорами аренды, приватизации и т.п. В арбитражный суд обращались с просьбой признать отступление от договора и противоправность отказа от договора.

По ходатайству истца суд вернул шесть исковых заявлений до формирования и утверждения состава третейского суда, поскольку стороны пришли к согласию во внесудебном порядке. Один раз производство завершилось тем, что избранный состав третейского суда утвердил заключенное сторонами соглашение. Обычно стороны желают как можно быстрее найти решение спора. Всего один раз исковое заявление было возвращено по той причине, что плата за арбитраж не была уплачена в срок.

Состав принимающего решение по спору третейского суда может быть разным (арбитров может быть 1, 3 или 5 и т.д.), и стороны могут условиться о методе формирования третейского суда. В 2006 году по желанию сторон третейский суд составлялся как из одного, так и из трех членов. Третейский суд из одного члена формировался большей частью советом арбитражного суда. Список арбитров не является тайным, стороны вправе сами выбрать арбитра. В основном арбитрами выступают адвокаты и судьи судов Эстонии. Судью назначает совет арбитражного суда, поскольку согласно статье 49 части 5 Закона о судах спорящие стороны не могут сами избрать судью третейским судьей.

Печатные издания

В обычном порядке выпускались все адресованные членам Палаты и иностранным партнерам издания. Было выпущено 22 номера «Teataja» Торгово-промышленной палаты и 10 номеров «Вестника» на русском языке. Опубликовано также и ежегодник, отражающий деятельность Торгово-промышленной палаты.

В 2006 году Торгово-промышленная палата в сотрудничестве с Целевым учреждением развития предпринимательства (EAS) и Эстонским центральным союзом работодателей организовала оставление Топ-таблицы конкурентоспособности предприятий Эстонии и вручение Премии за предпринимательскую деятельность. Истории успеха победителей, а также общие таблицы и топ-таблицы по видам деятельности были опубликованы в издании «Лучшие предприятия Эстонии 2006» («Eesti Parimad Ettevõtted 2006»), вышедшем на эстонском и английском языках.

Вот уже в одиннадцатый раз Торгово-промышленная палата выпустила практичный бизнес-каталог экспортеров Эстонии «Estonian Export Directory 2007». Кроме алфавитного перечня и регистра по сферам деятельности в нем содержится общая информация об экономике Эстонии, статистические данные и полезные адреса на английском, немецком и французском языках. Каталог призван помочь предприятиям Эстонии в налаживании внешнеторговых связей в Европе и по всему миру. «Estonian Export Directory» распространяется в 80 государствах по особым

каналам: торгово-промышленные палаты, агентства экспорта-импорта, посольства Эстонии, иностранные представительства EAS и другие организации. Тираж издания – 4000 компактных дисков и 2800 печатных каталогов. Каталоги вместе с компактными дисками Торгово-промышленная палата распространяет желающим бесплатно. Каталог представлен и в интернете по адресу <http://www.estonianexport.ee>. Партнером «Estonian Export Directory» является АО InfoAtlas, издатель – Целевое учреждение развития предпринимательства (EAS).

Топ-таблица конкурентоспособности эстонских предприятий 2006

► Об участниках ◀

В составлении «Топ-таблицы конкурентоспособности» 2006 года приняли участие 561 предприятие Эстонии, 513 из которых были квалифицированы по методике при составлении окончательной таблицы. Основной причиной деqualификации стало завершение 2005 хозяйственного года с негативными результатами.

Участникам топ-таблицы предлагалось выбрать одну из 12 сфер, чтобы попробовать силы, сравнив себя с конкурентами. Около четверти предприятий-участников «Топ-таблицы конкурентоспособности» были представителями сферы промышленности и энергетики (135). Менее всего в таблице конкурировало фирм из сферы услуг связи (9), а потому они были помещены в одну сферу деятельности с транспортными и логистическими предприятиями.

► О победителях ◀

Более половины победителей прошлого года смогли сохранить свое место и высокую конкурентоспособность и в нынешнем году. Уже третий год подряд удерживают свою позицию три

предприятия: Hansapank, Merko Ehitus и BLRT Grupp. Ханса-банк, кроме титула победителя в своей сфере деятельности, вот уже третий год подряд удостоивается и титула наиболее конкурентоспособного предприятия Эстонии.

Средний возраст предприятий, ставших лидерами «Топ-таблицы конкурентоспособности», составляет около 12 лет, если не считать Тартуский пивзавод A. Le Coq, основанный в 1826 году. Самым молодым победителем стало Mazeikiu Nafta Trading House OÜ (учреждено три года назад), завоевавшее титул наиболее конкурентоспособного предприятия оптовой торговли. Если взглянуть на распределение собственного капитала лучших предприятий «Топ-таблицы конкурентоспособности», то почти половина предприятий-победителей принадлежит эстонскому частному капиталу, а вторая половина – иностранному капиталу.

Приятно подтвердить, что все победившие в топ-таблице предприятия входят в число членов Торгово-промышленной палаты.

Топ-таблицы, методика и вся касающаяся конкурса информация круглогодично представлена в Интернете: www.koda.ee/edetabel

Баланс • активы

► 01.01.2006 – 31.12.2006 ◀

В эстонских кронах

	31.12.2006	01.01.2006
Оборотное имущество		
Деньги и банковские счета	5 448 445	6 171 422
Акции и другие ценные бумаги	4 707 200	2 118 600
Требования к покупателям	795 711	851 756
Различные требования	89 331	29 141
Предоплаты по налогам	20 303	
Другие предоплаты по расходам будущих периодов	332 502	146 846
Оборотное имущество в целом	11 393 492	9 317 765
Основное имущество		
Долгосрочные финансовые инвестиции		
Акции смежных предприятий	242 361	234 206
Всего долгосрочных финансовых инвестиций	242 361	234 206
Материальное основное имущество		
Земля и строения	33 401 046	35 101 053
Машины и оборудование	638 661	719 618
Другой инвентарь	157 248	231 512
Материальное основное имущество в целом	34 196 955	36 052 183
Основное имущество в целом	34 439 316	36 286 389
Всего активов	45 832 808	45 604 154

Баланс • пассивы

► 01.01.2006 – 31.12.2006 ◀

В эстонских кронах

	31.12.2006	01.01.2006
Краткосрочные обязательства		
Предоплаты покупателей	378 154	393 972
Долги поставщикам	421 852	622 047
Различные долги	3 270 466	2 783 612
Задолженности по налогам	963 171	900 244
Долги работникам	454 028	403 157
Другие отсроченные долги	655 512	559 123
Всего краткосрочных обязательств	6 143 183	5 662 155

Нетто-имущество

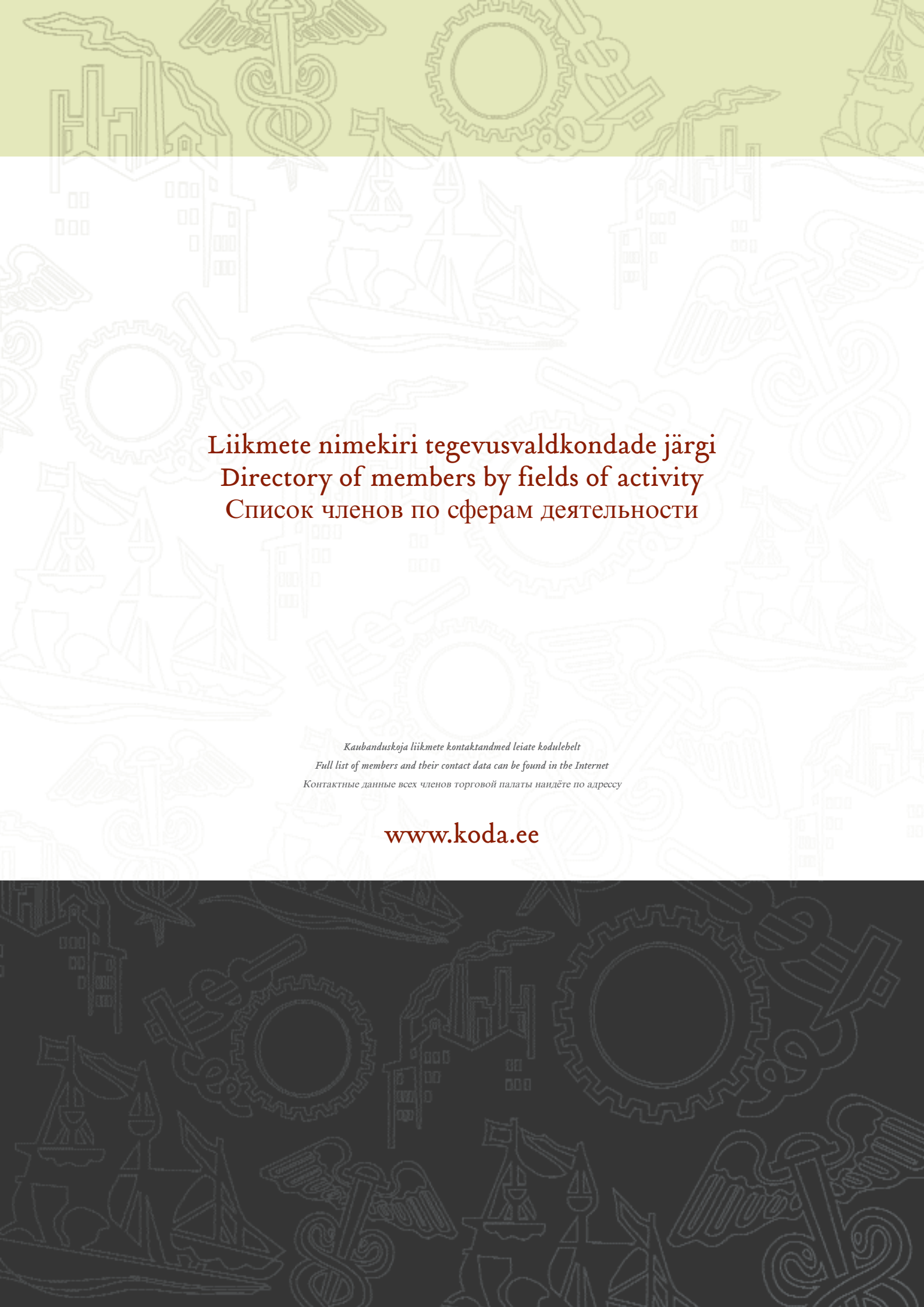
Резервный фонд	1 488 846	1 488 846
Резервы	5 000 000	5 000 000
Аккумулярированная выручка предыдущих периодов	33 453 153	32 987 393
Выручка отчетного года	-252 374	465 760
Нетто-имущество в целом	39,689,625	39,941,999
Всего пассивов	45 832 808	45 604 154

Отчет о доходах-расходах

► 01.01.2006 – 31.12.2006 ◀

В эстонских кронах

	2006	2005
Доходы		
Доход от продаж	5 796 808	5 202 625
Членские и вступительные взносы	13 568 600	13 025 450
Другие доходы от деятельности	2 748 391	2 583 781
Всего доходов	22 113 799	20 811 856
Расходы		
Различные расходы по деятельности	10 346 372	9 208 614
Расходы на рабочую силу	10 125 552	9 327 699
а) расходы на заработную плату	7 596 063	6 987 040
b) социальные налоги	2 529 489	2 340 659
Износ	2 173 549	2 000 847
Другие расходы по деятельности	52 491	4 344
Всего расходов	22 697 964	20 541 504
Выручка от основной деятельности	-584 165	270 352
Финансовые доходы		
Финансовый доход от акций смежных предприятий	43 449	38 834
Доходы по процентам	288 342	156 574
Всего финансовых доходов	331 791	195 408
Выручка за отчетный год	-252 374	465 760

The background features a repeating pattern of stylized line-art icons. These icons include industrial elements like gears, factory buildings with smokestacks, and tools like hammers and wrenches. Maritime elements include various types of sailing ships and boats. The pattern is light-colored and covers the entire page.

Liikmete nimekiri tegevusvaldkondade järgi
Directory of members by fields of activity
Список членов по сферам деятельности

Kaubanduskoja liikmete kontaktandmed leiata kodulehelt

Full list of members and their contact data can be found in the Internet

Контактные данные всех членов торговой палаты найдёте по адресу

www.koda.ee

01

PÕLLUMAJANDUS, JAHINDUS JA NEID TEENINDAVAD TEGEVUSALAD

AGRICULTURE, HUNTING AND RELATED SERVICE ACTIVITIES

СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО, ОХОТА И
СОПУТСТВУЮЩЕЕ
ОБСЛУЖИВАНИЕ

ANTS PAK'I KADARBIKU TALU FIE
BALTI KARUSNAHK AS
BERRY FARMING OÜ
CERES AS
EESTI MURUD OÜ
ILUS AED OÜ
KAAVERE AGRO OÜ
KIRBLA OÜ
LAHEOTSA TALU FIE
LOXEM OÜ
MEVEDA OÜ
MUSTAMÄE HALJASTUS AS
NUKIKE OÜ
NURMIKO AS
NÕMMEVESKI OÜ
OLDER GRUPP OÜ
ORGITA PÕLD OÜ
PEETRI PÕLD JA PIIM AS
PUIDUKAUBANDUS OÜ
RAIKKÜLA FARMER OÜ
REVINO AIAND OÜ
RUIXI MÕIS AS
SAGRO AS
SAIDAFARM AS
VAMBOLA SIPELGAS FIE
VIHTRA MÕIS OÜ
VIRAITO OÜ
VÄÄTSA AGRO OÜ

02

METSAMAJANDUS, METSAVARUMINE JA NEID TEENINDAVAD TEGEVUSALAD

FORESTRY, LOGGING AND RELATED SERVICE ACTIVITIES

ЛЕСНОЕ ХОЗЯЙСТВО И
СОПУТСТВУЮЩЕЕ ОБСЛУЖИВАНИЕ

AROKO NEW OÜ
AT ARTAL FIE
FOLIE MP AS
GRUNDAR PUIT OÜ
INTERFOR GROUP OÜ
KAGU METS OÜ
LEMEKS AS
METSATOMANIK OÜ
METSÄLIITTO EESTI AS
MUHRO OÜ
PINUS ABJA OÜ
PRUULI PUUKOOL OÜ
ROGER PUIT AS
STORA ENSO TIMBER AS
VIRUMAA METSATÖÖSTUS AS

05

KALAPÜÜK, KALAKASVATUS JA NEID TEENINDAVAD TEGEVUSALAD

FISHING, FISH FARMING AND RELATED SERVICE ACTIVITIES

РЫБОЛОВСТВО, РЫБОВОДСТВО И
СОПУТСТВУЮЩЕЕ ОБСЛУЖИВАНИЕ

DAGOMAR AS
EST-AGAR AS
FORKALA OÜ

HELEND A OÜ
KESKPUNKT OÜ
MOROBELL OÜ
NICONE OÜ
REYKTAL AS
SAARE FISHEXPORT OÜ
SIMUNA IVAX OÜ
TAGALAHT AS
VITARSIS OÜ

10

KIVI- JA PRUUNSÖE KAEVANDAMINE; TURBATOOTMINE

MINING OF COAL AND LIGNITE; EXTRACTION OF PEAT

ДОБЫЧА КАМЕННОГО И
БУРОГО УГЛЯ;
ПРОИЗВОДСТВО ТОРФА

AHTOL AS
ASB GREENWORLD EESTI OÜ
BIOLAN BALTIC OÜ
EESTI PÕLEVKIVI AS
EESTI TURBATOOTED AS
ELVA E.P.T. AS
FARVE AS
KAGU-EESTI TURVAS AS
KRAVER AS
LANGHAM OÜ
MIKSKAAR AS
MV TURVAS OÜ
RAMSI TURVAS AS
TOOTSI TURVAS AS
TREFFEX AS

11

TOORNAFTA JA MAAGAASI TOOTMINE; MUUD NAFTA- JA GAASITOOTMISEGA SEOTUD TEGEVUSALAD, V.A LEIUKONTADE UURIMINE

**EXTRACTION OF CRUDE PETROLEUM AND
NATURAL GAS; SERVICE ACTIVITIES
INCIDENTAL TO OIL AND GAS EXTRACTION,
EXCLUDING SURVEYING**

ПРОИЗВОДСТВО НЕФТИ-СЫРЦА И
ПРИРОДНОГО ГАЗА;
ПРОЧИЕ СФЕРЫ, СВЯЗАННЫЕ
С ПРОИЗВОДСТВОМ НЕФТИ И ГАЗА
(ИСКЛ. РАЗРАБОТКУ МЕСТОРОЖДЕНИЙ)

KIVIÕLI KEEMIA TÖÖSTUSE OÜ

14

MUU KAEVANDAMINE OTHER MINING

ДОБЫЧА ПРОЧИХ ИСКОПАЕМЫХ

EDK AS
HARKU KARJÄÄR AS
KALTSIIT AS
KIIV SOON OÜ
KIVILIIV OÜ
KIVILUKS AS
PÄEKIVITOODETE TEHASE OÜ
RAPLA TEED OÜ
RAVIMUDA OÜ
VÄO PAAS OÜ

15

TOIDUAINETE JA JOOKIDE TOOTMINE MANUFACTURE OF FOOD PRODUCTS AND BEVERAGES ПРОИЗВОДСТВО ПРОДУКТОВ ПИТАНИЯ И НАПИТКОВ

A. LE COQ AS
A-B-KOMMERTS OÜ
ALMO MS OÜ
ARKE LIHATÖÖSTUS AS
BACULA AS
BALBIINO AS
BALSACK INTERNATIONAL HOLDING AS
BALTI VESKI AS
BALTIC INTERNATIONAL AS
BERTRAND OÜ
CALAMARIS OÜ
COCA-COLA HBC EESTI AS
CONVI FOOD SWEETS OÜ
EBM GRUPP AS
EESTI LEIVALINNASE OÜ
EESTI MUNATOOTED AS
EESTI PAGAR AS
ELTRUM OÜ
ESTMILK PRODUCTION OÜ
FARM PLANT EESTI AS
FRESHREX GROUP OÜ
GEIROM OÜ
GRAMUS AS
GUTTLER SKG AS
HALLIK AS
INTERGLOB OÜ
JAPS AS
KALEV AS
KALEV CHOCOLATE FACTORY AS
KALEVVEESI OÜ
KIHNU KALA AS

KIKAS KAUBANDUS OÜ
KIRDERAND OÜ
KODUSAI OÜ
KRAPESK AS
KRISKAL AS
LEHTSALA AS
LINDA NEKTAR AS
LINPET AS
LIVIKO AS
LOGISTIKA EKSPERT OÜ
M.V.WOOL AS
MAAG LIHATÖÖSTUS AS
MASEKO AS
MASEKONORD AS
MELECO AS
MIKAADO OÜ
NÕO LIHATÖÖSTUS AS
OFFEX GROUP OÜ
ONISTAR AS
ORU TAIMEÕLITÖÖSTUS OÜ
PAGARIPOISID OÜ
PALJASSAARE KALATÖÖSTUS AS
PAULIG BALTIC AS
PIIMANDUSÜHISTU E-PIIM TüÜ
PIMIX AS
POLAR SUN PRODUCTS OÜ
POLVEN OÜ
POMES FEEDS AS
PÕLTSAMAA FELIX AS
PÕLVA PIIM TOOTMINE OÜ
PÄRNU LAHT AS
RAI GRUPP OÜ
RAKVERE LIHAKOMBINAAT AS
RAKVERE MALTOOSA OÜ
RAKVERE PIIRITUSTEHAS AS
SAAREMAA KALA OÜ
SAAREMAA LIHA- JA PIIMATÖÖSTUS AS
SAKU LÄTE OÜ

SAKU ÕLLETEHASE AS
SALUTAGUSE PÄRMITEHAS AS
SALVEST AS
SMAKUS AS
SPRATFIL AS
STARFISH EST OÜ
SUBLAND OÜ
TALLINNA KARASTUSJOOGID AS
TALLINNA KÜLMHOONE AS
TARPLANI KAUBANDUSE OÜ
TARTU VESKI AS
TERE AS
UVIC AS
VAHVLIVABRIK OÜ
VALGA LIHATÖÖSTUS AS
VASTSE-KUUSTE LIHATÖÖSTUS AS
WEROL TEHASED AS
VESISERV OÜ
VETTEL OÜ
VIRU KALATÖÖSTUSE OÜ
VIRU ÕLU AS
VRHL OÜ
VÕHU VEIN AS
WÕRO KOMMERTS AS
VÕRU JUUST AS
VÄRSKA VESI AS
ÕSEL FISH OÜ

17

TEKSTIILTOOTMINE

MANUFACTURE OF TEXTILES

ТЕКСТИЛЬНАЯ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

AADE LÕNG OÜ
AAMI TEENINDUS OÜ
BALTIC JERSEY OÜ

BETAMAR OÜ
CALISTO VARAHALDUR OÜ
DELUX DOMOTEX OÜ
DISAIN DIGESTO OÜ
EESTI MUOTOPEITE OÜ
EIMUR OÜ
ELOTROI OÜ
EVERDEAL EESTI AS
FEIN-ELAST ESTONIA OÜ
FLOMIS OÜ
GRITTY OÜ
HEATUJU MAALETOOJA OÜ
I.D.KANGAS OÜ
IRITAM OÜ
KAIU EKO AS
KODUKÄSITÖÖ OÜ
KÜLLI SIIMU FIE
LAPITÖÖD OÜ
LEDERLIN OÜ
LEVANDI OÜ
MIVAR AS
MIVAR-VIVA AS
MUGK OÜ
MUTT & RAAKEL OÜ
NAKSITRALL OÜ
NANSO GROUP EESTI AS
NARMA LV AS
NEVIPRINT OÜ
PÄIKESEDEKOORI OÜ
QUALITEX AS
REEDA KARDINAD & DISAIN OÜ
SARTEX OÜ
SINDI LANKA AS
SUVA AS
TEASPON AS
TOOM TEKSTIIL AS
VARKKO EESTI OÜ
WENDRE AS

VESTERMANDIA OÜ
VESTRA EX OÜ
VIITANET OÜ

18

RÕIVATOOTMINE;

KARUSNAHA TÖÖTLEMINE JA VÄRVIMINE

MANUFACTURE OF WEARING APPAREL;

DRESSING AND DYEING OF FUR

ШВЕЙНАЯ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ;

ОБРАБОТКА И ОКРАШИВАНИЕ МЕХА

AESTON OÜ
AFFECT OÜ
ARKATI OÜ
BALTI UNIFORM AS
BALTIC INTERTEX OÜ
BALTIKA AS
CAMEL MODA OÜ
CLUB FASHION OÜ
COATS EESTI AS
EESTI VANGLATÖÖSTUS AS
EKL OTOS OÜ
GOWRI INTERNATIONAL EESTI AS
HILLEBERG EESTI AS
HÖSNER OÜ
ILVES-EXTRA AS
INELTEX OÜ
KATIMEX AS
KLOTAX OÜ
LENNE OÜ
MA-FASHION GRUPP OÜ
MERKONI TÖÖRÕIVA OÜ
MISS-L OÜ
MULTI MARGER AS
PINVET OÜ

PIU TEKSTIILI OÜ
PLAGG TRADE OÜ
PORTEX AS
PTA GRUPP AS
PVMP-EX OÜ
RUSTON INVEST OÜ
SANGAR AS
SEWING UP OÜ
SPORDI- JA TÖÖRÕIVAD OÜ
SVARMIL AS
ZIK-ZAK OÜ
TENNET AS
TTK GRUPI AS
TÕRVIK OÜ
VEZALA AS
WIGEN SINDI OÜ
VIRULANE AS

19

**NAHATÖÖTLEMINE JA -PARKIMINE;
KOHVITE, KÄEKOTTIDE, SADULSEPATOODETE,
RAKME JA JALATSITE TOOTMINE**

**TANNING AND DRESSING OF LEATHER;
MANUFACTURE OF LUGGAGE, HANDBAGS,
SADDLERY, HARNESS AND FOOTWEAR**

ОБРАБОТКА И ДУБЛЕНИЕ КОЖИ;
ПРОИЗВОДСТВО ЧЕМОДАНОВ, СУМОК, ОБУВИ,
ШОРНИЧЕСТВО И ПРОИЗВОДСТВО СБРУИ

ABRIS AS
GALVI-LINDA AS
GEVATEX OÜ
MINI-LINDA OÜ
PEX TALLA OÜ
POLARIA AS
REESTER AS

RITICO OÜ
SAMELIN AS
WALLISE AS
VELLEX INTERNATIONAL OÜ
VR-KODA OÜ
VÄLK OÜ

20

**PUIDUTÖÖTLEMINE NING PUIT- JA
KORKTOODETE TOOTMINE, V.A MÖÖBEL;
ÕLEST JA PUNUMISMATERJALIST TOODETE
TOOTMINE**

**MANUFACTURE OF WOOD AND OF PRODUCTS OF
WOOD AND CORK, EXCEPT FURNITURE;
MANUFACTURE OF ARTICLES OF STRAW AND
PLAITING MATERIALS**

ДЕРЕВООБРАБАТЫВАЮЩАЯ
ПРОМЫШЛЕННОСТЬ И ПРОИЗВОДСТВО
ДЕРЕВЯННЫХ ИЗДЕЛИЙ (ИСКЛ. МЕБЕЛЬ);
ПРОИЗВОДСТВО ИЗДЕЛИЙ ИЗ СОЛОМЫ И
ПЛЕТЕЛЬНЫХ МАТЕРИАЛОВ

A & H RISTRALKMAJAD OÜ
ABRAMI SAEVESKI OÜ
AHASTE PUIT OÜ
AIVO PÕDER VANEMETSA TALU FIE
ALEKSANDER - ENITUS OÜ
AMI TREIPUIT OÜ
ARCTIC FINLAND HOUSE OÜ
ARNOLD AS
ART LINK PRODUCTION AS
ARTWOOD OÜ
ARU GRUPP AS
ASSIKU PUIT OÜ
ASTEL AS
ATORAT OÜ

AUREELIA GRUPP OÜ
AUTO RASIVERE OÜ
BALCAS EESTI AS
BALTIC FENCE OÜ
BALTIC PANEL GROUP OÜ
BARBETEC OÜ
BARRUS AS
BERIT AS
BLOKHAUS OÜ
CLASSIC PARQUET OÜ
DALES PRODUCTION OÜ
DAVID AS
DELCOTEK OÜ
DIROLEX OÜ
DOLD PUIDUTÖÖSTUS AS
E.W.PROJEKT OÜ
ECOBIRCH AS
EESTI HÕÖVELLIIST OÜ
EKETOR OÜ
ELH PALKENITUSE OÜ
ELTA PUIT OÜ
EMG EST OÜ
ENCO EST OÜ
ERKI AIANDUS OÜ
ESTHAUS WOODFACTORY OÜ
ESTMER GRUPP OÜ
ESTOBIR OÜ
ESTONIAN CELL AS
ESTPANEL OÜ
ESTWISSE OÜ
FINNFOREST EESTI AS
FINNLAMELLI EESTI OÜ
FORE & GRUPP OÜ
GM PANELS OÜ
GREENTEC OÜ
GS INVEST OÜ
HAAPSALU UKSETEHASE AS
HAEL FRAMES OÜ

HANDIMIKU PT OÜ	MÄNNIKU SAEKODA OÜ	SILEEM OÜ
HANSA GRAANUL AS	NATURAL AS	SPV AS
HANSACOM OÜ	NEFAB EESTI AS	STAHLHUT AS
HARET AS	NEOMEL OÜ	SUNOREK AS
HARMET OÜ	NETT AS	SÄN & MÄN OÜ
HA-SERV OÜ	NOVA HAUS ELEMENT OÜ	TAHE WOOD OÜ
H-CENTRAL AS	OMA AED OÜ	TAPVEI ESTONIA OÜ
HIIESALU GRUPP OÜ	PAJO SAEVESKI OÜ	TARM AS
ILMRE AS	PALKTARE OÜ	THERMO TECH HOMES OÜ
IMB PUIDUTOODETE AS	PALMAKO AS	TOHVRI PUIT OÜ
INDREM ELEMENTMAJAD OÜ	PALMATIN OÜ	TREI PUIDUKAUBAD OÜ
JÄRVAKANDI PUIDUTEHAS OÜ	PARKWOOD INDUSTRIES OÜ	TREIBLUT TRADING OÜ
KAPA PUIT OÜ	PEETRI PUIT OÜ	TREK GRUPP OÜ
KESTVUSPUIT AS	PLOKK AS	TREPIMEISTER OÜ
KILIGUNDE OÜ	PLUSSYSTEM OÜ	TRETIMBER OÜ
KIVIAVA OÜ	PUIDUKODA OÜ	UNIBOX OÜ
KM-PROFECT TÜ	PUIDUPOJAD OÜ	UPM- KYMMENE OTEPÄÄ AS
KMR GRUPP OÜ	PUITAKEN OÜ	URRUS INVEST OÜ
KNOT OÜ	PUITKATUSED OÜ	VAKSIK AS
KODUMAJATEHASE AS	PUMEKO AS	VARA SAEVESKI OÜ
KODUMETS OÜ	PÄRNU PLAADITEHAS AS	VARLETON OÜ
KORVIPOOD OÜ	RAAMIMEISTER OÜ	VESMONT AS
LAMIFLEX EESTI OÜ	RAIGISSON OÜ	VESET OÜ
LASITA AKEN AS	RAIT AS	VIIRATSI SAEVESKI AS
LASITA MAJA AS	RAJA K.T. OÜ	VIISNURK AS
LIIMPUIT AS	RAKERA OÜ	VIKING WINDOW AS
MAJESTIC OÜ	RAKVERE METSAMAJAND AS	VINNAL AS
MAJORETT OÜ	REBRUK AS	VÄRSKA PUIT AS
MARINA INVEST AS	REPO VABRIKUD AS	VÄRVIKODA OÜ
MATEK OÜ	RISENWOOD OÜ	ÖKOEHITUSE AS
MATIBAR OÜ	RITSU AS	
MATRIX - PUIT AS	ROKSANT AS	
MIKKOR SAEKODA OÜ	RONI REM AS	
MILA PROPLASTA OÜ	RPM AS	
MODULE TECH OÜ	RUDA TRADING OÜ	
MORGANFELD OÜ	SAKALA SAEVESKI AS	
MOUNTAIN LOGHOME OÜ	SANWOOD AS	
MUHU PUIDUKODA OÜ	SCANDI FLOOR EESTI AS	

21

**PABERIMASSI, PABERI JA
PABERTOODETE TOOTMINE**
**MANUFACTURE OF PULP, PAPER AND
PAPER PRODUCTS**

ЦЕЛЛЮЛОЗНАЯ И БУМАЖНАЯ
ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

A & R CARTON AS
AARSPAK OÜ
ALDUS AS
CISTA AS
DISPAK OÜ
HORIZON TSELLULOOSI JA PABERI AS
LABELPRINT OÜ
PALOMA PAPP AS
SCA PACKAGING ESTONIA AS
SONOCO-ALCORE OÜ
STORA ENSO PACKAGING AS
TALBOKS AS
TARRATUOTE EESTI OÜ
TEGOPAK OÜ
TM PAPER OÜ
VICTOR STATIONERY OÜ

22

**KIRJASTAMINE, TRÜKINDUS JA
SALVESTISTE PALJUNDUS**
**PUBLISHING, PRINTING AND
REPRODUCTION OF RECORDED MEDIA**

ИЗДАТЕЛЬСКАЯ И ПЕЧАТНАЯ
ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ, КОПИРОВАНИЕ ЗАПИСЕЙ

AKTAPRINT AS
ARGO TTP OÜ

ATLEX AS
BALTIC GRAPHICS OÜ
BIT AS
CITY PAPER OÜ
DATA PRINT OÜ
DISAINIKORP OÜ
DISCRIPTA OÜ
E.O.MAP AS
EESTI EKSPRESSI KIRJASTUSE AS
EESTI ENTSÜKLOPEEDIKIRJASTUSE AS
EESTI PÄEVALEHE AS
EESTI RAAMAT OÜ
ERMECOL OÜ
EUROPRINT AS
FILE-EST OÜ
FOODMARKETING OÜ
FORMA MEDIA AS
GREIF OÜ
GRENADER GRUPP OÜ
HAAPSALU TRÜKIKODA OÜ
ILOPRINT AS
INFOATLAS AS
INFOPLUSS EESTI AS
INREKO PRESS AS
IRSERING OÜ
IXODEST OÜ
JUURA ÕIGUSTEABE AS
KOLM LÕVI OÜ
KOOLIBRI AS
K-PRINT OÜ
KROONPRESS AS
KRUZE DISAIN OÜ
KULDNE BÖRS AS
KÄSIRAAMATUTE KIRJASTUS OÜ
MAALEHT AS
MERKEST AS
NORDON TRÜKIKODA OÜ
OFSET OÜ

PAKEX OÜ
POSTIMEES AS
PR PÕHJARANNIK AS
PRINTALL AS
PRINTCENTER EESTI AS
PRINTEX OÜ
REVA PRINT OÜ
SPIN PRESS AS
TALLINNA RAAMATUTRÜKIKOJA OÜ
TEA KIRJASTUS AS
TRIIP AS
TÄNAPÄEV AS
UBS REPRO OÜ
UNIPRINT AS
VABA MAA AS
ÄRIPÄEVA KIRJASTUSE AS
ÜHINENUD AJAKIRJAD AS

23

**KOKSI, PUHASTATUD NAFTATOODETE JA
TUUMKÜTUSE TOOTMINE**
**MANUFACTURE OF COKE, REFINED PETROLEUM
PRODUCTS AND NUCLEAR FUEL**

ПРОИЗВОДСТВО КОКСА, ОЧИЩЕННЫХ
НЕФТЕПРОДУКТОВ И ЯДЕРНОГО ТОПЛИВА

BIOOIL OÜ
NOVOTRADE INVEST AS
VIRU KEEMIA GRUPP AS
VKG OIL AS

24

KEMIKAALIDE JA KEEMIAOODETE TOOTMINE

MANUFACTURE OF CHEMICALS AND CHEMICAL PRODUCTS

ХИМИЧЕСКАЯ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

ANROL DELUXE COMPANY OÜ
BALTIACHEMI OÜ
BESUR OÜ
CHEMI-PHARM AS
CLAY PROCESSING SERVICES OÜ
DERMOSHOP OÜ
DISTREI GROUP OÜ
EESTI AGA AS
ES SADOLIN AS
ESKARO AS
ESTKO AS
FLORA AS
GOODKAARMA OÜ
HELAR CRYPTOGRAPHY OÜ
HENKEL MAKROFLEX AS
KAMOIL AS
KEMET RV OÜ
KEMIVESI AS
KEVELT AS
KORROME OÜ
MAYERI INDUSTRIES AS
NIKS JA NAKS OÜ
NITROFERT AS
NORDIC GROUP OÜ
NYCOMED SEFA AS
ORICA EESTI OÜ
ORTO AS
REMEI BALTICA OÜ
REVER OÜ
TALLINNA FARMAATSIAEHASE AS
TIKKURILA-VIVACOLOR AS

TRIPO TOOTMISE OÜ
VELSICOL EESTI AS
VIPIS OÜ
VITALE-XD OÜ
VKG RESINS AS

25

KUMMI- JA PLASTOODETE TOOTMINE

MANUFACTURE OF RUBBER AND PLASTIC PRODUCTS

ПРОИЗВОДСТВО ПЛАСТМАССОВЫХ И
РЕЗИНОВЫХ ИЗДЕЛИЙ

AAMEX OÜ
AQUATOR OÜ
ARGONIC EAST AS
ATI PROFIIIL OÜ
BALTECO AS
BALTPLAST AS
BLADHS EESTI AS
DAGÖPLAST AS
DALE LD. AS
ELEMAR AS
EMBALLAGE TECHNOLOGIES TALLINN OÜ
ESTPAK PLASTIK AS
FLAGMORE AS
FOLKBOAT BALTIC OÜ
GINTALL OÜ
HIIULINK OÜ
HYDROSCAND AS
JOVELD OÜ
KIVIRAND OÜ
KORIKS- FIBER OÜ
LASERSTUUDIO OÜ
LIILIA TÜ
MALMERK AS

MASTREKS OÜ
MERINVEST OÜ
NOLATO TALLINN POLYMER AS
NOVEMEKA OÜ
PIPELIFE EESTI AS
PLASTIKTOOS OÜ
PLASTONE OÜ
PLASTSYS OÜ
POLIMOON AS
POLYFORM AS
PROLEXPLAST AS
RAPLA PLAST AS
REINER OÜ
ROLTER OÜ
ROTOSPLAST AS
SAFETY SYSTEM ESTONIA OÜ
SEKTOPLAST OÜ
STARPLAST OÜ
TALENT PLASTICS EESTI AS
TEHNOPLAST AS
TEHNOVORM OÜ
THERMISOL OÜ
TST OÜ
UMAPACK OÜ
UNIVA AS
WAVIN ESTONIA OÜ
VESMACO OÜ
VULKER OÜ
ÜRITUS OÜ

26

MUUDE MITTEMETALSETEST MINERAALIDEST TOODETE TOOTMINE

MANUFACTURE OF OTHER NON-METALLIC MINERAL PRODUCTS

ПРОИЗВОДСТВО ИНЫХ НЕМЕТАЛЛИЧЕСКИХ
МИНЕРАЛЬНЫХ ИЗДЕЛИЙ

AEROC AS
ALTT AS
BALTIKLAAS AS
BETONEKS AS
BETOONIMEISTER OÜ
BOHLE-ANDRES OÜ
DIAPOL GRANITE OÜ
E-BETOONELEMENT AS
EDELSTEIN OÜ
EUMAR SANTEHNIKA OÜ
FALET OÜ
GEOS TEK OÜ
GLASKEK AS
HANSAKIVI OÜ
HC BETOON AS
HONOR KK OÜ
JÄRVAKANDI KLAAS AS
KINAVER OÜ
KIVISEPAD AS
KUNDA NORDIC TSEMENT AS
LABKLAAS AS
LAFARGE ROOFING OÜ
LAMITEX KLAAS AS
LASBET AS
LASILA BETOON AS
LIMEX AS
LOSSIKIVI OÜ
MAREPLEKS OÜ
MARMOK OÜ

MAXIT ESTONIA AS
MIRA EHITUSMATERJALID OÜ
NARVA-BARK AS
NORDKALK AS
PÄRNU BETOONIMEISTRID AS
RUDUS EESTI AS
SAINT-GOBAIN SEKURIT EESTI AS
SAKRET OÜ
SAVITON OÜ
SILBET AS
TALLINNA KERAAMIKATEHAS AS
TALOT AS
TARTU MAJA BETOONTOOTED AS
TOIVO DOLOMIIT OÜ
UNINAKS AS
U-STUUDIO OÜ
WIENERBERGER AS
VITRECON OÜ
V-TEMPSI OÜ

27

METALLITOOTMINE MANUFACTURE OF BASIC METALS

МЕТАЛЛУРГИЯ

ARTARO OÜ
DEMIDOV INDUSTRIES AS
ECOMETAL AS
ELEKTROMET SAUE AS
GALVEX ESTONIA OÜ
SILMET GRUPP AS
TARTU INSTRUMENT RV OÜ
VALUMEHAANIKA AS

28

METALLTOODETE TOOTMINE V.A MASINAD JA SEADMED

MANUFACTURE OF FABRICATED METAL PRODUCTS, EXCEPT MACHINERY AND EQUIPMENT

МЕТАЛЛООБРАБОТКА
(ИСКЛ. СТАНКИ И ОБОРУДОВАНИЕ)

3D METALL OÜ
AARA METALL OÜ
ADREM PÄRNU AS
AKSI-METALL OÜ
ANTOMET OÜ
AQ LASERTOOL OÜ
ARAVETE METALLITÖÖDE OÜ
ARS METALLITÖÖ OÜ
ARTIUM ITC OÜ
ASSAR LUKUAUK AS
AUTIRA METALL OÜ
AVELORS PLUS OÜ
AVEX OÜ
CLIFFORD OÜ
CO-TEHNO OÜ
DAVELEST OÜ
DEFORE OÜ
DEIL-METALL OÜ
DELFE METALL OÜ
DENSEL BALTIC OÜ
DIAMANTEK OÜ
DIAMONDTEC OÜ
EESTI ELECSTER AS
EESTI ENERGMONTAAZH AS
EESTI TERMOTEHNIKA AS
EKSAMO AS
ELCOMEX TRADE OÜ
ELMET RAKVERE AS
ELTEK AS

ENEMAT OÜ
E-PROFIIL AS
ERALD NORDIC OÜ
ESCO AS
ESTANC AS
ETEM PÄRNU AS
FAGEL OÜ
FAVOR AS
FELISTRA AS
FEMW OÜ
FENESTRA AS
FERREL AS
FESMA ALU OÜ
FINEST STEEL AS
FLEIBEL GROUP OÜ
FROG GROUP OÜ
GOLDSTOCK OÜ
GP METALLITÖÖSTUSE OÜ
HELENBERG OÜ
HELMETAL IMS OÜ
HELONDOR OÜ
H-SEITSE-H-KUUS OÜ
IGT METALL OÜ
ILMARINE AS
INDEGRUPP OÜ
INKA-NORSAFE AS
INLOOK COLOR OÜ
JANERE OÜ
JU METALL AS
JUMAX AS
K.M.T. FASSAADIMEISTRID OÜ
K.MET AS
KADARES OÜ
KARU KATUS OÜ
KASKAAD-TS OÜ
KERN-LIEBERS EESTI OÜ
KITZINGER-PROGRESS AS
KRUVIKS OÜ

KUNREX OÜ
LAPI MT AS
LAVINTON OÜ
LEHETU SEPIKODA OÜ
LEKU METALL AS
LIIVAPRITSI OÜ
LOKSA LAEVATEHASE AS
LOODESYSTEM OÜ
LUMINA METALL OÜ
MAIBROK OÜ
MAINSTEN OÜ
MAMMASTE METALL AS
MECARDO OÜ
MECONET BALTIC AS
MENDALI OÜ
MENTONIX OÜ
MEPICO OÜ
MESMARTIN OÜ
METAGRUPP OÜ
METAPRINT AS
METUS-EST AS
MOODUL AS
NAPAL AS
NUMBER AS
OESE METALL OÜ
OSSMET OÜ
OTEPÄÄ METALL AS
PARMET AS
PNJ EESTI OÜ
PREDE AS
PRINTTARE AS
Q-HAUS BALTIC OÜ
RADIUS MACHINING OÜ
RALVI OÜ
RAUDAR OÜ
REMEKSI KESKUS AS
RENEKO AS
REPSTON OÜ

RGR METALL OÜ
ROMEC METALL OÜ
RUUKKI PRODUCTS AS
SAAJOS INEXA AS
SAKU METALL AS
SAMESTI METALL OÜ
SCANWELD AS
SEMET OÜ
SEPASELL OÜ
SEROVANTOS OÜ
SETTON OÜ
SIENT OÜ
SILBET METALL AS
SILVENTO OÜ
SMC ENGINEERING OÜ
SOLIDUM AS
SPORRONG EESTI OÜ
STADET OÜ
STEAMRATOR OÜ
SUMAR INSTRUMENT OÜ
SUNGATE SECURITY OÜ
TAEVAKIVI OÜ
TAHEL OR OÜ
TALUMAA OÜ
TARKON AS
TARTEKPLUS AS
TEMEKO AS
TERASVARA OÜ
TERG OÜ
TERMIKS-GRUPP OÜ
TERMOX AS
T-FARMID OÜ
TMT GROUP OÜ
TOCI OÜ
TOILA-MET OÜ
TOODE AS
TOPOIL AS
TRAADITOODETE TEHAS OÜ

TRITICUM OÜ
U-KOLLE AS
UVZ & AVR AS
VALDEK AS
VALMADEN OÜ
VASAR OÜ
WELDING CONSTRUCTIONS OÜ
WEL-LOK OÜ
VEMET OÜ
VEMO-PK OÜ
VERTEX ESTONIA AS
WETOREX OÜ
VG HOLDING AS
VH PIIRE OÜ
VIJANDI METALL AS
WINDOOR AS
VIRU RMT OÜ
VIZIT BALTIA OÜ
VÕRU HALLID AS

29

MUJAL LIIGITAMATA MASINATE JA SEADMETE TOOTMINE

MANUFACTURE OF MACHINERY AND EQUIPMENT N.E.C.

Производство иных станков и
оборудования

A.K.K. AS
ALEKON TS AS
ALSTOM ESTONIA AS
ARMAPRO OÜ
ASENNUS EESTI OÜ
AURAMO BALTIC OÜ
BALTFLEX AS
BALTI TEED OÜ

BALTI-FILTRID OÜ
BLINK OÜ
CLYDE BERGEMANN EESTI AS
DELAVAL AS
DESFACORY OÜ
DESI-E AS
DESINTEGRAATOR AS
DESINTEGRAATOR TOOTMISE OÜ
E-ARSENAL AS
ECOMATIC AS
EDUKAN OÜ
EESTI KRAANAVABRIK OÜ
EESTI LINDSAW AS
EKOL OÜ
ENERPOINT SAARE OÜ
ENVIROLYTE INDUSTRIES INTERNATIONAL OÜ
EST FILTERPLUS OÜ
ESTRE AS
ET MÕISAKÜLA AS
ETS NORD AS
FERTIL AS
FILTRIMEISTER OÜ
FLOW SERVICE OÜ
FORANKRA BALTIC OÜ
GAARLIG OÜ
GRADER SERVICE AS
HEKOTEK AS
HIMIFIL AS
IS TEAM WORK AS
J.I.T. AS
KAIMET SERVICE OÜ
KARNO EV OÜ
KEMEK ENGINEERING OÜ
MASTERSEN OÜ
MEIEREI PROJEKT OÜ
MELIAN GRUPP OÜ
METOS AS
METSIS OÜ

MOVEK GRUPP OÜ
MÄRJA MONTE OÜ
NUIA PMT AS
OILSORB OÜ
ORIGIN AS
PALMS METAL OÜ
PALMSE MEHAANIKAKODA OÜ
PECC KRAANAEHITUS OÜ
PIONEER AS
PROTEUS OÜ
PUIT JA SOOJUS OÜ
RAKVERE PÕLLUMAJANDUSTEHNIKA OÜ
ROVICO BÜROO OÜ
SAME OÜ
SPRAYTEC OÜ
STRATUS OÜ
ZIRCON TECHNOLOGIES AS
TAMSALU EPT AS
VEESEADMED AS
VIPSAL OÜ
VIRO TOOLS AS
VOKA MASIN AS

30

KONTORIMASINATE JA ARVUTITE TOOTMINE

MANUFACTURE OF OFFICE MACHINERY AND COMPUTERS

Производство компьютеров и
офисного оборудования

CLANNET OÜ
INTRA NET SYSTEMS OÜ
JUHANI OÜ
ORDI AS
VALVESILM OÜ

31

**MUJAL LIIGITAMATA ELEKTRIMASINATE JA
-APARAATIDE TOOTMINE**

**MANUFACTURE OF ELECTRICAL MACHINERY AND
APPARATUS N.E.C.**

ПРОИЗВОДСТВО ИНОЙ ЭЛЕКТРОТЕХНИКИ И
АППАРАТОВ

BROWIK EESTI OÜ
DRAKA KEILA CABLES AS
ELVES OÜ
ENSTO ENSEK AS
ER BALTIC ELECTROTECHNICS AND
AUTOMATION AS
ESTEL ELEKTROONIKA OÜ
ESTEL PLUSS AS
GLAMOX HE AS
HARJU ELEKTER AS
INCAP ELECTRONICS ESTONIA OÜ
INTERCONNECT PRODUCT ASSEMBLY AS
JUTRON BALTIC ASSEMBLIES OÜ
KAANON-TECH TuÜ
LEPNA ELEKTER AS
M JA P NURST AS
MS BALTI TRAFO OÜ
PAIDE EG AS
PKC EESTI AS
RAASIKU ELEKTER AS
ROSENTOR OÜ
STONERIDGE ELECTRONICS AS
TAVRIDA ELECTRIC EXPORT AS
VOLTA AS

32

**RAADIO-, TELEVISIOONI- JA SIDESEADMETE
NING -APARAUURI TOOTMINE**

**MANUFACTURE OF RADIO, TELEVISION AND
COMMUNICATION EQUIPMENT AND APPARATUS**

ПРОИЗВОДСТВО РАДИО- И
ТЕЛЕАППАРАТУРЫ, А ТАКЖЕ
СРЕДСТВ СВЯЗИ

ARTEC INPRO OÜ
ARUTEC OÜ
AUDES LLC OÜ
CD-KAART OÜ
CONTECH ENGINEERING OÜ
DICRO EESTI OÜ
EFORE AS
ELCOTEQ TALLINN AS
ELECTRONICS DESIGN OÜ
ENICS EESTI AS
ESTEL ELEKTRO AS
IPM ELEKTROONIKA AS
LEAB EESTI OÜ
MAJ ESITLUSTEHNKA OÜ
MIKROMASCH EESTI OÜ
NATIONAL SEMICONDUCTOR ESTONIA OÜ
TELCONTAR OÜ
TRADEX AS
YEINTERNATIONAL AS

33

**MEDITSIINITEHNIKA, OPTIKARIISTADE,
TÄPPISINSTRUMENTIDE JA
AJANÄITAJATE TOOTMINE**

**MANUFACTURE OF MEDICAL,
PRECISION AND OPTICAL INSTRUMENTS,
WATCHES AND CLOCKS**

ПРОИЗВОДСТВО МЕДИЦИНСКОЙ ТЕХНИКИ
И КОНТРОЛЬНО-ИЗМЕРИТЕЛЬНОГО
ОБОРУДОВАНИЯ

ALVO-S AS
AMS ELEKTRONIC OÜ
ANTAL OÜ
ASWEGA AS
AUTEL-BÜROO OÜ
AUTOMAATIKA INSENERIBÜROO OÜ
EKTACO AS
ELI OÜ
ELKE SENSOR OÜ
EMROS OÜ
ENGLO OÜ
ERAKLIINIK DENTES AS
FABEC ELEKTROONIKA OÜ
FOCUS EESTI AS
FYSIOTECH OÜ
GADOX AS
GLASSTRESS OÜ
HARDMEIER OÜ
HTT INSTRUMENT OÜ
I.V.A. LEON OÜ
IB KRATES OÜ
JOT EESTI OÜ
KAALUKODA A.A. OÜ
KARL STORZ VIDEO ENDOSCOPY ESTONIA OÜ
KV RETENT OÜ
LASER DIAGNOSTIC INSTRUMENTS AS

MARTEM AS
MEDETO EESTI AS
MTR AUTOMATION OÜ
NEOQI AS
NEWEXS AS
PARKLI HL OÜ
PHARMA SYSTEMS EESTI OÜ
RSF OÜ
RSTA AS
SYSTEMTEST OÜ
TARTU TEHNOLOOGIAD OÜ
TECH GROUP AS
TONDI ELEKTROONIKA AS
WELLSPA OÜ
VGT AS

34

MOOTORSÕIDUKITE, HAAGISTE JA POOLHAAGISTE TOOTMINE

MANUFACTURE OF MOTOR VEHICLES, TRAILERS AND SEMI-TRAILERS

ПРОИЗВОДСТВО ТРАНСПОРТНОЙ ТЕХНИКИ,
ПРИЦЕПОВ И ПОЛУПРИЦЕПОВ

ALVO INDUSTRIES AS
ARRIERUM OÜ
BALTCOACH OÜ
COMPOMAN OÜ
EUROKRAFT OÜ
FOILPOINT OÜ
NORMA AS
PIDURIMEISTRI OÜ
POWERSTEEL OÜ
RENEK OÜ
RESPO HAAGISED AS
TARFURGO OÜ

UNIVERSAL INDUSTRIES OÜ
VÕIDUSÕIDUTEHNIKA AS

35

MUUDE TRANSPORDIVAHENDITE TOOTMINE

MANUFACTURE OF OTHER TRANSPORT EQUIPMENT

ПРОИЗВОДСТВО ИНОЙ
ТРАНСПОРТНОЙ ТЕХНИКИ

AIR MAINTENANCE ESTONIA AS
BLRT GRUPP AS
FAABULA AS
FAIRLINE ESTONIA OÜ
LAEV EX OÜ
LTH - BAAS AS
MERKANTER OÜ
NAVIS GRUPP OÜ
NESCOTECH AS
NEXUS GRUPP OÜ
PÄIVI DIISEL OÜ
PÄRNU LAEVATEHAS AS
SAARE PAAT AS
SHIP DIESEL SYSTEM SERVICE OÜ
SRC GROUP OÜ
TELGER OÜ
VT PLASTIK VLADIMIR OLENIN FIE

36

MÖÖBLITOOTMINE; MUJAL LIIGITAMATA TOOTMINE **MANUFACTURE OF FURNITURE; MANUFACTURING N.E.C.**

ПРОИЗВОДСТВО ПРОМЫШЛЕННЫХ
ТОВАРОВ И МЕБЕЛИ

ADVANCED INTERIOR SOLUTIONS OÜ
AKKO WOOD OÜ
ALVIRON OÜ
ANDESTON OÜ
ANRO PT OÜ
ANTSLA INNO AS
ARS-VASETÖÖD OÜ
ARTEX DESIGN FACTORY OÜ
AURUM AS
AVILA PUIT OÜ
BORG OÜ
CCC OÜ
DAGÕ HINDERSYSTEM OÜ
DISEKT-ST OÜ
DRAMMOFON OÜ
EASYFIT OÜ
EERUNG AS
EESTI TEMPLITEHAS OÜ
ERMATIKO OÜ
ESTONIAN MATCH AS
FALANGE OÜ
FARON GROUP OÜ
FLEXA EESTI AS
FORTEM GRUPP AS
GS WOOD TRADING OÜ
HABECO OÜ
HANSPERT OÜ
HEA RUUM OÜ
HERODES OÜ

IDEEKLAAS OÜ
INDAMO OÜ
INDUSTRIAL OÜ
INEST MARKET AS
INTERA AS
JAKE MÖÖBEL OÜ
JUVEEL OÜ
KATEKS SISUSTUS AS
KIKA OÜ
KITMAN AS
KOSE MÖÖBEL AS
KRAFT MÖÖBEL OÜ
KRIISA ORELIEHITUS OÜ
KRISLING AS
LAERTES OÜ
LAIMHOLZ OÜ
LEOPARD OÜ
MALISTAR OÜ
MANSARV OÜ
MARIVARI AS
MKK GROUP AS
MOMENTUM EESTI OÜ
MOODULMÖÖBEL OÜ
MÖÖBEL EST OÜ
PANGA.DOC OÜ
PINEA OÜ
PLAAT DETAIL OÜ
PW DETAIL OÜ
RAKISTE TEHAS AS
RAPALA EESTI AS
REGENERATOR OÜ
RIGOR OÜ
RILSON OÜ
ROMAN TAVAST OÜ
ROOTSI MÖÖBEL AS
S.S.VIGALA PUU OÜ
SAJAKORPI AS
SANDORES OÜ

SANGLA JUVEELISALONG AS
SARKOP AS
SARMET OÜ
SIRJE AS
SKANDIKA MÖÖBEL OÜ
STANDARD AS
STEELMAN OÜ
STERNOBERG OÜ
STIGMAR OÜ
STRUCTO INDUSTRY OÜ
T&T MANG AS
TARITVO AS
TARME AS
TARMEL AS
THULEMA AS
TK-TEAM EESTI AS
TNC COMPONENTS OÜ
TREWOD OÜ
UNIPLAST OÜ
VALGA GOMAB MÖÖBEL AS
VALGE V.N. OÜ
VEIMETOR OÜ
VENTEX GRUPP OÜ
WERMO AS
VILBEL OÜ
VIOLANTE MÖÖBEL OÜ
WOODSON GRUPP OÜ

37

RINGLUSSEVÖTT RECYCLING

ПЕРЕРАБОТКА УТИЛЬСЫРЬЯ

ACI INDUSTRIES EESTI AS
ALVIGO AS
KUUSAKOSKI AS

LIPLAND OÜ
PLASTITEHASE AS
TALLINNA SEKTO AS
VSA EESTI AS

40

ELEKTRIENERGIA-, GAASI-, AURU- JA KUUMAVEEVARUSTUS

ELECTRICITY, GAS, STEAM AND HOT WATER SUPPLY

ЭЛЕКТРОСНАБЖЕНИЕ, ОБЕСПЕЧЕНИЕ
ГАЗОМ, ПАРОМ И ГОРЯЧЕЙ ВОДОЙ

AKRA MAJA OÜ
ASKOTERM OÜ
AVOTERM OÜ
EESTI ENERGIA AS
EPT ENERGIA OÜ
ESRO AS
FORTUM TARTU AS
LOO ELEKTER AS
PROFITEAM OÜ
TOILA V.V. AS
VKG ELEKTRIVÖRGUD OÜ
VÕRU SOOJUS AS

41

VEEKOGUMINE, -PUHASTUS JA JAOTUS

**COLLECTION, PURIFICATION AND
DISTRIBUTION OF WATER**

ВОДОСНАБЖЕНИЕ, ОЧИЩЕНИЕ И
РАСПРЕДЕЛЕНИЕ

HAAPSALU VEEVÄRK AS
JÕGEVA VESI OÜ

MIRIDON OÜ
PAIDE VESI AS
PÄRNU VESI AS
TALLINNA VESI AS
VILJANDI VEEVÄRK AS
VÕRU VESI AS

45

EHITUS

CONSTRUCTION

СТРОИТЕЛЬСТВО

A.P.E. ELEKTER AS
AAJ PLEKITÖÖD OÜ
ABB AS
AEGARENDUS OÜ
AEK OÜ
AGIO EHITUS OÜ
AHJUTARVE OÜ
AIRFIX OÜ
AKRONTO AS
ALAN ELEKTER OÜ
ALNUS OÜ
AMAKS AS
AMSTI OÜ
ANDROVER OÜ
APEST GRUPP OÜ
ARE AS
ARWAGIS OÜ
ASE EHITUSPROJEKT OÜ
ASKAS EHITUS OÜ
ASPI AS
ASTERA AS
AUM BALTI OÜ
BALTROS GEM GRUPP AS
BARIOT GROUP OÜ

BASIC PIPE SYSTEMS OÜ
BETONEKS EHITUS OÜ
BETOONPÕRANDAD OÜ
BILDEST GRUPP OÜ
BOVI GRUPP OÜ
BRAGI OÜ
BRONTE OÜ
BRUSTER OÜ
BUILDINGS & HOLDINGS PROJECT OÜ
CERAMEX OÜ
COMINTEC OÜ
DAGO EHITUS OÜ
DANKO EHITUS OÜ
DEBRETA OÜ
DECORA EHITUS AS
DELJUAN AS
DELTASTON OÜ
EBC EHITUS AS
ECO TARGET ESTONIA OÜ
EESTI EHITUS AS
EESTI ESM AS
EHITUSFIRMA RAND & TUULBERG AS
EHITUSKOMPAKT OÜ
EHITUSTÖÖD JA PUITTOOTED AS
EHTO OÜ
EIDERT OÜ
E-KATUSED OÜ
EKVA OÜ
ELECTRUM AS
EL-EHITUS OÜ
ELEKTRIMEES OÜ
ELEKTRITSENTRUM AS
ELIF AS
ELORA BALTIC OÜ
ELTAM OÜ
ELWO AS
EMET AS
ENER E.A. AS

EPOPÕRAND-R OÜ
ERGE ARENDUS OÜ
E-SERVICE AS
ESMAR EHITUS AS
ESTCONDE-E OÜ
ET TOREL OÜ
ETRE AS
EUROCON OÜ
EURODOM GRUPP OÜ
EUROKATUS OÜ
EUROVENTEST OÜ
FACIO AS
FELITON OÜ
FERDMASTER OÜ
FLOCCOSA AS
FORT EHITUS OÜ
FRAAGOS OÜ
GAUR AS
HAAPSALU RESTAURAAATOR OÜ
HAKTEK OÜ
HANKEN OÜ
HANSMER EHITUS OÜ
HARJU EHITUS AS
HARRY METALL OÜ
HELMHOLD OÜ
HERTMIK OÜ
HILLARINO OÜ
HOLG MAJA OÜ
HOLLIGER GRUPP AS
HORMIGON AS
HOTRONIC AS
IMOKO OÜ
IMPOST TüÜ
INDERSIIM OÜ
INNECTO OÜ
IRBISTERO AS
IREST EHITUSJUHTIMISE AS
ISOREAL OÜ

ISTERM AS	LIMBERGI EHITUSE OÜ	PRIMUS - PR OÜ
JAANI-TERP OÜ	LINDAL ENTERPRISE OÜ	PRONTO GRUPP OÜ
JAKOTEKS AS	LINDREM AS	PÕHJALA PUU TÜ
JART KONSULT AS	LIPSON-Z OÜ	PÕLVA MAAPARANDUS AS
JKI EHITUS OÜ	LUSTRUM OÜ	PÕLVA TEED AS
JUSIAN OÜ	LÕHKETÖÖD OÜ	PÕRANDAMEISTER OÜ
JÕGEVA EHITUS AS	LÄHTE EHITUS AS	R.T.S. GRUPP OÜ
JÄLLE JA KO AS	MAKSMI OÜ	RAKE AS
JÄRVA TEED AS	MALEKO AS	RAKTOOM AS
K & H AS	MARU EHITUS AS	REBUCO OÜ
K&P EHITUS AS	MAVETER OÜ	REDSTOK OÜ
KADARPIK JA KALJUMÄE OÜ	MB SHOW SERVICES OÜ	REF EHITUSTÖÖD OÜ
KAEFER ISOLATSIOONITEHNIKA OÜ	MEGALET EHITUS OÜ	REGMA EHITUS OÜ
KAGUMERK OÜ	MEGARON-E AS	REI GEOTEHNIKA OÜ
KAI KLAASILÕIKUS OÜ	MENPLUSS OÜ	REMESER OÜ
KANDUR AS	MERELEN OÜ	RESTOR AS
KANSTET OÜ	MERKO EHITUS AS	REVOKSTA OÜ
KARMIS-IISAKU OÜ	MERKO TARTU AS	RIHTI PROJEKT AS
KASTOR GAAS OÜ	MIKROVAI OÜ	RIS EHITUS AS
KAURITS OÜ	MIRREL JK OÜ	RITO ELEKTRITÖÖD AS
KEIPELGRUPP OÜ	MUSTJÕE AUTO OÜ	RÄNDUR PROJEKT OÜ
KEKI EHITUS AS	MV EHITUSE OÜ	SAARE EPT AS
KEMEH OÜ	NCC OÜ	SAARE EREK AS
KH ENERGIA-KONSULT AS	NORDEWALL OÜ	SAARE KEK AS
KINGDOM OÜ	NORDFOX OÜ	SADO KAUBAHOOV AS
KIVIOJA OÜ	OLSTER GRUPP OÜ	SAHKAR TT OÜ
KLIIMATEHNIKA AS	OMA EHITAJA AS	SANCO AS
K-MOST AS	PAIDE MEK AS	SANPRO PLUS OÜ
KOLLE AS	PAIP AS	SANSERV AS
KONVIL EHITUS OÜ	PALAMAR GRUPP OÜ	SANTEX OÜ
KURESSAARE EHITUS AS	PARDIKO OÜ	SARENO ELEKTER OÜ
KURG JA PUNNEK OÜ	PARLENOF OÜ	SAVEKATE OÜ
KÜTE JA EHITUS AS	PARTNERLINE OÜ	SAVI AS
LAVAD JA TELGID OÜ	PENOPE OÜ	SECURITEC OÜ
LEMMINKÄINEN EESTI AS	PERI AS	SIEMENS ELECTROSERVICES AS
LEVA AS	PINNATÖÖTLUSE OÜ	SILINDIA OÜ
LEVEL AS	PIPEREC OÜ	SISIBO OÜ
LEVIEHITUS OÜ	PLUVO OÜ	SKANSKA EMV AS

SKINEST EHITUS AS
SKINEST RAIL AS
SMR TEED AS
SOOJUSPUMP OÜ
SOOME MAJA EHITAJA OÜ
SOONE EHITUS OÜ
SOREA EHITUS OÜ
SOVEK AS
STAATUS OÜ
STAKO DILER OÜ
STALBA OÜ
STARLEVEL OÜ
STEELROOF OÜ
SUJA EHITUS OÜ
SWG-ELEKTER OÜ
T.A.K. EHITUS OÜ
TAFRIX OÜ
TALLINNA TEEDE AS
TALTER AS
TANEL AS
TARREST EHITUS OÜ
TARTU EHITUS AS
TAVT OÜ
TEEARU GRUPP OÜ
TEEDE REV-2 AS
TEEKARU AS
TEET-AK OÜ
TEHENERGO OÜ
TEKSMET OÜ
TELCO AS
TELVE JA LAAR OÜ
TEMIIR AS
TEMPER OÜ
TERASTEENUS OÜ
TERMOISOLATSIOONID OÜ
TERRAMARE EESTI OÜ
TERRAT AS
TESMAN AS

TET-KO OÜ
TEVIA EHITUS OÜ
TIIT TRADE OÜ
TREF AS
TRIGER-E OÜ
TRIOPARTNER OÜ
TRV KLIIMA AS
TURMBERG OÜ
TVS PARTNERID AS
TÕRVA ELEKTER AS
UUS EHITUS RC AS
UUSVENTO OÜ
VALMAP GRUPP AS
VAN & MAR OÜ
VAREK-E OÜ
VEKTRUS OÜ
WENDEST OÜ
VESILUX OÜ
VESIROOS OÜ
VET EHITUS GRUPP OÜ
VIIMSI KEEVITUS AS
VIKES PROJEKT OÜ
VIRTEL GRUPP OÜ
VIRU ELEKTRIK AS
VIRU ELTO OÜ
VISKARI AS
VRH SÜSTEEMID AS
VÄLISVÕRKUDE EHITUS OÜ
VÄNDRA MP OÜ
VÄNDRA TARE AS
ÕUEMEISTER OÜ
ÜLE OÜ
YIT EHITUS AS
YIT EMICO AS

50

**MOOTORSÕIDUKITE JA MOOTORRATASTE
MÜÜK, HOOLDUS JA REMONT;
MOOTORIKÜTUSE JAEMÜÜK**
SALE, MAINTENANCE AND REPAIR OF MOTOR
VEHICLES AND MOTORCYCLES; RETAIL SALE OF
AUTOMOTIVE FUEL

ПРОДАЖА, ОБСЛУЖИВАНИЕ И РЕМОНТ
АВТО- И МОТОТРАНСПОРТА; РОЗНИЧНАЯ
ПРОДАЖА МОТОРНОГО ТОПЛИВА

2 G BALTIC COMPANI OÜ
AASTA AUTO AS
ABC MOTORS AS
ALEXELA OIL AS
AMAX TRADING OÜ
AMEERIKA AUTOTEENINDUSE OÜ
AMSERV AUTO AS
AMSERV GRUPI AS
ANALAN AUTO OÜ
APERON AUTO AS
ASCAR TALLINN AS
ATOY EESTI OÜ
AUSER AUTO AS
AUTO ONE OÜ
AUTOKS GRUPP OÜ
AUTOMEISTER AS
AUTOTRANSPORT OÜ
BAKT KAUBANDUS AS
BALCO AS
BALTEREX AS
BALTI BUSSI GRUPP AS
BALTI LAAGER AS
BALTIC TRUCK TRADE AS
BAROS OÜ
BASTET HOLDING OÜ
BEN AT AS

CARRING AS
CATWEES OÜ
CITY MOTORS AS
DECTRA OÜ
DELEDA OÜ
E.T.V.A.VARUOSAD OÜ
EESTI STATOIL AS
ELKE AUTO AS
ESMARI LAEVAD OÜ
EUROPARTS AUTODET AS
EUROTRANS OÜ
GERSAMIA OÜ
GETZ EESTI AS
GOODYEAR DUNLOP TIRES BALTIC AS
GT OIL ESTONIA AS
GULF OIL ESTONIA AS
HAAGISEKESKUS OÜ
HAT-AUTO AS
HINKUS AS
HOMMIKOIT OÜ
HORS EESTI OÜ
INSENERI- JA TEHNIKAÜHISTU REBELLA TüÜ
ISOGREEN AS
IV PLUS AS
K.G.KNUTSSON AS
KIA AUTO AS
KLEERON OÜ
KLEMET AS
KOMMEST AUTO AS
KONMARAUTO OÜ
KÄSSBOHRER OÜ
LARSEN KAUBANDUSE OÜ
LOCOMOTIVE ENERGY SERVICE OÜ
MADEN TRANS OÜ
MADIS ABILINE FIE
MALTEFOX OÜ
MAMETA H OÜ
MARMORIN AS

MDM AUTO OÜ
MERCANTILE GROUP AS
MOKTER AS
NI MOTORS OÜ
OLEREX AS
ORU ÄRI AS
PP INT GRUPP OÜ
PROFILE VEHICLES BALTIC OÜ
PROTYRE OÜ
PUUVANKER OÜ
RENNEKS KAUBANDUS OÜ
RENOVAAR OÜ
REVAL AUTO AS
REVALBALT OÜ
RIVARE AUTO OÜ
ROTAL-KAUBANDUSE OÜ
SAINT-GOBAIN AUTOVER-AUTOKLAAS AS
SAKSA AUTO AS
SAKU TEHNO AS
SALOME AUTO AS
SAMAT AS
SCANBALT TRAILER OÜ
SCANIA EESTI AS
SHELL EESTI AS
SILBERAUTO AS
SILBERAUTO PÄRNU AS
SINITTA AS
ZUBRORUS AS
TELFER GRUPP OÜ
TERMO EKSPRESS OÜ
TOPAUTO AS
TOPAUTO RAKVERE OÜ
TOPAUTO TARTU AS
TOYOTA BALTIC AS
TRUCKPARTS EESTI OÜ
UNISTAR-AUTO OÜ
UNITED MOTORS AS
VALOOR AS

VAN DER KNOX OÜ
VARSTA TARVIKUTE OÜ
VEHO EESTI AS
WESTENPARK OÜ
VIKING MOTORS AS
VOLVO ESTONIA OÜ
VÄRVALTRANS OÜ
Ü & A AS

51

**HULGI- JA VAHENDUSKAUBANDUS,
V.A MOOTORÕIDUKID JA MOOTORRATTAD
WHOLESALE TRADE AND COMMISSION TRADE,
EXCEPT OF MOTOR VEHICLES AND MOTORCYCLES
ОПТОВАЯ ТОРГОВЛЯ И ПОСРЕДНИЧЕСТВО
(ИСКЛ. АВТО- И МОТОТРАНСПОРТ)**

2006COMFORT AE AS
4 HOME OÜ
A.I.R. SPORT PROJEKT OÜ
A.K. OÜ
ABESTOCK AS
ABLOY OY EESTI FILIAAL
ABPLANALP ESTEE OÜ
ACE TURUNDUS OÜ
ACERRA OÜ
ACG-NYSTRÖM EESTI OÜ
ADDINOL MINERALÖL MARKETING OÜ
AGOMETAL OÜ
AGRIBALT AS
AGROCHEMA EESTI OÜ
AGROSILVA AS
AGROSILVA KAUBANDUS OÜ
AGROVARU AS
AIAMAAILM OÜ
AIDE AS

AIRMAN PLUS OÜ	ASSABALT AS	BESTMARKI SUURKÖÖKIDE AS
AIROT AS	ASTLA OÜ	BEVI EST OÜ
AJ TOOTED AS	ATLANTIC BALSVER AS	BIOTEHNIK OÜ
AKONE OÜ	ATOR OIL OÜ	BJÖRNKLÄDER AB EESTI FILIAAL
AKS SISUSTUS OÜ	ATTILA OÜ	BL TEHNIKA OÜ
AKSI AS	AWWA OÜ	BOCHAKO EESTI OÜ
ALDRUM OÜ	B&S BLAUFUCHS OÜ	BONALUX OÜ
ALEXELA TERMINAL AS	B.BRAUN MEDICAL OÜ	BOSSA TEENINDUSE AS
ALFA LAVAL OÜ	BAHR PUMP OÜ	BRANSON KAUBANDUS OÜ
ALFADENT AS	BALFORD CHEMICALS OÜ	BRANTA KANTSELEIKAUBAD OÜ
ALFAFISH OÜ	BALFORD DISTRIBUTION OÜ	BUDAMPEX AS
ALKMAN OÜ	BALTAZAR AS	BUONAPEL OÜ
ALPHAGIS OÜ	BALTCONTROL OÜ	BVT PARTNERS OÜ
ALPRO II AS	BALT-HELLIN AS	BÜRGERSON OÜ
ALTIA EESTI AS	BALTI EHITUSMASIN – BALTEM AS	CAMEL MÖÖBEL AS
ALUOJA OÜ	BALTI KAUBAD JA TEENUSED AS	CASCO LIIMID OÜ
ALVE OÜ	BALTI KELLA AS	CE TEHNIKA OÜ
ALVORO OÜ	BALTI METSAMASINA AS	CEMICEST OÜ
ANALTER OÜ	BALTI PLAADIKAUBANDUSE AS	CLEMCO BALTIC OÜ
ANDRESE KLAASI AS	BALTIC ARMAMENTS OÜ	CLUBBY AS
ANIMULA OÜ	BALTIC PULP AND PAPER OÜ	CONCEPT PROJECTS OÜ
ANTOMIN AS	BALTIMPEKS OÜ	CONTROL AS
ANU AIT OÜ	BALTRECORD OÜ	CORTEX EESTI AS
AP TRADING AS	BALTREF OÜ	CURO VIJANDI OÜ
AR & AN OÜ	BAMBONA AS	D.T.L.CONSUMER PRODUCTS EESTI AS
ARAGANO OÜ	BARONS HOLDING OÜ	DAILY SERVICE OÜ
AREFONTE CHEMICALS OÜ	BASSEINITEHNIKA AS	DAIRYPAK OÜ
AREFONTE CHEMICALS GRUPP OÜ	BATCOPLAST OÜ	DATEL AS
ARGORE AS	BAUHAND EESTI AS	DBB GRUPP OÜ
ARKOGREN AS	BECKER TRADING OÜ	DEBORA GROUP LTD EESTI FILIAAL
ARPEKS KAUBANDUS AS	BEGORES AS	DECORA AS
ARROW ELECTRONICS ESTONIA OÜ	BEIERSDORF OÜ	DEVI EESTI AS
ARTISTON OÜ	BELINOR TEXTILE OÜ	DIGITAL EMOTIONS OÜ
ARVENTE OÜ	BENECOMBI OÜ	DIMELA AS
ARWEST OÜ	BENEXON OÜ	DIZAYN PIPE SYSTEM OÜ
ASALTO OÜ	BENITO PUIT AS	DNEPROBALT INVEST OÜ
ASKA PAPER OÜ	BERMET MANAGEMENT AS	DUNKRI KAUBANDUSE AS
ASPOKEM EESTI AS	BERNER EESTI OÜ	DUNLOP HIFLEX OY EESTI FILIAAL

DUNVEN AS	ESPAK PÄRNU AS	FRIENDS TEXTILE OÜ
DUTCH-BALTIC GROUP TIMBER OÜ	ESPE EESTI OÜ	FUGATA ELEKTRONIKA OÜ
EB THERM OÜ	ESTAR EESTI KERGETÖÖSTUSE AS	FURNICO OÜ
EBETA AS	ESTCOTTIMPEX OÜ	FURNITUUR E. PERTTUNEN OÜ
ECOCOMFORT OÜ	EST-DOMA OÜ	G.S.G. METAL AS
EEK TRADE AS	ESTGRAIN OÜ	GALI TUR OÜ
EERO AS	ESTINGER OÜ	GASELL AS
EESTI GAAS AS	ESTODES OÜ	GASPRE OÜ
EESTI SOOJUSTUSKESKUS OÜ	ESTREMAN IMPEKS OÜ	GEA WTT BALTICS OÜ
EESTI TAASKASUTUSORGANISATSIOON	ESTROBALT OÜ	GEDDES TRADING LLC
EESTI TEKSTIIL AS	ESVIKA ELEKTER AS	GENERAL DATACOMM INTERNATIONAL OÜ
EFIPA AS	ETC KODU OÜ	GENETRADE EESTI OÜ
EFRAIM TRADING AS	EUROFOTO OÜ	GENNET LAB AS
EKAROS P.V.M. AS	EUROPANORAAM OÜ	GERHARD OÜ
EKSAR-TRANSOIL AS	EUROTEAM DECO OÜ	GERMUND HULGI OÜ
EKSTRÖM EESTI AS	EUOTRADE AGENCY OÜ	GLASMIR OÜ
ELKO EESTI AS	EVAS B&P AS	GLOBAL METAL SUPPLY AS
ELSAMAR OÜ	EVERWELLE OÜ	GLOBALTRADE OÜ
ELUSTIIL OÜ	EXCELLENT GRUPP AS	GRAFEND OÜ
E-MARKET OÜ	EXPERT ESTONIA AS	GRANLUND OÜ
EMPRESSO KANGAD OÜ	EXPORT MARKETING AS	GRAPE AS
EMPTEEZY BALTIC OÜ	FAASION OÜ	GRUNDFOS PUMPS EESTI OÜ
EM-SERV AS	FALTEX TRADE OÜ	GURMANS EESTI OÜ
ENDOORE OÜ	FAMAR-DESI AS	GURMEE KAUBANDUS OÜ
ENIMOR AS	FEB AS	GUSTAVSBERG EESTI OÜ
ENTRAMO AS	FEOFANIS OÜ	HADLER TL AS
EPOL OÜ	FERE OÜ	HAGELIN OÜ
EPP AS	FERROSAN INTERNATIONAL AS EESTI FILIAAL	HAKTACO AS
ERAPABER OÜ	FERT-COM OÜ	HALIAS AS
ERICSSON EESTI AS	FIBERTEX OÜ	HALLUS-E OÜ
E-RIGONDA OÜ	FIFAA AS	HALMEK OÜ
ERITERASTOOTED OÜ	FILTER AS	HALO PUMBAD OÜ
ERITRADE KODUKAUBAD OÜ	FIXTEC AS	HALS TRADING AS
ERMACO ISM OÜ	FLOOR & SERVICE OÜ	HAMBASTUUDIO AS
ERMES HOLDING OÜ	FLUIDEXPERT OÜ	HAMMER SERVICE OÜ
ESFIL TEHNO AS	FORSMAN TEE AS	HAMMERJACK OÜ
ESKNET AS	FORWARD BÜROO OÜ	HANSA MEDICAL OÜ
ESPAK AS	FRAMECO OÜ	HANSAB-T OÜ

HANSAPARTNER OÜ
HANTIK HULGIMÜÜK AS
HARDWOOD TRADING OÜ
HAUGER OÜ
HEISON SA AS
HELENS OÜ
HELM GRUPP AS
HENKEL BALTI OÜ
HESTHON AS
HEWLETT-PACKARD OY EESTI FILIAAL
HJ-KAUBANDUSE OÜ
HNK ANALÜÜSITEHNIKA OÜ
HOLMEN METS AS
HORECA SERVICE OÜ
HULGIMAR EESTI OÜ
HUSQVARNA EESTI OÜ
IBM EESTI OÜ
IITTALA AS
IM ARVUTID AS
IMPEL OÜ
INDAUTO OÜ
INDEX GRUPI OÜ
INFAST OIL AS
INFOTARK AS
INNOVATIVE PACK SYSTEME OÜ
INTERCHEMIE WERKEN DE ADELAAR EESTI AS
INTERFIRE OÜ
INTERFISH BALTI AS
INTERPAP AS
INTOPEX CHEMICALS AS
INTRAC EESTI AS
IS ENGINEERING SERVICE OÜ
IS MUSIC TRADING OÜ
ISCG OÜ
ISIS MEDICAL OÜ
ITALPAK OÜ
J&V OÜ
JAHIPAUN AS

JAKARI MARINE OÜ
JALAJÄLG AS
JAVICAR OÜ
JM KAPITAL OÜ
JOHNSON & JOHNSON AB EESTI FILIAAL
JUKOTEC OÜ
JUVEST BALTICA OÜ
K & K TEKSTIILID OÜ
K. LAURI JA KO OÜ
KAESER KOMPRESSORIT OY EESTI FILIAAL
KAIFEROS OÜ
KAIMET MACHINERY OÜ
KAJAX FISHEXPORT AS
KALANDUSE ÄRIAGENTUUR MERLING OÜ
KALVERTON OÜ
KANISE OÜ
KANPOL AS
KANT TRAIL OÜ
KAPTEN GRANT OÜ
KARIA OÜ
KARLEV AS
KASTORAM OÜ
KATANTER OÜ
KATOMSK AS
KATS OÜ
KAUBAPALL OÜ
KAUPMEES & KO AS
KBE AS
K-BÜROO MARKETING OÜ
KEEMIKAUBANDUS AS
KEILAR AS
KEMIRA GROWHOW AS
KEMOTEX BIO OÜ
KENTEK EESTI OÜ
KESKO AGRO EESTI AS
KETAL VÕRU OÜ
KIILTO EESTI OÜ
KINTAR TRADING OÜ

KIRETEC OÜ
KIRKLAND OÜ
KL MÖÖBEL JA DISAIN OÜ
KLAASIRESSURSS OÜ
KLIKO OÜ
KODALA HULGI OÜ
KOHUKE AS
KOLOMNA ENERGY SERVICE OÜ
KOMPRESSORIKESKUS OÜ
KONWELL ES OÜ
KORSONO OÜ
KOVELLI OÜ
KREDINVEST OÜ
KRIMELTE OÜ
KRINDLIINA OÜ
KRISTEN GRUPP OÜ
KRISTENI KÜTUSED AS
KRK MÕIGU OÜ
KULBERT AS
KULDKROON OÜ
KUNGASS AS
KUNGLA DIALOOG AS
KURSEN OÜ
KUSTUTAJA OÜ
KVETAS OÜ
KWH PIPE EESTI AS
KÜLMAKESKUS OÜ
L & S TRADING COMPANY OÜ
LAADUR OÜ
LABORITEHNIKA OÜ
LAEPANEEL OÜ
LARGA OÜ
LASREF AS
LAVESTA AS
LEGART GRUPP OÜ
LEHEPUNKT AS
LEIPURIEN TUKKU AS
LEKTAR EESTI OÜ

LENDMUUSIK OÜ	MAX 123 AS	NIKA-EST AS
LEPIKU LIHATÖÖSTUS OÜ	MBC TRADE OÜ	NIKANDER JA WIINIKKA EESTI AS
LETOFIN AS	ME GROUP BALTIC OÜ	NORDFORT OÜ
LEVADIA OÜ	MECHELIN EESTI OÜ	NORDIC SPORT EESTI AS
LEVST OÜ	MECRO AS	NOR-EST WOOD AS
LINNELA OÜ	MEDIATO AS	NORLAB BALTI OÜ
LINT AS	MEDINET INTERNATIONAL	NORPE EESTI OÜ
LOGOMARK OÜ	MEGABITT OÜ	NOTE PÄRNU OÜ
LOGTEHNIKA OÜ	MEGASTAR AS	NOVARTIS PHARMA SERVICES INC.EESTI FILIAAL
LOKAATOR OÜ	MERGERON OÜ	NOVATERRA OÜ
LOKMAN AS	MERIGEN OÜ	NOVATIO BALTIC OÜ
LOODUSTOODE OÜ	MERIS AS	N-TERMINAL GRUPP AS
LORE EESTI OÜ	MERITO OÜ	OBO BETTERMANN BALTIC OÜ
LTT AS	MERX AS	OFFICE ECONOMICUS AS
LUKEREN TRADING OÜ	METKALL OÜ	OILSEEDS TRADE OÜ
LUKOIL EESTI AS	METRIC OÜ	OKASPUU OKS OÜ
LUKSTAL OÜ	METSAGRUPP OÜ	OLLMANN GRUPP OÜ
LÄÄNE AGROVARU OÜ	MITERASSA OÜ	OLYMPUS ESTONIA OÜ
M&V KAUBAD AS	MITERRA OÜ	OMITRON OÜ
M.C.C.GPARTNERID OÜ	ML ARVUTID AS	ONEMED OÜ
M.K.T. AS	MM-TERMINAL AS	ONNINEN AS
MAAG GRUPP AS	MOBEC AS	OPTIKA & DIAGNOSTIKA OÜ
MABELLE SPORT OÜ	MONOTAL AS	OPTILAND EESTI OÜ
MAGNUM VETERINAARIA AS	MONRESA OÜ	ORBIS EESTI OÜ
MAJA TREIDING OÜ	MONTOLA OÜ	ORIENTAL HOUSE OÜ
MALMOND OÜ	MORBELA OÜ	OSILIA OÜ
MALUX EAST OÜ	MOREK IT OÜ	OST STEEL AS
MANDATOR ESTONIA AS	MOVEMENT OÜ	OTTENHOF OÜ
MANGELBERT OÜ	MTS INTERNATIONAL OÜ	OUTOKUMPU BALTIC OÜ
MANKLAIN OÜ	MULTI METALL OÜ	OVERALL EESTI AS
MAP EESTI AS	MUSKET OÜ	OVIT-VIRU AS
MARET-M AS	MÜNT GRUPP OÜ	PAKARTE OÜ
MARK OIL OÜ	NARVA KAUBANDUSKESKUS OÜ	PAKENDIKESKUS AS
MARSTEN MARKETING AS	NASON DAVIS EESTI OÜ	PALMERS GROUP OÜ
MARTVAL OÜ	NAUTEX MARINE GRUPP OÜ	PAPYRUS AS
MASS AS	NECTON FOODS OÜ	PARIISI VEE AS
MASTERWOOD OÜ	NEREUS AS	PAROC AS
MAZEIKIU NAFTA TRADING HOUSE OÜ	NEVOTEX EESTI OÜ	PENTAGRA OÜ

PEPSICO EESTI AS
PERIMEX OÜ
PETKAM AS
PG EHITUS OÜ
PIILIA KAUBANDUS OÜ
PIPERON OÜ
PIREKA EESTI OÜ
PISTRIK I-V OÜ
PIVOTEX BALTI OÜ
PIXTEL FOTO OÜ
PLAADIKESKUS OÜ
POLTI BALTI LIINIDE AS
POLÜMARK AS
POLYTRADE OÜ
POSITIVE HOUSE OÜ
PRALINEE OÜ
PRENAR OÜ
PRIKE AS
PRINTKONSULT OÜ
PROBEX OÜ
PRODENT OÜ
PROFIIL PLUS AS
PROFOX TRADE AS
PROGRESSTEK OÜ
PROPAAN AS
PROSNACK OÜ
PULEIUM OÜ
PUUKESKUS AS
PÕLDMA KAUBANDUSE AS
QUADRI GRUPP AS
QUANTUM EESTI AS
RADEMAR AS
RAIMA OÜ
RAIN AS
RAMSON TRADE OÜ
RANDESKO AS
RASA TRADING COMPANY AS
RASILL AS

RAUNING OÜ
RAUPLAN BALTI OÜ
REFTEH OÜ
REGINETT OÜ
REGNO GRUPP OÜ
REISSER TRADE OÜ
REKANDI GROUP OÜ
REKLAAMIKINK OÜ
REMIIDIUM AS
RENDIPARK OÜ
RENEK KEMIA OÜ
REOLA GAAS AS
REPAL-E OÜ
RETA PUIT OÜ
RETTIG RADIAATOR AS
RICHTER GEDEON VEGYESZETY GYAR
RESZVENYTARSASAG EESTI FILIAAL
RIKKAGRUPP OÜ
RITALEX GRUPP OÜ
RIVIERA INTERNATIONAL AS
ROBERT BOSCH OÜ
ROCHE EESTI OÜ
ROCLA EESTI OÜ
RONDUM TREND OÜ
ROYAL CAPITAL OÜ
RUNFOREST OÜ
S.P. OÜ
SAAREK AS
SABROE OÜ
SAEMEISTER OÜ
SAFIR TRADE AS
SAGATEX BALTICS OÜ
SAINT-GOBAIN EHITUSTOOTED EESTI AS
SAKALA TÖÖSTUSAUTOMAATIKA AS
SAKSA UKS AS
SALMECO OÜ
SALONSHOP BALTIC AS
SALVETE AS

SAMERITE OÜ
SANDMANI GRUPI AS
SANDRIKO OÜ
SANMAL OÜ
SAPA PROFIIID AS
SATTER AS
SAURIX PETROLEUM AS
SAVO D & T AS
SB KESKKÜTTESEADMED AS
SCANDITRON AS
SCANTRANS AS
SCANVEST GRUPP OÜ
SCHETELIG EV AS
SCHMOLZ+BICKENBACH BALTIC OÜ
SCHÜCO EESTI OÜ
SEILBERG OÜ
SELECT OIL NV OÜ
SEMETRON AS
SEMTU AS
SEVERI KAUBANDUS AS
SFINKS KN OÜ
SFK OÜ
SFS INTEC OY EESTI FILIAAL
SHISHI AS
SIA CAPAROL BALTICA EESTI FILIAAL
SIDOSE SEADMETE OÜ
SIEMENS AS
SIGARI MAJA OÜ
SILASKO OÜ
SILDEST OÜ
SILLAMÄE OIL TERMINAL AS
SILMANI ELEKTER AS
SILVA - AGRO AS
SIMATRON HOOLDUS OÜ
SIMM OÜ
SINIKOSMEETIKA OÜ
SISUSTAJA AS
SKIVERS HIDES AS

SKS VÕRU OÜ	TATOLI AS	UWEKO AS
SLAM GROUP OÜ	TECHNOTEK OÜ	V & S EESTI AS
SLIIKO OÜ	TEEMU-E OÜ	V.G.A KAUBANDUS AS
SLO EESTI AS	TEET GRUPP OÜ	VAGA TEHNIKA EESTI OÜ
SMS OÜ	TERAMET AS	VALIO EESTI AS
SNT-GROUP EESTI OÜ	TERASEKESKUS AS	VALLIN BALTIC AS
SOASEPA SEEMNEKAUBANDUSE OÜ	TERASKOMPANJON AS	VARA REALISEERIMISKESKUSE AS
SOLINFO OÜ	TETANDER OÜ	VARMAPARTNER OÜ
SONIC INVEST OÜ	TEVALO BÜROOTEHNIKA OÜ	WATER BOYS SYSTEM OÜ
SPD OÜ	TEXLIN OÜ	VEIKAND AS
SPORTSERVICE OÜ	THOMEKO EESTI OÜ	WELDEST OÜ
SPUNK OÜ	TIMMERMANN AS	VELUX EESTI OÜ
STARCKJOHANN STEEL AS	TOOL & TOOL OÜ	VEMIR INTERNATIONAL OÜ
STEN & CO OÜ	TOP GRAPHIC OÜ	VENDOMAR AS
STORA ENSO METS AS	TOPFLOOR AS	VENNAD-DAHL AS
SUN TIMBER OÜ	TOPMED AS	WERMSTOCK AS
SWECON AS	TOPNAIL OÜ	VERNER A.V. OÜ
SVEIGER AS	TOPREST AS	VESITERM AS
SWESTAL PROFILE AS	TORGEL GRUPP OÜ	WHIRLPOOL EESTI OÜ
SWIPE EESTI OÜ	TRADE 2000 AS	VICAND LIISGREN AS
SÖDERHAMN ERIKSSON EESTI AS	TRANSITAL AS	VID-DOC EESTI OÜ
SYNTEMA AS	TRC HULGIKAUBANDUSE AS	VIESSMANN SIA
SYSTEMAIR AS	TREILING OÜ	WIHURI AS
T.EVERT OÜ	TRIDENS AS	VIIGARDI OÜ
TABACALERA OÜ	TRISTON OÜ	VILMIX AS
TABLOI AS	TRÜKIMAAILM AS	VILPAK AS
TALDENT OÜ	TTL CHEMICALS OÜ	WILSTONE INTERNATIONAL AS
TALGER-ELEKTROTEHNIKA OÜ	TÕSTUKIKESKUS OÜ	VIPEX AS
TALLINNA HULGIKAUBANDUSE KESKUS OÜ	TÖÖRÕIVAKESKUS OÜ	WIRTGEN EESTI OÜ
TALLMAC AS	UDDEHOLM TOOLING EESTI OÜ	VLASJANA OÜ
TAMEO MT OÜ	UKRAMET OÜ	VOGLERS EESTI OÜ
TAMREX OHUTUSE OÜ	UNIMAK GRUPP OÜ	WRC GROUP OÜ
TAMRO EESTI AS	UNIVERSAAL OÜ	VTA TEHNIKA AS
TANNI-VAKOMA OÜ	UNIVERSAAL METALL TuÜ	VÄNDRA SAETERITUS AS
TAPROBAN AS	UNIVERSAL TRADING T.S. EESTI AS	VÄRV JA SEADMED OÜ
TARMIN EESTI TRADE OÜ	UPOFLOOR EESTI OÜ	ÄRIEKSPERDI AS
TARTU EPT AS	UPONOR EESTI OÜ	XTREME COMPUTING OÜ
TARTU TERMINAAL AS	UTU ELEKTROTEHNIKA AS	

52

JAEKaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad; isiklike tarbeesemete ja kodumasinatate parandus
RETAIL TRADE, EXCEPT OF MOTOR VEHICLES AND MOTORCYCLES; REPAIR OF PERSONAL AND HOUSEHOLD GOODS

РОЗНИЧНАЯ ТОРГОВЛЯ (ИСКЛ. АВТО- И МОТОТРАНСПОРТ); РЕМОНТ ЛИЧНЫХ ВЕЩЕЙ И БЫТОВОЙ ТЕХНИКИ

3 STEP IT OÜ
A & Ü MAJANDUSTARKVARA OÜ
A.TAMMEL AS
AARDEMAA OÜ
AGRILAND OÜ
ALFA GPS OÜ
ALFALEND OÜ
ALTOR-SAN OÜ
ANGAAR AS
ANTTILA AS
ARHDISAIN OÜ
ARMONTI OÜ
AVAKS OÜ
AVANS MKI OÜ
AVISION AS
B.W.T.KING AS
BALTI FONOLUKK OÜ
BALTI ÄRI OÜ
BERITOR OÜ
BOSTIK AS
CORNETTE-KG OÜ
DMC DIRECT OÜ
EAST POLE OÜ
EBELING DATA OÜ
EG TACKLE TRADE OÜ

EHITUSMEISTER GRUPP AS
EIFODATA OÜ
ELECTROLUX EESTI AS
ELMATIK AS
ELVA BALTIC OÜ
ELVERIN AS
ENTER IT MARKET AS
ESTPLANT AS
ETMARK P.E. OÜ
EX SOLVEIG OÜ
FASHION GARDEN AS
FAV MET OÜ
FELDUM OÜ
FEMKER OÜ
FENNICA KÖÖGI OÜ
FINNSAT BALTIC OÜ
FIRMAKINK OÜ
FISKOSTAR OÜ
FLORTO OÜ
GUSTO AS
HANSAB AS
HAUS GALERII OÜ
HERMES PÄRNU AS
HISTORY & HERALDRY EUROPE OÜ
HUMANA SORTTEERIMISKESKUS OÜ
INTERNI EESTI OÜ
INTERSTUDIO OÜ
INTERVAL OÜ
IP DATA ESTONIA OÜ
ISKU MÖÖBLI AS
ITAK OÜ
JAATA OÜ
JARE AS
K KAUBANDUSGRUPP OÜ
KANGADZUNGEL OÜ
KARAMELLE OÜ
KAVIAL OÜ
KEMIFLORA AS

KILEKESKUS OÜ
KIRKE BOUTIQUE OÜ
KR KAUBANDUSE AS
KRIS GRUPP OÜ
KRISTJUHAN AS
KULLO OÜ
KUVART OÜ
KVERNELAND GROUP BALTIC AS
LEHOLA OÜ
LINCONA KONSULT AS
LRF PRIVATE OÜ
LUKU-EXPERT OÜ
LUKUVANA OÜ
LUPREE AS
M.F. LEMING OÜ
MAASIKAS & KO OÜ
MALIO OÜ
MATKASPORT OÜ
MAURINO OÜ
MELKERSON OÜ
MELTIM OÜ
MICROSOFT ESTONIA OÜ
MINOTEC DC OÜ
MOBICOM AS
MONTONISSA OÜ
MS AUTO OÜ
MULTI-PROJEKT SISUSTUSE OÜ
MÖÖBLIMAJA AS
MÜNT AS
N&N INVEST GRUPP OÜ
NITTIS OÜ
ONOFF EESTI AS
OPTIMER AS
ORIENT KONTORIKAUBAD AS
ORIFLAME EESTI OÜ
OSME KAUBANDUS OÜ
OTTENDER PLUS AS
PINTAVÄRI EESTI OÜ

PLAADIMAJA OÜ
PLAADIPUNKT AS
POLIUS OÜ
PRISMA PEREMARKET AS
PRO PMK OÜ
PT MIKRO AS
R KIOSK EESTI AS
RAUTAKESKO AS
RIMI EESTI FOOD AS
SAAM OÜ
SAARE AGROVARU AS
SAAREMAA TARBIJATE ÜHISTU TuÜ
SANINTER OÜ
SCHÖTTLI KESKKONNATEHNIKA AS
SERIGO ELEKTROONIKA OÜ
SERVEMET OÜ
SETAARE OÜ
SKULSKI ENTERPRISES EESTI OÜ
SNM MÖÖBEL OÜ
SOFTWAREONE AS
SPANTAL OÜ
SPELETA AS
SPETSELEKTROODI AS
STANESTOR OÜ
STARFELD OÜ
STOCKMANN AS
SVS-L AS
ZEBRA INFOSÜSTEEMID AS
TAAVI OÜ
TALLINNA KAUBAMAJA AS
TEVO KAUP AS
TIIMARI BALTIC AS
TRAKO VALDUSE AS
TÖÖRIISTA & TEHNIKA OÜ
TÜRI BEL-EST OÜ
UHTNA TALUTEHNIKA AS
UNOLIK OÜ
UR PRODUCTS AS

USA TOY`S OÜ
VAARMANN OÜ
VARVO OÜ
VAST OÜ
VERSUS INVEST OÜ
VESTENLAID OÜ
WESTWARD OÜ
VIJANDI VEKTOR AS
VIVAREC AS
WRIST.NET OÜ
VÕTMED LUKUD OÜ
VÄRVIMEISTER OÜ

55

HOTELLID JA RESTORANID

HOTELS AND RESTAURANTS

ГОСТИНИЦЫ И РЕСТОРАНЫ

ALDERA HOTELL OÜ
ARGE EUROPE AS
ASKJU AS
ASTLANDA HOTELLI AS
ATLANT VII OÜ
BORTER TRADE OÜ
CALISTO STUUDIO OÜ
CATERING SERVICE OÜ
DA VINCI GROUP OÜ
DEMJANOV AS
DESORAL OÜ
DOMINA MANAGEMENT AS
DORELL OÜ
EASY STAY HOSPITALITY GROUP OÜ
FRENS AS
GOHOTELS OÜ
HANSAFOND GRUPP AS
HOTELL VIRU AS

KARJAKAJAKAS OÜ
LIIVI KAUBAMAJA AS
LUIDJA PUHKEKÜLA OÜ
MAHTRA TEENINDUSE AS
MASKAL AS
NORD REVAL APARTMENTS OÜ
ORU HOTELL OÜ
PERGO HOTELS AS
PINTMANN GRUPP OÜ
PÜHAJÄRVE PUHKEKODU AS
RED GROUP OÜ
SADAMAGRILL OÜ
SAKA CLIFF HOTEL & SPA OÜ
SCANDIC HOTELS EESTI AS
SOKOTEL AS
STARMAKER OÜ
STRAND AS
SUSI AS
SWEDEST MOTEL GROUP AS
TAMPE AS
TONY AS
TÕNU AAVASALU FIE
VALGE VILLA OÜ

60

MAISMAAVEONDUS; TORUTRANSPOORT

LAND TRANSPORT; TRANSPORT VIA PIPELINES

СУХОПУТНЫЕ ПЕРЕВОЗКИ

AA-VEOTELLIMISKESKUS OÜ
ABILONE SERVIS OÜ
AHOLA TRANSPORT AB
ALISTAR GROUP OÜ
ALLANDO TRAILWAYS AS
ALLANTE TRANSPORT AS
ALPTER GRUPP OÜ

ALSPED OÜ
ALU VEOK AS
ALVED OÜ
ANTAMO OÜ
ANTS & HEIMO OÜ
ARBALT OÜ
ARCO TRANSPORT AS
ASMARI VEOD AS
ASSOTRANS AS
ASS-TRANSPORT OÜ
ASTAR TRANSPORT AS
ATKO LIINID AS
AVA-EKSPRESS OÜ
AVATEKS AUTO AS
BALTLINK AS
BERTSCHI ESTONIA OÜ
BUSSIREISID OÜ
CARGOBUS OÜ
CARTRANSPORT OÜ
EDELARAUDTEE AS
EESTI RAUDTEE AS
ELSTERA AS
ERATO OÜ
ESTMARINE OÜ
EST-TRANS KAUBAVEOD AS
EURONURK LOGISTIK OÜ
EXPRESS SHIPPING SERVICE OÜ
FERRY I.N.S OÜ
FORST FORTUNA AS
GERDO EESTI OÜ
GRT EESTI OÜ
HAAB AS
HAANPÄÄ OÜ
HAMILTON OÜ
HANSATRANS OÜ
HERMES AUTO AS
HRX AS
K.TRANS PLUS OÜ

KAROTRANS AS
KEILA TRANS AS
KIM JOHANSEN TRANSPORT OÜ
KLG EESTI AS
KMOV AS
KUNDA MOBIL AS
LAJOS AS
LAKUUN AS
LEXTRANS OÜ
LÕUNATRANSPORT OÜ
MENAAD OÜ
MEP TRANS AS
MNC TRANSPORT OÜ
MOOTORREISI AS
MORTIMER GRUPP OÜ
NARVA BUSSIVEOD AS
NORDCARRIER EESTI OÜ
OMA AUTO OÜ
OMNIBUSS AS
P.A. TRAFFIC AS
PARME TRANS OÜ
PINEKON OÜ
PLANGI TRANS OÜ
PROVINTSI TRANSPORT OÜ
PÕHJATRANSPORT OÜ
PÄRNU AUTO ETM OÜ
REVALA AS
ROLLTRANS OÜ
RUSSIAN ESTONIAN RAIL SERVICES AS
SEBE AS
SERVEKT AS
SIVITRANS OÜ
SP TRANSIT EESTI AS
SPACECOM AS
T.R.TAMME AUTO OÜ
TAISTO BUSSID AS
TAURE AS
TRANSHERMES OÜ

TRANSIITVEOD AS
TRANSRING TARTU OÜ
VAN DER GRAAFF AS
WESTLINES OÜ
VIRU TRANS AS
VKG TRANSPORT AS
VOILA OÜ

61

VEETRANSPORT

WATER TRANSPORT

ВОДНЫЙ ТРАНСПОРТ

APL AGENCIES ESTONIA OÜ
BALTIC SCANDINAVIAN LINES AS
CARGOMASTERS EESTI OÜ
CMA CGM ESTONIA OÜ
DASENA AGENCIES OÜ
EESTI MERELAEVANDUS AS
LISTER SHIPPING ESTONIA OÜ
MANN LINES OÜ
MARITIME TRANSPORT & AGENCIES OÜ
MSC EESTI AS
PKL AS
PRIVA OÜ
SAARTE LIINID AS
STARMARINE OÜ
TRANSOCEAN EESTI OÜ
TSCHUDI LOGISTICS AS

62

ÕHUTRANSPOORT

AIR TRANSPORT

АВИАТРАНСПОРТ

AIRPROXY AS
AVIES AS
ENIMEX AS
ESTONIAN AIR AS
KLM ROYAL DUTCH AIRLINES
PAKKER AVIO AS

63

VEONDUSEGA SEOTUD JA

VEONDUST ABISTAVAD TEGEVUSALAD;

REISIBÜROODE TEGEVUS

SUPPORTING AND AUXILIARY TRANSPORT

ACTIVITIES; ACTIVITIES OF TRAVEL AGENCIES

УСЛУГИ, СВЯЗАННЫЕ С ПЕРЕВОЗКАМИ; ТУРАГЕНТСТВА

ACE LOGISTICS ESTONIA AS
AJALIIKUR OÜ
ALPI EESTI OÜ
AMISCO AS
APPLAFORD ES TRANSPORT & LOGISTICS OÜ
AR AGENTUURI AS
ASPERAAMUS OÜ
ATT OÜ
AUDIOGUIDE OÜ
AVR TRANSSERVICE AS
BALTI LOGISTIKA OÜ
BALTIC LOGISTICS OÜ
BALTIC TANK AS
BALTIC TOURS AS

BALTIC TRAVEL REISID OÜ
BALTOSCANDIA TOURS OÜ
BASTINI OÜ
BELOG OÜ
BEWESHIP EESTI AS
BINEMS OÜ
BITEST TuÜ
BOMINFLOT ESTONIA AS
BORINBERG OÜ
BRIST OÜ
C. STEINWEG TALLINN AS
CARGO HANDLING AS
CF & S AGENTIDE AS
CHR. JENSEN EESTI AS
COLUMBUS TRAVEL OÜ
COMBIFRAGT EESTI OÜ
CONTIMER OÜ
CONTINUUM GROUP OÜ
DBT AS
DDP EST OÜ
DENEESTI OÜ
DIKSENT OÜ
DSV TRANSPORT AS
E.O.S. AS
EESTI LOOTS AS
EKLT OÜ
EKSFRE OÜ
ESSENTA AS
ESTCRUISE OÜ
ESTEVE TERMINAL AS
ESTINTOUR OÜ
ESTMA OÜ
ESTMOR SERVICE TRANSIIT OÜ
EST-PAC OÜ
ESTRAVEL AS
ESTREFTRANSSERVICE AS
EURO-BALTIC SHIPPING SERVICES OÜ
EURODEK TRANSIIT OÜ

FARGO LOGISTICS OÜ
FASTWAY AS
FERANT OÜ
FERROLINE GRUPP OÜ
FIESTA REISID OÜ
FLINT KAUBANDUS OÜ
FRESELLE AS
GRÖNQVIST SHIPPING AS
HABGEES OÜ
HORIZON TRAVEL OÜ
IK SPEDITOR GROUP OÜ
INFLOT AS
INTERBALT MARITIME AGENCY OÜ
INTERLINK AS
INTERNATIONAL BALTIC SERVICE OÜ
INTOPEX AS
JOHN NURMINEN EESTI AS
KALEVA TRAVEL AS
KAROL AS
KAURITEL OÜ
KEEPTRADE OÜ
KESLOG AS
KESTRALCONTINENTAL OÜ
KUNDA TRANS AS
LARS KROGIUS BALTIC OÜ
LATRANTO OÜ
LAUDON-S AS
LENNULIIKLUSTEENINDUSE AS
LIGNARIUS AS
LINKOBALT OÜ
MARITIME CARGO LOGISTIC EESTI OÜ
MATKAEXPERT OÜ
MERKTRANS AS
META-EKS SP AS
MGT-BAAS OÜ
MIIDURANNA SADAM AS
MILSTRAND AS
MIRAMIS AS

MTF LOGISTICS AS
MTT AS
NAFTAAL AS
NARGEN OÜ
NAUTEX-E OÜ
NBI EKSPEDITSIOONI AS
NBI LOGISTIC AS
NESCO AGENCY AS
NEST SERVICE OÜ
NEXTGATE OÜ
NILES AS
NT LOGISTIKA AS
NT MARINE AS
OILIKEN BUNKERING AS
OILTANKING TALLINN AS
PAAP OÜ
PAKTERMINAL AS
PALDISKI SADAMATE AS
PALGARDI KRAANA OÜ
PANBAL AS
PENNELLA OÜ
PETROIL PVTK OÜ
PETROMAKS SPEDIITORI AS
PL TRANS AS
PRIVA SHIPPING COMPANY OÜ
PUIDUTALI OÜ
PÄRNU REISIBÜROO OÜ
PÄRNU SADAM AS
REDLINK OÜ
REFETRA AS
REISER OÜ
REISIBÜROO COMTOUR OÜ
REISIEKSPERDI AS
REISIKESKUS OÜ
RENEWO AS
RHENUS REVIVAL OÜ
SCANAM TRANSPORT BALTICS OÜ
SCANRAPID EESTI OÜ

SCHENKER AS
SEVEN SEAS SHIPPING OÜ
SILSTEVE AS
SIMEON TRANSPORT OÜ
SIS INTERNATIONALE SPEDITIONS EESTI OÜ
SIVEX INTERNATIONAL AS
SKÜTTE OÜ
STIVTRANS AS
ZAO EVROSIB-LOGISTIKA EESTI FILIAAL
TALLINNA LENNUJAAM AS
TALLINNA SADAM AS
TALLSHIP OÜ
TALSTOK AS
TANKCHEM AS
TAURALT OÜ
TESA LOGISTICS OÜ
TOKKROOS AS
TRANS-AKVA OÜ
TRANSCOM AS
TRANSIIDIKESKUSE AS
TRUNK-LINE B.S OÜ
UNIEVEEM EESTI AS
UNION TRAVEL OÜ
UPEX LS OÜ
V.V.TRAVEL AGENCY OÜ
VEETEDE AMET
VIGOLIN AS
VIP REISID OÜ
VISTA SHIPPING AGENCY AS
VITAMIIN OÜ
VIVASVAT OÜ
VOLFRO AS
VOLLERS TALLINN OÜ
WOODYSCOVERY OÜ
WORLD WIDE SUPPLY OÜ
VULCAANHAVEN EESTI OÜ
ÕNNERATAS OÜ

64

**POSTSIDE JA
TELEKOMMUNIKATSIOON
POST AND
TELECOMMUNICATIONS**

ПОЧТОВЫЕ УСЛУГИ И
ТЕЛЕКОММУНИКАЦИЯ

AA-SAT PROFESSIONAL OÜ
ARVATO SERVICES ESTONIA OÜ
DHL ESTONIA AS
DIRECTLINE OÜ
DPD EESTI AS
EESTI ELEKTRONPOST AS
EESTI POST AS
ELION ETTEVÕTTED AS
ELISA ANDMESIDETEENUSED AS
ELISA MOBIILSIDETEENUSED AS
EMT AS
HABERST INFRA AS
MULTIMEDIA CONSULTING INVESTMENTS
EUROPA OÜ
NORBY TELECOM AS
STARMAN AS
TELE2 EESTI AS
TELEEKSPERT AS
TNT EXPRESS WORLDWIDE EESTI AS
TOP CONNECT OÜ
TV 3 AS
WEB2 OÜ

65

FINANTSVAHENDUS, V.A KINDLUSTUS JA PENSIONIFONDID

FINANCIAL INTERMEDIATION, EXCEPT INSURANCE AND PENSION FUNDING

ФИНАНСОВОЕ ПОСРЕДНИЧЕСТВО (ИСКЛ. СТРАХОВАНИЕ И ПЕНСИОННЫЕ ФОНДЫ)

BALTI INVESTEERINGUTE GRUPI PANK AS
BPTAM ESTONIA OÜ
CROSS HOLDINGS AS
EAST PARTNERS OÜ
EESTI KREDIIDIPANK AS
EKE INVEST AS
ESTIKO AS
FAKTO AS
FORTUM PÄRNU OÜ
GENTEEL AS
HANSA LIISING EESTI AS
HANSAPANK AS
IMG KONSULTANT AS
JKO OÜ
KAVASS AS
KREDIIDI JA EKSPORDI GARANTEERIMISE SIHTASUTUS
LANDSCAPE INVEST OÜ
MONTERAY HOLDINGS OÜ
NORDEA BANK FINLAND PLC EESTI FILIAAL
NORDEA FINANCE ESTONIA AS
PAREX BANKA EESTI FILIAAL
PÕLVAMAA HOIU-LAENUÜHISTU TuÜ
RACING INVEST GROUP OÜ
RK INVESTEERING OÜ
SAARE FINANTS AS
SAMPO PANK AS
SBM PANK AS

SEB EESTI ÜHISPANK AS
SEB ÜHISLIISINGU AS
SUPREMA SECURITIES AS
SYNEST OÜ
TALLINNA BÖRS AS
TALLINNA ÄRIPANGA AS
TRANSGROUP INVEST AS
TRUST IN OÜ
U.S. INVEST AS

66

KINDLUSTUS- JA PENSIONIFONDID, V.A KOHUSTUSLIK SOTSIAALKINDLUSTUS

INSURANCE AND PENSION FUNDING, EXCEPT COMPULSORY SOCIAL SECURITY

СТРАХОВЫЕ И ПЕНСИОННЫЕ ФОНДЫ (ИСКЛ. ОБЯЗАТЕЛЬНОЕ СОЦИАЛЬНОЕ СТРАХОВАНИЕ)

AON EESTI KINDLUSTUSMAAKLER AS
E-KINDLUSTUS KINDLUSTUSMAAKLER AS
ERGO KINDLUSTUSE AS
FENNIA MUTUAL INSURANCE COMPANY EESTI FILIAAL
MARKS JA PARTNERID.
KINDLUSTUSMAAKLERID OÜ
MARSH KINDLUSTUSMAAKLER AS
QBE KINDLUSTUSE EESTI AS
SALVA KINDLUSTUSE AS
SEESAM ELUKINDLUSTUSE AS
SEESAM RAHVUSVAHELINE KINDLUSTUSE AS
VAGNER KINDLUSTUSMAAKLER AS

67

FINANTSVAHENDUSE ABITEGEVUSALAD

ACTIVITIES AUXILIARY TO FINANCIAL INTERMEDIATION

ВСПОМОГАТЕЛЬНЫЕ УСЛУГИ ПО ФИНАНСОВОМУ ПОСРЕДНИЧЕСТВУ

CHB EUROPE AS
DNB NORD BANKA EESTI FILIAAL
ETTEVÕTLUSE ARENGU AGENTUUR OÜ
EUREX CAPITAL OÜ
FK TEENUSED OÜ
GILD FINANCIAL ADVISORY SERVICES AS
ICEGOLD OÜ
KINDLUSTUSEST KINDLUSTUSMAAKLER OÜ
MERONA KINNISVARA OÜ
MONEX OÜ
PANKADE KAARDIKESKUSE AS
PARSUM OÜ
REGINVEST AS
TAVID AS

70

KINNISVARAALANE TEGEVUS

REAL ESTATE ACTIVITIES

НЕДВИЖИМОСТЬ

ABT AS
ANOVELA KINNISVARA OÜ
ARCO VARA AS
ARTIG KV OÜ
ASPIN-TARTU OÜ
ASTAROT OÜ
AULIT ARENDUS OÜ

BALTIC REAL INVESTMENTS OÜ
BRANDMEISTER AS
BREC KINNISVARA AS
CAMESTIX OÜ
CELANDER EHITUS OÜ
CITY CAPITAL OÜ
COMBINENT OÜ
DOMEN GRUPP AS
E.L.L. KINNISVARA AS
EAST POINT GROUP OÜ
EESTI TALLEKS AS
EKE NORA OÜ
EREL GROUP AS
ESMA VARA AS
FAUSTO AS
FINE KINNISVARA OÜ
FULDER OÜ
GMP INVESTEERINGUD OÜ
HANSAKINNISVARA OÜ
HARJU KEK AS
HERMESE KINNISVARA OÜ
IBE ESTONIA OÜ
IDEAL KINNISVARA OÜ
IKOSEN OÜ
IWW INVEST OÜ
JOHANNA KINNISVARA OÜ
JOHANNA KÕVA FIE
JÕHVI TÖÖSTUSPARK
KADAKA AIANDI AS
KAWE PLAZA AS
KC GRUPP AS
KINNISVARABÜROO UUS MAA OÜ
KINNISVARAEKSPERT TALLINN OÜ
KIVA AS
KODALA OÜ
KODUMAJAGRUPI AS
LAFERME AS
LEPA KAUBAKESKUS OÜ

LUMIRA INVEST OÜ
M & R KINNISVARA OÜ
MAJAKESKUS OÜ
MANUTENT OÜ
MAVAM OÜ
MAXKINNISVARA OÜ
MAXSTED AS
MERGO HOLDING OÜ
MORRISON INVEST AS
MSI GRUPP AS
MÄO INVEST AS
NAROVA AS
NO REST INTERNATIONAL AS
OBER-HAUSI KINNISVARA AS
PERFEKTA EESTI AS
PORT ARTUR AS
PRIIMO PUIT OÜ
PRO KAPITAL GRUPP AS
R.RAHUOJA KINNISVARA OÜ
RECTUS VARA AS
REIDEN AS
REMINET OÜ
RIIGIRESSURSSIDE KESKUS OÜ
RILANTO KINNISVARA OÜ
RIME KINNISVARA AS
ROAD INVESTEERINGUD AS
ROOLID AS
S.A.CITO OÜ
SCHLÖSSLE HOTEL GROUP OÜ
SELVAAG EESTI OÜ
SEVE EHITUSE AS
SRV KINNISVARA AS
SÜDA MAJA AS
ZIGMUND AS
TAALRI KINNISVARA OÜ
TALU MANAGEMENT GROUP OÜ
TALUMAA KINNISVARA HALDUS OÜ
TARMEKO KV OÜ

TARTU HANSAKESKUS OÜ
TERRA GRANDE OÜ
TERRA INVEST OÜ
UUEMÕISA INVEST AS
VAIM JA VARA OÜ
VALGA AUTO AS
VENUS KINNISVARA OÜ
VESTMAN KINNISVARA AS
VIIBURI KINNISVARA AS
WTC TALLINN AS
ÜLEMISTE CITY AS

71

**MASINATE JA SEADMETE RENTIMINE
OPERAATORITA JA TARBESEMETE JA
KODUMASINATE VÄLJAÜÜRIMINE
RENTING OF MACHINERY AND EQUIPMENT
WITHOUT OPERATOR AND
OF PERSONAL AND HOUSEHOLD GOODS**

АРЕНДА СТАНКОВ И ОБОРУДОВАНИЯ БЕЗ
ОПЕРАТОРА; АРЕНДА ПОТРЕБИТЕЛЬСКИХ
ТОВАРОВ И БЫТОВОЙ ТЕХНИКИ

BOMBONO OÜ
BRAVO ONE OÜ
CRAMO ESTONIA AS
DIKLERK OÜ
EKTO PÄRNU AS
EVENTECH OÜ
EXPOGAMA OÜ
INVARU OÜ
ITHAL-KRAANAD AS
KRAANA KAKS OÜ
KUMMER & PARTNER EESTI OÜ
KÄÄRAPOISID OÜ
LEHTO REMONDIABI OÜ

LINDSTRÖM OÜ
MULTIVARA TRANSPORT OÜ
RAMIRENT AS
REVO AUTO AS
R-RENT OÜ
SIR AUTORENT OÜ
TM PRODUKTSIOONI OÜ
UPSWING OÜ

72

ARVUTID JA NENDEGA SEOTUD TEGEVUS

COMPUTER AND RELATED ACTIVITIES

КОМПЬЮТЕРЫ И СОПУТСТВУЮЩАЯ
ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

AA ARENDUS OÜ
AABEL CONSULTING OÜ
ABOBASE SYSTEMS AS
ALTIRIS ESTONIA OÜ
ANDEVIS AS
AQRIS SOFTWARE AS
BALTIC HOTEL AND RESTAURANT SYSTEMS OÜ
BCS INFRA AS
BCS ITERA AS
CODEHOOP OÜ
CODEWISER OÜ
COLUMBUS IT PARTNER EESTI AS
CVO GROUP OÜ
CYBERNETICA AS
DATACATERING OÜ
DEVELOPERS TEAM OÜ
DIGIINFO SYSTEMS OÜ
ELIORI ÄRITARKVARA OÜ
EPICOR SOFTWARE ESTONIA AS
FERDIDA AS
FINESTMEDIA OÜ

FUJITSU SERVICES OÜ
GIRF OÜ
GREEN IT OÜ
HANSAWORLD ESTONIA AS
HELMES AS
ID SÜSTEEMIDE AS
IE TARKVARA OÜ
IKS TARKVARA OÜ
INFOLINK OÜ
INFOVARA OÜ
INFOWEBI AS
IT GRUPP AS
LIEWENTHAL ELECTRONICS OÜ
LYNX NEBULA OÜ
M&T ELEKTRONIKA OÜ
MEDISOFT AS
MICROLINK EESTI AS
MIKARE BALTIC OÜ
MS MICRO OÜ
MYSTERY GROUP OÜ
NEKSTOM OÜ
NEW VISION AS
PENTE TARKVARA OÜ
PLAYTECH ESTONIA OÜ
PROEKSPERT AS
REAALSÜSTEEMID AS
REGIO AS
SAURUSED OÜ
SERVICENET EE OÜ
SKRIINING AS
SMARTLINK GROUP OÜ
SOFTMEDIA OÜ
SOFTRONIC BALTIC AS
SPIN TEK AS
STALLION AS
TIETOENATOR EESTI AS
TILDE EESTI OÜ
TRILLIAN INFOSÜSTEEMID OÜ

UPTIME OÜ
USESOF AS
WEBMEDIA AS
VISETEC ESTONIA OÜ
WM-DATA AS
WSOFT OÜ
VÕRGUVARA AS

73

TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUS

RESEARCH AND DEVELOPMENT

НАУКА И РАЗВИТИЕ

ADEPTE OÜ
EESTI MAAÜLIKOOL
LABAS AS
PROSYNTEST AS

74

MUU ÄRITEGEVUS

OTHER BUSINESS ACTIVITIES

ИНАЯ БИЗНЕС-ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

A & L ARHITEKTUURIBÜROO OÜ
A & L TEENINDUSGRUPP AS
A. MÄGI JA PARTNERID OÜ
A.V.R.PROJEKT OÜ
AALBERG JA FORTUNE OÜ
AARE RAIGI ADVOKAADIBÜROO OÜ
AB BÜROO OÜ
ABSTRAKT OÜ
ACCORA CONSULT OÜ
ACG INTERNATIONAL OÜ
AD 3DOORS OÜ

AD REM TÖLKEBÜROO OÜ

ADAM BD AS

ADECCO ESTONIA AS

ADVOKAADIBÜROO A. JAKOBSON & A.

JAROSLAVSKI OÜ

ADVOKAADIBÜROO AIVAR PILV AS

ADVOKAADIBÜROO AMOS OÜ

ADVOKAADIBÜROO BACHMANN & PARTNERID OÜ

ADVOKAADIBÜROO CONCORDIA OÜ

ADVOKAADIBÜROO HETA AS

ADVOKAADIBÜROO JAAK OJA OÜ

ADVOKAADIBÜROO KADAK & PARTNERID OÜ

ADVOKAADIBÜROO KAIDO UDUSTE OÜ

ADVOKAADIBÜROO KRAAVI & PARTNERID OÜ

ADVOKAADIBÜROO LAUS & PARTNERID OÜ

ADVOKAADIBÜROO LEGALIA OÜ

ADVOKAADIBÜROO LEINO BIIN JA PARTNERID OÜ

ADVOKAADIBÜROO LEPPIK JA PARTNERID OÜ

ADVOKAADIBÜROO LUIGA MODY HÄÄL

BORENIUS OÜ

ADVOKAADIBÜROO NIELSON & PÄRN OÜ

ADVOKAADIBÜROO OTS & CO OÜ

ADVOKAADIBÜROO PAUL VARUL AS

ADVOKAADIBÜROO POHLA & HALLMÄGI OÜ

ADVOKAADIBÜROO RAIDLA & PARTNERID OÜ

ADVOKAADIBÜROO RUUS, KOCH & VABAMETS OÜ

ADVOKAADIBÜROO SEPPIK & SIREL OÜ

ADVOKAADIBÜROO SORAINEN LAW OFFICES OÜ

ADVOKAADIBÜROO TARK & KO AS

ADVOKAADIBÜROO V. KAASIK & KO OÜ

AEGIS MEDIA CENTRAL SERVICES AS

AEROMERK OÜ

ÅF-ESTIVO AS

AIREL AS

AKUKON OY EESTI FILIAAL

ALARMNET AS

ALFA-TAU OÜ

ALIDOR OÜ

ALLIKA ÕIGUSABI OÜ

ALTEX MARKETING OÜ

ALVIN, RÖDL & PARTNER

ADVOKAADIBÜROO OÜ

AMC AMARIS AS

AMMENDE VILLA CATERING OÜ

ANRICORP AS

APTEEKIDE KOOSTÖÖ AS

AR TÄHELEND OÜ

ARC PROJEKT OÜ

ARDI GRUPP AS

ARHIIVIKORRASTAJA OÜ

ARHITEKTUURIBÜROO R-KONSULT OÜ

ARIKO RESERV AS

ARISTA HRS OÜ

ARISTATA OÜ

ART KONVERENTSITEHNIKA OÜ

ASITROM AS

ASSETS RMP OÜ

ATRI INVEST OÜ

AUDIITORBÜROO ANDRES KUND OÜ

AUDIITORBÜROO ELSS AS

AUDIITORBÜROO SILVIA SIREL OÜ

AUDIITORFIRMA KLEA OÜ

AURE OÜ

AW NEOON OÜ

B.E.I.SURVEY OÜ

B.I.A OÜ

BALTI AUDIT OÜ

BALTI JUHTIMISKONVERENTS OÜ

BALTI REKLAAMIVÕRK OÜ

BALTIC INSPECTION ALEX STEWART AS

BALTIC JOB SERVICE OÜ

BALTIC MEZZANINE OÜ

BALTIC TRADE CENTER OÜ

BAV ENGINEERING OÜ

BCS KOOLITUS AS

BDO EESTI AS

BK KONSULTANDID OÜ

BRADLEY DUNBAR ASSOCIATES ESTONIA OÜ

BREKKE BALTI OÜ

BROSVEN OÜ

BUCHEN INDUSTRIAL SERVICES BALTIKUM OÜ

BUREAU VERITAS EESTI OÜ

CERRYN DESIGN OÜ

CHRISTIANSEN CONSULTING OÜ

CLEANMELL OÜ

CLEAR CHANNEL ESTONIA OÜ

COFACE ESTONIA CREDIT MANAGEMENT
SERVICES AS

COLLIERS INTERNATIONAL OÜ

CORPORE AS

CSA PARTNERS OÜ

CV KESKUS AS

DANNEBERG KONSULTATSIOONID OÜ

DANV-PI OÜ

DELOITTE ADVISORY AS

DET NORSE VERITAS EESTI OÜ

DGT OÜ

DIRECTRENT OÜ

DS CORPORATE SERVICES EESTI OÜ

DZIDRA OÜ

DUSSAN OÜ

ECE CAPITAL OÜ

EDU KONSULTATSIOONID OÜ

EESTI EXPO OÜ

EESTI GEOLOOGIAKESKUS OÜ

EESTI INNOVATSIOONI INSTITUUT OÜ

EESTI KAARDIKESKUS AS

EESTI KESKKONNAUURINGUTE KESKUS OÜ

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT AS

EESTI KONVERENTSIKESKUS OÜ

EESTI METEOROLOOGIA JA HÜDROLOOGIA
INSTITUUT

EESTI NÄITUSTE AS

EESTI TELEKOM AS

EESTI TULEVIKU – UURINGUTE INSTITUUT
EESTI VEEVÄRK AS
EFEKTVALGUS OÜ
EKSPODISAINI AS
ELAI GRUPP OÜ
ELDECO INSENERIBÜROO OÜ
ELISOR AS
ELIT- CONSTRUCTION OÜ
ELKE GRUPI AS
ELKON ELEKTER OÜ
ELREKO OÜ
ELTEL NETWORKS AS
ELTRON AS
EMOR AS
EMPOWER EEE AS
ENERGOREMONT AS
ENTEC AS
INTERIOR PARTNER OÜ
ERIFOON OÜ
ERLAND OÜ
ERNST & YOUNG BALTIC AS
ESTIKO PLASTAR AS
ESTKONSULT OÜ
ESTONIAN, LATVIAN & LITHUANIAN
ENVIRONMENT OÜ
EUROPOLIS OÜ
EVENT MASTERS OÜ
EVENTUS EA OÜ
EXECUTIVE SEARCH BALTICS OÜ
FAKTUM & ARIKO OÜ
FALCK EESTI AS
FANARAM OÜ
FEANOR OÜ
FELLANDER OÜ
FINANCE MANAGEMENT OÜ
FINANTSPLANEERIMISE OÜ
FJORDI JAARL OÜ
FONTES PMP AS

FUNDING OÜ
GALANDREX OÜ
GATSBY KONSULTATSIOONI AS
GEO S.T. OÜ
GEODEESIA AP OÜ
GEOESTONIA AS
GEOMARK AS
GEOMETRIA OÜ
GEOTEHNIKA INSENERIBÜROO G.I.B. AS
GIFTI-KUTID OÜ
GLAVERBEL-BALTIC OÜ
GVANDRON OÜ
HALOTRAK OÜ
HARJU ETTEVÕTLUS- JA ARENDUSKESKUS
HAR-LEX L.L.C. EESTI FILIAAL
HEA TAVA OÜ
HEIVÄL OÜ
HELI RAIDVE TÖÖÕIGUSABI AS
HLB EXPERTUS AUDIT OÜ
HOTCLASS OÜ
HR LOGISTICS OÜ
HSD CONCEPT OÜ
HUMAN RESOURCES OÜ
HUMANA GRUPP OÜ
HV HAUS OÜ
I.M.C.S. EESTI AS
I.S.AUDIITORTEENUSTE OÜ
IDA-VIRU ETTEVÕTLUSKESKUS
IDEA AD AS
IEG AS
IN NOMINE OÜ
INDOORS OÜ
INGRID PROOSI ÕIGUSBÜROO OÜ
INNOPOLIS KONSULTATSIOONID AS
INRESTAURAATOR PROJEKT OÜ
INSENERIBÜROO AKSIAAL OÜ
INSENERIBÜROO KPME OÜ
INSPECTORATE ESTONIA AS

INTEREURO OÜ
INTERLEX OÜ
INTERNATIONAL TESTING SERVICES OÜ
INTERREGIONAL MARKETING CENTER
ESTONIA-MOSCOW OÜ
INTRUM JUSTITIA AS
INVENT BALTICS OÜ
IPO AUTOMAATIKA OÜ
ISLANTA OÜ
ITELLA AS
ITHAL NÕUKOJA AS
JAJAA OÜ
JUGASTE, LIIVA JA SEIMANN OÜ
K & M PROJEKTIBÜROO OÜ
K GRUPP TURVATEENUSED OÜ
KAARE VARA OÜ
KALA RUUDUS OÜ
KERMON AS
KESNA OÜ
KIVISILLA OÜ
KIVISTIK CONSULT OÜ
KL PARTNERS OÜ
KOBRAS AS
KOITEL PATENDI- & KAUBAMÄRGIBÜROO OÜ
KOMMUNAALPROJEKT AS
KONSOR OÜ
KOOPIA KOLM AS
KOOPIA NIINI & RAUAM OÜ
KOSE ÄRITEENINDUSE OÜ
KPMG BALTICS AS
KPMS & PARTNERID OÜ
K-PROJEKT AS
KRAUSBERG OÜ
KREDIIDIINFO AS
KREENHOLMI VALDUSE AS
KRKA, D.D.,NOVO MESTO EESTI FILIAAL
KRYOS AS
KT ARENGU AS

KURESSAARE KOMMUNAALPROJEKT OÜ
KURMIK AS
KÜTRIK OÜ
LANDHOLDER AS
LARSSEN CS OÜ
LINDORFF EESTI AS
LINGO OÜ
LINNAEHITUS AS
LINNAKUJUNDUSE ARENUSBÜROO AS
LLOYD`S REGISTER EMEA EESTI FILIAAL OÜ
LOGISTICS CONSULTING GROUP OÜ
LRF AUDIITORBÜROO OÜ
LUIA TÖLKEBÜROO OÜ
LUNGE & KO OÜ
LÕUNA-EESTI TÖLKEKESKUS OÜ
MAGNON OÜ
MAINOR AS
MAKSIFOTO AS
MALSCO ADVOKAADIBÜROO OÜ
MANPOWER OÜ
MAQS LAW FIRM ADVOKAADIBÜROO OÜ
MARLI EESTI AS
MARU KONSTRUKTSIOONID AS
MAVES AS
MC - INTERNATIONAL OÜ
MCLEAN CONSULTING OÜ
MEEDIAGRUPI OÜ
MEGARAM OÜ
MELLSON GRUPP OÜ
MENTOR INKASSO OÜ
MENTOR KONTROLLSÜSTEEMI OÜ
MEREREGISTRI LAEVADE EESTI AS
MERIN AS
META-PROFIT OÜ
METROSERT AS
MITE ENGINEERING AS
MONITEK GRUPP OÜ
MOORLAT & KO PATENDIBÜROO OÜ

MORE REKLAAMIBÜROO OÜ
MPS EESTI OÜ
MR STUUDIO OÜ
MUMIX OÜ
NCC EHITUS AS
NG INVESTEERINGUD OÜ
NORA KASEMAA EKSPERTIISIBÜROO OÜ
NORD PROJEKT AS
NORDECON AS
NORTH ELEMENT OÜ
OY ASIANAJOTOIMISTO HEDMAN OSBORNE
CLARKE ADVOKATBYRÅ AB EESTI FILIAAL
PAG AS
PAJO AS
PAMBOS HOLDINGS OÜ
PARIVERE TSEHH OÜ
PAST JA PARTNERID SUHTEKORRALDUSE OÜ
PATENDIAMET
PATENDIBÜROO KÄOSAAR & CO OÜ
PATENDIBÜROO TURVAJA OÜ
PATRICOL OÜ
PERFEKTA HOLDING, CONSULTING AND
FINANCE OÜ
PERFETTO STUUDIO OÜ
PHARMASWISS EESTI OÜ
PHILIP MORRIS EESTI OÜ
PIKOPROJEKT OÜ
PKF ESTONIA OÜ
PLANSERK AS
PPS EESTI OÜ
PR FIRMAREKLAAM OÜ
PR PARTNER OÜ
PREMIUM TÖLKEAGENTUUR OÜ
PRICEWATERHOUSECOOPERS AS
PROFEXPO OÜ
PROFLINE AS
PROINFO OÜ
PROJEKTIEKSPERT OÜ

PROMETHEUS OÜ
PSH GRUPP OÜ
PULP OÜ
PÄRNU EKE PROJEKT AS
PÄRNU KALUR HOLDING AS
PÖYRY OÜ
RAAMATUPIDAJA.EE OÜ
RAIDMAN OÜ
RAKENDUSGEODEESIA JA
EHITUSGEOLOOGIA INSENERIBÜROO OÜ
REDSHARK OÜ
REINHOLD OÜ
RENTMAN RENT OÜ
RESTA AS
REVAL HOTEL MANAGEMENT OÜ
RIGHT HEAD OÜ
RIMESS MRI OÜ
ROI AS
RTG PROJEKTIBÜROO AS
RÖDL & PARTNER OÜ
SAAR GRAAFIKA OÜ
SAMI AS
SEA LOAD CONTROL BALTIC OÜ
SERIREKLAAM OÜ
SERTIFITSEERIMISBÜROO ESTCERT OÜ
SG OÜ
SGS EESTI AS
SILIKAAT GRUPP AS
SIMAR OÜ
SISEKLIIMA OÜ
SKORPIONI JULGESTUSTEENISTUSE AS
SKRIVANEK EESTI OÜ
SPORTLAND INTERNATIONAL GROUP AS
SPRINGMAR OÜ
STANDEL AS
SYBARITIC SPA CONSULTING OÜ
ZIRANT OÜ
ZIZI DISAIN OÜ

TALLINNA LINNAEHTITUSE AS
TAMOS GRUPP OÜ
TAMULT AS
TANK GRUPI AS
TANTER CONSULTING OÜ
TARI AS
TARTU KLASTER OÜ
TARTU NÄITUSED AS
TAVECO DISAIN OÜ
TAWEST IA INTERNATIONAL AS
TEEDE PROJEKTIJUHTIMISE AS
TEEDE TEHNOKESKUS AS
TEHNOKONTROLLIKESKUS OÜ
TEHO AS
TELEMEEDIA EESTI AS
TELORA-E AS
TESKATEL AS
TIIDO JA TAMMI KEELEAGENTUUR OÜ
TINITSA KONSULTATSIOONIBÜROO OÜ
TOODETE SERTIFITSEERIMISE AGENTUUR OÜ
TOOMPEA ÕIGUSBÜROO OÜ
TRANSCOM EESTI OÜ
TRENDMARK OÜ
TUOKKO AUDIITORTEENUSED OÜ
TÕLKEBÜROO PANGLOSS OÜ
TÜV EESTI OÜ
U JA K RAAMATUPIDAMISBÜROO AS
UATL- JURIIDILINE BÜROO OÜ
UATL- RAAMATUPIDAMISE BÜROO OÜ
VAHKON OÜ
VALBY OÜ
VALGEVENE INFO- JA ÄRIKESKUS OÜ
VARUMEESTEENINDUS OÜ
VASTUS OÜ
VIAGEO OÜ
WIEDEMANNI TÕLKEBÜROO OÜ
VIKERTEX EESTI OÜ
VIRU VILL OÜ

VMF ESTONIA OÜ
WORKFORCE UNLIMITED OÜ
WORKPOWER OÜ
WOW EVENTS OÜ
VSV BALTIC CONNECTION OÜ
ÕIGUSBÜROO ARMIT OÜ
ÕIGUSBÜROO RATTUS OÜ
ÕIGUSBÜROO TAPIO KINANEN OÜ
ÄRI- JA MAKSUKONSULTATSIOONIDE OÜ
ÜHENDATUD KAPITAL AS

75

**AVALIK HALDUS JA RIIGIKAITSE;
KOHUSTUSLIK SOTSIAALKINDLUSTUS
PUBLIC ADMINISTRATION AND DEFENCE;
COMPULSORY SOCIAL SECURITY**
ГОСУПРАВЛЕНИЕ И ОХРАНА;
ОБЯЗАТЕЛЬНОЕ СОЦИАЛЬНОЕ СТРАХОВАНИЕ

ANIJA VALLAVALITSUS
ELVA LINNAVALITSUS
EV KESKKONNAMINISTEERIUMI
INFO- JA TEHNOKESKUS
EVOLVENTA
HÄÄDEMEESTE VALLAVALITSUS
KOLGA-JAANI VALLAVALITSUS
NARVA LINNAVALITSUS
PÄRSTI VALLAVALITSUS
RIIGIMETSA MAJANDAMISE KESKUS
SAKU MAJA AS
TAMSALU VALLAVALITSUS

80

**HARIDUS
EDUCATION**
ОБРАЗОВАНИЕ

ANDRIKA KOOLITUS OÜ
AUTOJUHI KOOLITUS OÜ
BJÖRN LILLESETH TEKSTILAGENTUR EESTI FILIAAL
EBS JUHTIMISKOOLITUSE KESKUS OÜ
EESTI ESIMENE ERAKOSMEETIKAKOOL
EESTI MEREAKADEEMIA
EESTI ÕIGUSKESKUS
EESTI-AMEERIKA ÄRIKOLLEDZH AS
EHITAJATE KOOLITUSKESKUS OÜ
EMI EWT IDA-LÄÄNE KOOLITUS AS
ERAKADEEMIA NORD OÜ
ERAHARIDUSKESKUS AS
ERICH RATTAS`E ETTEVÕTE E-KATEDRAAL FIE
ESTONIAN BUSINESS SCHOOL GROUP AS
GAASIKASUTUSKOOLITUS OÜ
HELVETIA BALTI PARTNERITE OÜ
INVENT KONSULTATSIOON OÜ
INVICTA AS
J.S.SEEDER KONSULTATSIOONID OÜ
KARDIS OÜ
KESK-EESTI ARENDUSKESKUS AS
KIIRLUGEMISKOOL OÜ
LINGUAJET OÜ
MERCURI INTERNATIONAL EESTI AS
MSCA AS
OPTI PERSONALIARENDUS OÜ
PLEKK-LIISU LIIKLUSKOOL OÜ
PREISMANN KOOLITUS OÜ
SELF II OÜ
SUGESTO OÜ
TALLINNA LASNAMÄE MEHAANIKAKOOL

TALLINNA TEHNIKAKÕRGOOL
TALLINNA TEHNIKAÜLIKOO
TALLINNA TÖÖSTUHARIDUSKESKUS
TARTU KUTSEHARIDUSKESKUS
TARTU ÜLIKOO
TJO KONSULTATSIOONID OÜ
TÄIENDÕRPEKESKUS TEAVE OÜ
UUS IDEE OÜ

85

TERVISHOID JA SOTSIAALHOOLEKANNE

HEALTH AND SOCIAL WORK

ЗДРАВООХРАНЕНИЕ И
СОЦИАЛЬНОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ

CENTRALPHARMA COMMUNICATIONS OÜ
ESTEETILISE PLASTILISE KIRURGIA KESKUS OÜ
FERTILITAS AS
KAARLI HAMBAROLIKLIINIK OÜ
KURESSAARE SANATOORIUM AS
MEDICOVER EESTI AS
MEDITSIINIEKSPERT OÜ
MERIMETSA TUGIKESKUS
TAASTAVA KIRURGIA KLIINIK AS
TAASTUSRAVIKESKUS ESTONIA AS
TAASTUSRAVIKESKUS SÕPRUS AS
TALLINNA DIAGNOSTIKAKESKUS AS

90

REOVEE JA PRÜGI KÕRVALDAMINE,

LINNAPUHASTUS JMS TEGEVUS

SEWAGE AND REFUSE DISPOSAL, SANITATION AND SIMILAR ACTIVITIES

УСТРАНЕНИЕ СТОЧНЫХ ВОД И МУСОРА,
ОЧИСТКА ГОРОДА И Т.П.

ADELAN OÜ
ARTEKO A.K. OÜ
ATI GRUPP OÜ
CLEANAWAY AS
ECOPRO AS
EESTI PAKENDIRINGLUS
EPLER & LORENZ AS
JAAKSON & KO AS
KESTO OÜ
PAIKRE OÜ
RAGN-SELLS AS
SLOPS OÜ
TALLINNA PRÜGILA AS
UIKALA PRÜGILA AS
WEEREC AS

91

MUJAL LIIGITAMATA

ORGANISATSIOONIDE TEGEVUS

ACTIVITIES OF MEMBERSHIP ORGANIZATION N.E.C.

ИНЫЕ ОРГАНИЗАЦИИ

AUTODE MÜÜGI- JA TEENINDUSETTEVÕTETE
EESTI LIIT
BALTI VÄIKEETEVÕTETE EDENDAMISE
ASSOTSIATSIOON

EESTI EHITUSETTEVÕTJATE LIIT
EESTI EKSPEDEERIJATE ASSOTSIATSIOON
EESTI ELEKTRITÖÖDE ETTEVÕTJATE LIIT
EESTI INFOTEHNOLOOGIA JA
TELEKOMMUNIKATSIOONI LIIT
EESTI JÄÄTMEKÄITLJATE LIIT
EESTI KALALIIT
EESTI KAUPMEESTE LIIT
EESTI MASINATÖÖSTUSE LIIT
EESTI METSATÖÖSTUSE LIIT
EESTI PIIMALIIT
EESTI PROJEKTIBÜROODE LIIT
EESTI PUUTÖÖLIIT
EESTI REHVILIIT
EESTI RÕIVA- JA TEKSTIILIIT
EESTI TERASEKAUBANDUSE LIIT
EESTI TOIDUAINETÖÖSTUSE LIIT
EESTI TURISMIFIRMADE LIIT
EESTI-AZERBAIJANI KAUBANDUSKODA
HEREDITAS
JÕGEVA LINNAVALITSUS
M-RING
SAARE TOOTJATE LIIT
SERTIFITSEERIMISKESKUS AS

92

VABA AJA, KULTUURI- JA SPORDITEGEVUS

RECREATIONAL, CULTURAL AND SPORTING ACTIVITIES

ОРГАНИЗАЦИЯ СВОБОДНОГО ВРЕМЕНИ,
УСЛУГИ КУЛЬТУРЫ И СПОРТА

AA VISION STUUDIO OÜ
ALLFILM OÜ
ARHIIVIKESKUSE OÜ
ARSIS OÜ

BNS EESTI OÜ
BROADLINE OÜ
EESTI GOLFIKESKUS AS
EESTI ILUTULESTIKUD OÜ
EESTI KUNSTIMUUSEUM
EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU
EESTI SUUSALIIT
EESTI TELEVISIOON
EGCC AS
ELLAS AUDIT OÜ
EXITFILM AS
FILMIMEES OÜ
FILMIVABRIK OÜ
FILMOTON OÜ
GLOBAL MEDIA SYSTEMS OÜ

KANAL 2 AS
KAR-GRUPP AS
KOGUVA KUNSTITALL OÜ
MAURUM OÜ
MC KASIINOD AS
OLYMPIC CASINO EESTI AS
R & REEDE OÜ
RAHVUSOOPER `ESTONIA`
RIIGIETENDUSASUTUS EESTI KONTSEERT
TALLINNFILM AS
TAUNO KANGRO SKULPTUURISTUUDIO OÜ
TEATER VANALINNASTUUDIO
TRIO LSL AS
VON KRAHLI TEATER

93

MUU TEENINDUS

OTHER SERVICE ACTIVITIES

ПРОЧЕЕ ОБСЛУЖИВАНИЕ

ERKKI KOORT
SAARMAS AS
VARR AS

Peakontor • Headoffice • Главная контора

Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn

Telephone: (+372) 646 0244 • Fax: (+372) 646 0245

E-mail: koda@koda.ee

Tartu esindus • Tartu Office • Представительство в Тарту

Lai 6, 51005 Tartu

Telephone: (+372) 744 2196 • Fax: (+372) 744 2197

E-mail: tartu@koda.ee

Pärnu esindus • Pärnu Office • Представительство в Пярну

Ringi 35, 80010 Pärnu

Telephone: (+372) 443 0989 • Fax: (+372) 443 0859

E-mail: parnu@koda.ee

Jõhvi esindus • Jõhvi Office • Представительство в Йыхви

Pargi 27-203, 41537 Jõhvi

Telephone: (+372) 337 4950 • Fax: (+372) 337 4951

E-mail: idaviru@koda.ee

Kuressaare esindus • Kuressaare Office • Представительство в Курессааре

Tallinna 16, 93813 Kuressaare

Telephone: (+372) 453 3144 • Fax: (+372) 453 3122

E-mail: saare@koda.ee

www.koda.ee